ISSN 1725-5228

Dziennik Urzędowy C 229

Unii Europejskiej

Tom 49

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

22 września 2006

Zawiadomienie nr | Treść | Strona

I *Informacje*

. . . . . .

II *Akty przygotowawcze*

Komitet Regionów

65. sesja plenarna w dniach 14-15 czerwca 2006 r.

2006/C 229/01 Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów: strategia tematyczna w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu" i wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odpadów 1

2006/C 229/02 Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym 18

2006/C 229/03 Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie 21

2006/C 229/04 Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: Ramy polityczne dla wzmocnienia przemysłu UE w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia do polityki przemysłowej" 29

2006/C 229/05 Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Nowa strategia ramowa w sprawie wielojęzyczności" 34

2006/C 229/06 Opinia Komitetu Regionów w sprawie trzeciego pakietu środków prawnych na rzecz bezpieczeństwa na morzu 38

PL

Cena:
18 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

Zawiadomienie nr	Treść (ciąg dalszy)	Strona
2006/C 229/07	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie: „i2010: biblioteki cyfrowe”	51
2006/C 229/08	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: nowoczesna polityka wzrostu i zatrudnienia dla małych i średnich przedsiębiorstw”	53
2006/C 229/09	Opinia Komitetu Regionów w sprawie rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie ochrony mniejszości i polityki walki z dyskryminacją w rozszerzonej Europie	57
2006/C 229/10	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: „Wkład Komisji w okres refleksji i plany na przyszłość: Plan D dla demokracji, dialogu i debaty” i Białej księgi w sprawie europejskiej polityki komunikacyjnej	67

PL

II

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

65. SESJA PLENARNA W DNIACH 14-15 CZERWCA 2006 R.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów: strategia tematyczna w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu" i wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odpadów

(2006/C 229/01)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów: Strategia tematyczna w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu* (COM(2005) 666 końcowy) oraz wniosek w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odpadów (ang. *Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on waste*; COM(2005) 667 końcowy — 2005/0281 (COD)),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 5 stycznia 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 175 i art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Prezydium z 12 kwietnia 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji *W kierunku strategii tematycznej w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu* (COM(2003) 301 wersja ostateczna — CdR 239/2003) ([1]),

uwzględniając swój raport perspektywiczny w sprawie wdrożenia *dyrektywy w sprawie składowania odpadów (1999/31/WE) na szczeblu regionalnym i lokalnym* (CdR 254/2005),

uwzględniając projekt opinii (CdR 47/2006 rev. 2) przyjęty dnia 3 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: **Laust GROVE VEJLSTRUP**, członek Rady Gminy Sydthy (DK/EPP)),

na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 14 czerwca) przyjął następującą opinię:

1. **Stanowisko Komitetu Regionów**

Komitet Regionów

Uwagi ogólne

1.1 **Przyjmuje z zadowoleniem** strategię tematyczną Komisji, ponieważ obejmuje ona zintegrowane i holistyczne podejście do gospodarki odpadami, które oferuje wiele możliwości dla dalszych koniecznych ekologicznych usprawnień w tym sektorze.

1.2 **Podkreśla**, że polityka dotycząca odpadów ma podstawowe znaczenie dla całej polityki środowiskowej, a zatem wspólne, lepsze działania w zakresie polityki dotyczącej odpadów będą w dużej mierze korzystne dla środowiska.

1.3 **Podkreśla,** że władze lokalne i regionalne w większości państw członkowskich są odpowiedzialne za znaczącą część wdrażania polityki środowiskowej UE, której jednym z najważniejszych aspektów jest polityka dotycząca odpadów; **zwraca również uwagę**, że władze lokalne i regionalne powinny odgrywać kluczową rolę w procesie wypracowywania nowych strategii i propozycji środków w dziedzinie odpadów.

([1]) DzU C 73 z 23.03.2004, s. 63

1.4 **Wskazuje na fakt**, że przejście od zwykłego unieszkodliwiania odpadów do zrównoważonej polityki, skupiającej się na zapobieganiu powstawaniu odpadów oraz ponownym wykorzystywaniu, recyklingu i odzyskiwaniu odpadów, wymaga znacznych wysiłków, jak również dialogu z przedstawicielami szczebla lokalnego oraz że władze lokalne i regionalne potrzebują dodatkowych zasobów ludzkich i finansowych, aby móc wypełnić to zadanie.

1.5 **Zwraca uwagę** na hierarchię odpadów, która powinna być główną i dominującą zasadą polityki dotyczącej odpadów, zaznacza jednak, że hierarchia ta jest otwarta wobec nowych systemów — takich jak proporcjonalne zastosowanie podejścia opartego na cyklu życia, uwzględniającego całość cyklu życia produktów — których skuteczność i praktyczność została przekonująco udokumentowana.

1.6 **Ostrzega jednakże**, że przy wdrażaniu strategii tematycznej w różnorodnych obszarach, jak na przykład w odniesieniu do pytania, od kiedy odpadów nie należy już uznawać za odpady lub w odniesieniu do mieszania odpadów niebezpiecznych, przewidziane zostało niepotrzebne i bezcelowe złagodzenie przepisów, które może mieć negatywne skutki dla środowiska.

1.7 **Wskazuje na fakt**, że nadal istnieje potrzeba jasnych przepisów prawnych, na przykład w odniesieniu do definicji recyklingu i odzyskiwania odpadów.

Cel strategii

1.8 **Zgadza się** z celem strategii tematycznej i z oceną, że polityka UE dotycząca odpadów ma potencjał zmniejszenia nadrzędnych, negatywnych, odczuwanych w środowisku skutków wykorzystywania zasobów oraz że UE powinna stać się społeczeństwem powszechnie stosującym recykling.

1.9 **Interpretuje** opis celów strategii tematycznej jako skupienie uwagi na hierarchii odpadów.

Środki zarysowane w strategii

Zastosowanie, uproszczenie i uaktualnienie obowiązującego prawodawstwa

1.10 **Uważa za korzystną** koncentrację strategii tematycznej na dotychczasowych problemach w zakresie zastosowania i dostosowania obecnego prawodawstwa, przy uwzględnieniu rozwoju nauki i technologii.

1.11 **Zgadza się** z priorytetami wyznaczonymi w strategii tematycznej: uproszczeniem i uaktualnieniem obowiązującego prawodawstwa, o ile ułatwi to realizację środków ochrony środowiska.

Nowa dyrektywa ramowa w sprawie odpadów

Artykuł 1

1.12 **Z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości** odniesienie do hierarchii odpadów, które postrzegane jest jako ważny punkt wyjścia dla środków w zakresie gospodarki odpadami, pozwalający na stworzenie podstaw dla rozsądnej i skutecznej polityki dotyczącej odpadów.

1.13 **Wyraża ubolewanie**, że hierarchia ta została sprowadzona do trzech poziomów. Zrównanie ponownego wykorzystania, recyklingu i odzyskiwania odpadów jest sprzeczne z duchem różnych aktów prawnych.

1.14 **Zastanawia się**, czy wobec wielu możliwości interpretacji tego artykułu państwa członkowskie podejmą konieczne środki i wdrożą najbardziej właściwe instrumenty w celu osiągnięcia celu artykułu.

Artykuł 2

1.15 **Ubolewa** nad wykreśleniem podstawy prawnej do przyjmowania szczegółowego prawodawstwa dotyczącego strumieni odpadów.

Artykuł 3

1.16 **Podkreśla**, że definicja „producenta" oznacza, iż podmiot, który zajmuje się odpadami, niezależnie od wprowadzonych przez niego zmian w postaci lub składzie odpadów, zawsze pozostaje wytwórcą odpadów. Jest to sprzeczne ze stworzoną przez samą Komisję ideą, że od pewnego momentu odpady przestają już być za uznawane za odpady.

Artykuł 5

1.17 **Aprobuje** sprecyzowanie definicji odzyskiwania odpadów poprzez spalanie, zauważa jednak, że definicja odzyskiwania poprzez inne formy przetwarzania nadal jest bardzo niejasna.

Artykuł 8

1.18 **Ubolewa** nad wykreśleniem odniesienia do zasady „zanieczyszczający płaci", która jest podstawą stosowania zasady odpowiedzialności producentów.

Artykuł 11

1.19 **Stwierdza z ubolewaniem**, że wprowadzenie i zdefiniowanie idei, iż od pewnego momentu odpady przestają być odpadami, mogą mieć rozległe i niepożądane konsekwencje, m.in.:

— dla produktów, które odpowiadają definicji, od kiedy odpady nie są już odpadami, nie można już ustanawiać wymagań odnośnie do ich przetwarzania,

— nie można śledzić dalszych losów produktów, które odpowiadają definicji, od kiedy odpady nie są już odpadami,

— wyeliminowane zostaje prawo udzielania poleceń czy obowiązek wykorzystania dla produktów, które odpowiadają definicji, od kiedy odpady nie są już odpadami.

1.20 **Stwierdza**, że idea, by od pewnego momentu nie uznawać już odpadów za odpady, ogranicza się do strumieni odpadów, w przypadku których faktycznie mają miejsce korzyści dla środowiska, **uważa** jednak, że rozróżnienie zakresów stosowalności tej idei jest bardzo niejasne, ponieważ znaczenie pojęcia „prawdziwa korzyść dla środowiska" nie zostało dokładniej określone.

Artykuł 12

1.21 **Przyjmuje z zadowoleniem fakt**, że dyrektywa w sprawie odpadów niebezpiecznych i dyrektywa ramowa zostaną ujęte w jednej dyrektywie ramowej.

Artykuł 16

1.22 **Wyraża ubolewanie** w związku z tym, że postanowienia dotyczące oddzielania odpadów niebezpiecznych w jasny sposób nie stwierdzają, iż mieszania zabrania się wszystkim podmiotom (w tym wytwórcom, podmiotom zbierającym i transportującym), za wyjątkiem zakładów, które uzyskały na to zezwolenie zgodnie z art. 19 (por. ust. 1 lit. a) i d)).

Artykuł 21

1.23 **Wspiera** starania Komisji o ustalenie minimalnych wymagań dla zezwoleń na przetwarzanie odpadów, co ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i ochrony środowiska, **jest** jednak **przeciwny** temu, by Komisja utrzymała uprawnienie do ustalania tych minimalnych wymagań poprzez niedemokratyczną procedurę komitologii.

Artykuł 25

1.24 **Przyjmuje z zadowoleniem** postanowienia dotyczące rejestracji podmiotów, które zajmują się odpadami na ostatnich etapach.

Artykuł 26

1.25 **Popiera** większe żądania wobec planów gospodarki odpadami, ponieważ plany te postrzegane są jako pożyteczne, elastyczne instrumenty, które dodatkowo mogą przyczynić się do rozpowszechnienia przykładów najlepszych praktyk w tej dziedzinie.

1.26 **Przyjmuje z zadowoleniem** wezwanie do zastosowania instrumentów ekonomicznych w polityce dotyczącej odpadów, jak np. opłaty od materiałów czy z tytułu przetwarzania, jak również do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz **wskazuje na fakt**, że niektóre kraje mają już w tym względzie pozytywne doświadczenia; jednak **podkreśla**, że obecne zróżnicowane wykorzystanie instrumentów ekonomicznych zniekształca konkurencję i tym samym wskazuje na potrzebę utrzymania niezakłóconego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Artykuł 30

1.27 **Ubolewa** nad tym, że Komisja pozostawia poszczególnym państwom członkowskim opracowanie wskaźników oceny osiągniętych wyników, **wzywa** więc usilnie Komisję Europejską, by sama ustaliła orientacyjne cele oraz wskaźniki jakościowe i ilościowe na szczeblu wspólnotowym.

Artykuł 32

1.28 **Przyjmuje z zadowoleniem** nowe postanowienia dotyczące podmiotów, które zajmują się zbieraniem i transportowaniem odpadów.

Załącznik V

1.29 **Uznaje** tabele korelacji za pożyteczny instrument gwarantujący nieograniczone wdrażanie dyrektywy.

Wprowadzenie podejścia opartego na cyklu życia

1.30 **Uważa** wprowadzenie analizy cyklu życia do strategii ramowej za przydatną inicjatywę, która uwzględnia wpływ danego produktu na środowisko w ciągu całego cyklu życia produktu, krytykuje jednak to, że strategia tematyczna tylko w bardzo ograniczonym zakresie poświęcona jest wcześniejszym fazom tego cyklu, tzn. producentom i ich odpowiedzialności za przygotowywanie bardziej przyjaznych środowisku produktów. **Jest zdania**, że omawiana dyrektywa powinna być jasno powiązana z dyrektywą REACH, aby już na etapie produkcji nie dopuszczać — na ile jest to możliwe — do powstawania niebezpiecznych odpadów lub zmniejszać ich szkodliwość.

1.31 **Podaje** następnie **w wątpliwość** samo przygotowywanie takich analiz. Decydujące znaczenie ma ustanowienie jasnych wytycznych co do tego, jakie podmioty są odpowiedzialne za zatwierdzanie takich analiz, ponieważ w przeciwnym wypadku analizy nabierają mglistego znaczenia i nie spełniają przypisanej im funkcji.

Poprawa podstaw wiedzy

1.32 **Popiera** starania Komisji, aby wspierać pomnażanie wiedzy, badania i rozwój wiążące się z sektorem gospodarki odpadami, ponieważ większa ilość wiedzy i informacji stanowi centralny element poprawy praktyk producentów i władz w zakresie odpadów, jak również zmniejszania ilości odpadów przez konsumentów. W świetle podziału obowiązków w większości państw członkowskich **dostrzega** jednak

potrzebę rozwijania bazy wiedzy istniejącej już na szczeblu lokalnym i regionalnym. Strategia w sprawie odpadów jest przejawem zróżnicowania podstaw wiedzy na szczeblu wspólnotowym w ramach następujących instytucji: Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska, Eurostatu, Wspólnego Centrum Badawczego, Europejskiego Biura w Sewilli oraz nowego portalu internetowego służb informacyjnych DG ds. Środowiska „Science for Environment Policy". Dla podmiotów działających na szczeblu lokalnym i regionalnym decydujące znaczenie ma to, by Komisja dokładniej określiła zadania przypadające poszczególnym ośrodkom naukowym, koordynowała i ukierunkowywała ich działania oraz aby zgromadzona wiedza była łatwo dostępna.

Zapobieganie powstawaniu odpadów

1.33 **Zgadza się** z tym, że w państwach członkowskich konieczna jest ambitniejsza polityka zapobiegania powstawaniu odpadów, uważa zatem za rozsądne żądanie opracowania programów przeciwdziałania powstawaniu odpadów.

W kierunku europejskiego społeczeństwa powszechnie stosującego recykling

1.34 **Podkreśla**, że główne znaczenie ma stworzenie równych warunków wyjściowych dla państw członkowskich w zakresie unikania działań niewłaściwych z ekologicznego punktu widzenia, jak obniżanie standardów, i wspiera w związku z tym inicjatywę Komisji w tej dziedzinie.

1.35 **Podkreśla** wagę uwzględnienia w polityce ochrony środowiska elementów społecznych i przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja dostrzega wysoką stopę wzrostu i pracochłonność w dziale gospodarki odpadami i recyklingu, wzywa jednak do dyskusji, czy wdrożenie strategii spowoduje utworzenie miejsc pracy na szczeblu ogólnoeuropejskim.

1.36 **Zwraca uwagę**, że aby zrealizować cel strategii, prawodawstwo musi zapewniać poziom pewności odpowiadający zakresowi planowania i inwestycji przedsiębiorstw zaangażowanych w dalszy rozwój recyklingu.

Monitorowanie i ocena

1.37 **Zauważa**, że władze lokalne i regionalne odgrywają ważną rolę we wdrażaniu strategii tematycznej i tym samym mają do spełnienia ważne zadanie, także w zakresie zapewnienia jej kontroli i oceny, dlatego też **domaga się** przyznania władzom lokalnym i regionalnym wiodącej roli jako kluczowym podmiotom w ramach stosowania polityki dotyczącej gospodarki odpadami w różnych państwach członkowskich UE.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **Ubolewa** nad jednoznacznym ograniczeniem zakazu mieszania, polegającym na tym, że zakaz zastąpiony został warunkami dla uzyskania zezwolenia na mieszanie oraz na zawężeniu definicji mieszania, co należy postrzegać jako znaczące złagodzenie przepisów, niosące ze sobą duże ryzyko dla środowiska. **Zaleca** zatem utrzymanie nieograniczonego zakazu mieszania odpadów niebezpiecznych.

2.2 **Wzywa** do rozważenia, na tle rozwoju technologicznego, przy okazji oceny w 2010 r. i przy okazji przyszłych ocen, czy wymóg odzyskiwania energii z odpadów dla nowych instalacji powinien zostać podniesiony ponad zaproponowany poziom 65 % oraz czy można w odniesieniu do zakładów recyklingu stawiać inne wymagania.

Zalecenia Komitetu Regionów dotyczące dyrektywy

Zalecenie 1

Motyw 17 bis

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
	Motyw 17 *bis* W celu zapewnienia odpowiedniego planowania zdolności utylizacji odpadów oraz zagwarantowania, iż nadające się do spalenia odpady wytworzone na własnym terytorium państw członkowskich będą mogły trafiać do krajowych spalarni odpadów, państwa te mogą stosować zasadę bliskości oraz samowystarczalności w odniesieniu do odpadów przeznaczonych do spalenia z odzyskiem energii.

Uzasadnienie

Proponowana klasyfikacja spalania z odzyskiem energii jako operacja odzyskiwania może spowodować w pewnych krajach nierównowagę między zainstalowaną mocą spalania a ilościami odpadów do utylizacji, nawet wówczas, gdy oferowana moc odpowiada krajowym potrzebom. W takich sytuacjach właściwe władze powinny mieć możliwość ograniczenia importu odpadów przeznaczonych do spalenia, aby zapewnić utylizację odpadów wytworzonych na terytorium podlegającym ich kompetencjom.

Zalecenie 2

Artykuł 1

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Niniejsza dyrektywa ustanawia środki mające na celu zmniejszenie ogólnego wpływu na środowisko naturalne, jaki mają wytwarzanie odpadów i gospodarka nimi, a który jest związany z wykorzystaniem zasobów. Mając na względzie powyższe cele, dyrektywa przewiduje również, że państwa członkowskie mają podejmować środki, przede wszystkim, w zakresie zapobiegania lub redukcji powstawania odpadów i ich szkodliwości oraz, w drugiej kolejności, w zakresie odzyskiwania odpadów poprzez ponowne ich wykorzystanie, recykling lub inne operacje odzyskiwania.	1. (a) Niniejsza dyrektywa ustanawia środki mające na celu zmniejszenie ogólnego wpływu na środowisko naturalne, jaki mają wytwarzanie odpadów i gospodarka nimi~~, a który jest związany z wykorzystaniem zasobów~~. (b) Mając na względzie powyższe cele, dyrektywa przewiduje również, że państwa członkowskie mają podejmować środki, przede wszystkim~~, w zakresie zapobiegania lub redukcji powstawania odpadów i ich szkodliwości oraz, w drugiej kolejności, w zakresie odzyskiwania odpadów poprzez ponowne ich wykorzystanie, recykling lub inne operacje odzyskiwania.~~ — w celu zapobieżenia lub ograniczenia wytwarzania odpadów lub ich szkodliwości, — w celu ponownego wykorzystania, — w celu recyklingu, — innych operacji odzyskiwania, — w celu unieszkodliwiania odpadów. 2. (a) Na podstawie wskaźników dotyczących ochrony środowiska przyjętych na poziomie wspólnotowym państwa członkowskie mogą podjąć kroki będące odstępstwami od priorytetów wymienionych w ust. 1 (b). (b) Do momentu opracowania i przyjęcia takich wskaźników, jeśli ocena oddziaływania jasno wskazuje, że alternatywna metoda oczyszczania przynosi lepsze efekty wobec konkretnych zanieczyszczeń, państwa członkowskie również mogą podjąć kroki będące odstępstwami od priorytetów wymienionych w ust. 1 (b). 3. Odpowiedzialność za sprawdzenie wyników ocen, o których mowa w ust. 2 (b), należy do właściwych władz krajowych. Sprawdzone wyniki są przedmiotem raportu dla Komisji i będą poddane przeglądowi zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 36 ust. 2.

Uzasadnienie

Myślenie w kategoriach cyklu życia jest wskazane jako ogólna wytyczna. Obecnie instrumenty cyklu życia nie stanowią jednak rzeczywistej alternatywy dla hierarchii wyznaczonej przez odpady. Wiele lat upłynie, zanim na szczeblu wspólnotowym zostanie przyjęta wspólna metodologia dotycząca wykorzystania tych instrumentów. Do tego czasu istotne jest, aby zostały wyjaśnione relacje między myśleniem w kategoriach cyklu życia a ustaloną politycznie hierarchią odpadów, przy czym ta ostatnia powinna zostać głównym elementem polityki dotyczącej odpadów. Możliwość odstępstwa od hierarchii sformułowanej w ust. 2 (a) i (b) zapewniają niezbędną elastyczność i zarazem działają na korzyść dalszego rozwoju instrumentów cyklu życia. W świetle utworzonej już bazy wiedzy władze lokalne i regionalne powinny odgrywać kluczową rolę w umożliwianiu zastosowania takich instrumentów.

Władze lokalne i jednostki zarządzające odpadami powinny mieć jasne instrukcje, a ustalenie odpowiedzialności za sprawdzenie wyników ocen cyklu życia to istotna poprawa tekstu wniosku. Proces przeglądu, o którym mowa w ust. 3, zapewnia, że oceny nie są wykorzystywane do ochrony rynków krajowych i że uczciwe warunki konkurencji nie są zniekształcone poprzez wprowadzenie podejścia opartego na cyklu życia.

Zalecenie 3

Artykuł 2, ustęp 5 (nowy)

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
	5. Szczególne przepisy dotyczące konkretnych przypadków lub uzupełniające przepisy niniejszej dyrektywy w sprawie gospodarki poszczególnymi kategoriami odpadów mogą zostać ustanowione w drodze dyrektyw szczegółowych. Komisja będzie przeprowadzała regularne przeglądy strumieni odpadów w celu oszacowania priorytetów dotyczących ustalenia dalszych, zharmonizowanych wymogów europejskich mających na celu nakierowywanie zarządzania odpadami na wybrane metody oczyszczania.

Uzasadnienie

Tekst poprawki jest powtórzeniem tekstu art. 2 pkt 2 obecnej dyrektywy ramowej w sprawie odpadów. Stanowi ona podstawę prawną do przyjęcia dyrektyw szczegółowych w sprawie strumieni odpadów, gdyż nie można wykluczyć potrzeby przyjęcia dodatkowych dyrektyw. Proponowana poprawka będzie również stanowić podstawę prawną dla dyrektywy, która może być zaproponowana w związku z poprawką 9, odnoszącą się do art. 11. Poprawka dodaje również wymóg dotyczący przekierowywania odpadów. Takie podejście, mające na celu wybór metody oczyszczania poszczególnych strumieni odpadów, uzupełnia ustanowienie standardów w zakładach zajmujących się odzyskiwaniem i ustalenie zasad uczciwej konkurencji.

Zalecenie 4

Artykuł 3

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Artykuł 3 **Definicje** Dla celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:	*Artykuł 3* **Definicje** Dla celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:
a) „odpady" oznaczają wszelkie substancje lub przedmioty, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć, lub do których usunięcia został zobowiązany;	a) „odpady" oznaczają wszelkie substancje lub przedmioty, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć, lub do których usunięcia został zobowiązany;
b) „producent" oznacza dowolny podmiot, którego działalność obejmuje produkcję odpadów lub dowolny podmiot, który w ramach działalności gospodarczej zajmuje ~~zajmujący~~ się przetwarzaniem wstępnym, mieszaniem bądź innymi czynnościami prowadzącymi do zmiany postaci lub składu tych odpadów;	b) „odpady niebezpieczne" oznaczają: — odpady charakteryzujące się przynajmniej jedną cechą wymienioną w załączniku III w stężeniach powyżej wartości dopuszczalnych wymienionych w art. xx dyrektywy 88/379/EWG w sprawie środków niebezpiecznych (wymienionych w załączniku IIIA) lub — odpady charakteryzujące się przynajmniej jedną cechą wymienioną w załączniku III w stężeniach powyżej wartości dopuszczalnych wymienionych w art. xx dyrektywy 88/379/EWG w sprawie środków niebezpiecznych (wymienionych w załączniku IIIA) oraz oznaczonych gwiazdką w wykazie odpadów sporządzonym zgodnie z art. 4, — odpady niebezpieczny wytworzone przez gospodarstwa domowe nie są uważane za odpady niebezpieczne, dopóki nie zostaną zebrane przez przedsiębiorstwo, które zajmuje się utylizacją odpadów, lub przez prywatne bądź publiczne zakłady zajmujące się zbieraniem odpadów;
c) „posiadacz" oznacza producenta odpadów lub osobę fizyczną lub prawną, do której one należą;	
d) „gospodarka" oznacza zbieranie, transportowanie, odzyskiwanie oraz unieszkodliwianie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju operacjami, jak również postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów po ich zamknięciu;	
e) „zbieranie" oznacza gromadzenie odpadów do celów ich przetransportowania do zakładu przetwarzania odpadów;	
f) „ponowne wykorzystanie" oznacza jakąkolwiek operację odzyskiwania, w ramach której produkty i komponenty, które wcześniej stały się odpadami, są ponownie wykorzystywane do celów, do których zostały stworzone;	
g) „recykling" oznacza odzyskiwanie i przetwarzanie odpadów na produkty, materiały lub substancje z przeznaczeniem do wykorzystania w celu pierwotnym lub innych celach. Pojęcie to nie obejmuje odzyskiwania energii;	

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
h) „mineralne oleje odpadowe" oznaczają mineralne oleje smarowe lub przemysłowe, które przestały się nadawać do użytku, do którego były pierwotnie przeznaczone, w szczególności oleje z silników spalinowych, oleje ze skrzyń biegów, mineralne oleje smarowe, oleje turbinowe oraz oleje hydrauliczne;	c) „mieszanina odpadów" oznacza odpady powstałe w wyniku umyślnego bądź nieumyślnego zmieszania przynajmniej dwóch różnych odpadów i dla której to mieszanki nie istnieje jedna pozycja w załącznikach III, IIIB, IV oraz IVA do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie transportu odpadów; odpady transportowane w jednym transporcie, zawierające przynajmniej dwa rodzaje odpadów, z których każdy jest oddzielony, nie są mieszaniną odpadów;
i) „przetwarzanie" oznacza odzyskiwanie lub unieszkodliwianie.	~~h)~~ d) „mineralne oleje odpadowe" oznaczają mineralne oleje smarowe lub przemysłowe, które przestały się nadawać do użytku, do którego były pierwotnie przeznaczone, w szczególności oleje z silników spalinowych, oleje ze skrzyń biegów, mineralne oleje smarowe, oleje turbinowe oraz oleje hydrauliczne;
	~~b)~~ e) „producent" oznacza dowolny podmiot, którego działalność obejmuje produkcję odpadów (producent pierwotny) lub dowolny podmiot zajmujący się przetwarzaniem wstępnym, mieszaniem bądź innymi czynnościami prowadzącymi do zmiany postaci lub składu tych odpadów (producent wtórny);
	~~c)~~ f) „posiadacz" oznacza producenta odpadów lub osobę fizyczną lub prawną, do której one należą;
	g) „sprzedawca" oznacza każdego, kto kieruje nabywaniem, a następnie sprzedażą odpadów, w tym także sprzedawców, którzy nie obejmują faktycznego władania odpadami;
	h) „pośrednik" oznacza każdego, kto organizuje odzysk lub unieszkodliwianie odpadów w imieniu osób trzecich, w tym także pośredników, którzy nie obejmują faktycznego władania odpadami;
	~~d)~~ i) „gospodarka" oznacza zbieranie, transportowanie, odzyskiwanie oraz unieszkodliwianie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju operacjami, jak również postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów po ich zamknięciu;
	j) „gospodarka odpadami odpowiedzialna pod względem ochrony środowiska" oznacza podejmowanie wszelkich wykonalnych kroków w celu zapewnienia gospodarowania odpadami w sposób chroniący zdrowie ludzkie oraz środowisko naturalne przed niepożądanymi skutkami, które mogą powodować takie odpady;
	~~e)~~ k) „zbieranie" oznacza gromadzenie odpadów do celów ich przetransportowania do zakładu przetwarzania odpadów i obejmuje wymianę w trakcie transportowania oraz przejściowe składowanie poprzedzające zbieranie bądź w trakcie transportowania;
	l) „przetwarzanie" oznacza odzyskiwanie lub unieszkodliwianie oraz obejmuje przejściowe działania, jak np. rozmieszanie, wymieszanie, przepakowanie, wymianę i składowanie poprzedzające operacje odzyskiwania lub unieszkodliwiania;
	m) „zapobieganie" oznacza jakiekolwiek działanie podejmowane, zanim produkty lub substancje staną się odpadami, i mające na celu zmniejszenie produkcji odpadów lub ich szkodliwości, lub ogólnie wpływu wykorzystania zasobu na środowisko naturalne;
	~~f)~~ n) „ponowne wykorzystanie" oznacza jakąkolwiek operację ~~odzyskiwania~~, w ramach której produkty i komponenty~~, które wcześniej stały się odpadami~~, są ponownie wykorzystywane do celów, do których zostały stworzone, bez uprzedniego przetwarzania innego niż oczyszczanie lub naprawianie;

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
	~~g)~~ o) „recykling" oznacza odzyskiwanie i przetwarzanie odpadów na produkty, materiały lub substancje z przeznaczeniem do wykorzystania w celu pierwotnym lub innych celach. Pojęcie to nie obejmuje odzyskiwania energii; p) „odzyskiwanie" oznacza jakąkolwiek operację przetwarzania, która: — prowadzi do tego, że odpady służą pożytecznemu celowi, zastępując — niezależnie od tego, czy w zakładzie, czy w gospodarce w szerszym pojęciu — inne zasoby, które zostałyby wykorzystane do spełnienia tej funkcji lub do tego, że odpady te są do takiego celu przygotowywane, — spełnia wymogi w zakresie wydajności, na podstawie których można uważać, iż doprowadziła ona do pożytecznego celu, — gwarantuje, że ogólny wpływ na środowisko naturalne nie został pogorszony poprzez wykorzystanie odpadów jako substytutu innych zasobów, — gwarantuje, że w procesie tym substancje zanieczyszczające nie przedostają się do produktu finalnego, q) „unieszkodliwianie" oznacza jakąkolwiek operację przetwarzania, która nie spełnia kryteriów pozwalających na zakwalifikowanie jej jako odzyskiwanie;

Uzasadnienie

Artykuł ten powinien zawierać wszelkie definicje związane z przepisami dyrektywy w sprawie odpadów. Jednocześnie definicje powinny być spójne z definicjami już przyjętymi w obowiązującym prawodawstwie w zakresie odpadów, w szczególności w rozporządzeniu w sprawie przesyłu odpadów. W niniejszej poprawce proponuje się zatem:

— zebranie w art. 3 definicji, które są rozproszone po całym wniosku Komisji,

— dodanie kilku brakujących definicji (np. słowa „sprzedawca" i „pośrednik" zostały użyte w art. 25 bez definicji) poprzez zapożyczenie definicji już przyjętych w drodze współdecyzji w związku z przyjęciem nowego rozporządzenia w sprawie przesyłu odpadów,

— wyjaśnienie niektórych zaproponowanych definicji.

Zalecenie 5

Artykuł 4

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Wykaz odpadów ustalany jest przez Komisję, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2. Wykaz ten obejmuje odpady uznawane za niebezpieczne zgodnie z art. 12-15, przy uwzględnieniu pochodzenia i składu odpadów oraz, w razie potrzeby, dopuszczalnych wartości stężenia.	Wykaz odpadów ustalany jest przez Komisję, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2, najpóźniej dwa lata po terminie określonym w art. 39. Lista odpadów będzie oparta na istniejącej liście, która będzie ważna do momentu wejścia w życie nowej listy. Nowa lista odpadów uwzględnia także dane dotyczące istotnych materialnych właściwości (skład i stężenie substancji składowych). Wykaz ten obejmuje również odpady uznawane za niebezpieczne zgodnie z art. 12-15, przy uwzględnieniu pochodzenia i składu odpadów oraz, w razie potrzeby, dopuszczalnych wartości stężenia.

Uzasadnienie

Poprawka odnosząca się do art. 4 ma na celu zagwarantowanie pewności prawnej dotyczącej listy odpadów. Istniejąca lista odpadów jest obiektem ciągłych zmian na drodze procedur komitetu i jest aktualna. I jeśli nawet jakość tej listy może zawsze wymagać poprawy, wysiłek włożony dotychczas w jej tworzenie nie powinien pójść na marne. Powinien on raczej stanowić podstawę dalszych prac

w odniesieniu do stworzenia listy odpadów i tym samym świadczyć władzom i wykonawcom o ciągłości prac w tej dziedzinie. Ze względu na uchylenie dyrektyw 75/442/EWG i 91/689/EWG, istotne jest zagwarantowanie, że obecna lista zachowa ważność do momentu przyjęcia nowej, koniecznie należy ustalić też konkretny termin sporządzenia tej listy. Praktyczne doświadczenie pokazuje, że pierwszeństwo powinna mieć lista opadów dotycząca ich właściwości materiałowych (istotne kryteria: skład i stężenie substancji składowych), dzięki temu bowiem można lepiej ocenić ich znaczenie dla środowiska, zdrowia, bezpieczeństwa i ich stopień niebezpieczeństwa oraz łatwiej jest przyporządkować je do odpowiedniej metody przetwarzania. Wniosek Komisji w sprawie stworzenia nowej listy jest nieprecyzyjny, a istotne jest wyjaśnienie, że lista będzie zawierać zarówno odpady niebezpieczne, jak i pozostałe.

Zalecenie 6

Artykuł 5

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. Państwa członkowskie podejmują konieczne środki w celu zapewnienia, że wszystkie odpady podlegają operacjom skutkującym tym, że odpady służą pożytecznym celom, zastępując, czy to w danym zakładzie czy szerzej w gospodarce, inne zasoby, które zostałyby użyte do realizacji danej funkcji, lub że odpady są przygotowane do takiego użytku, zwanym dalej „operacjami odzyskiwania". Państwa członkowskie za operacje odzyskiwania uznają przynajmniej operacje wymienione w załączniku II.	1. Państwa członkowskie podejmują konieczne środki w celu zapewnienia, że wszystkie odpady podlegają operacjom skutkującym tym, że odpady służą pożytecznym celom, zastępując, czy to w danym zakładzie czy szerzej w gospodarce, inne zasoby, które zostałyby użyte do realizacji danej funkcji, lub że odpady są przygotowane do takiego użytku, zwanym dalej „operacjami odzyskiwania". Państwa członkowskie za operacje odzyskiwania uznają przynajmniej operacje wymienione w załączniku II rozporządzenia nr Xxxxx Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie klasyfikacji operacji odzyskiwania odpadów.
2. Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 36 ust. 2, podjąć środki wykonawcze w celu ustalenia kryteriów efektywności, na podstawie których operacje wymienione w załączniku II będzie można uznać za służące pożytecznym celom, o których mowa w ust. 1.	2. ~~Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 36 ust. 2, podjąć~~ Środki wykonawcze zostaną ustalone w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, w celu ustalenia kryteriów efektywności, na podstawie których operacje wymienione w załączniku II będzie można uznać za służące pożytecznym celom, o których mowa w ust. 1.

Uzasadnienie

Klasyfikacja operacji oczyszczania odpadów ma silny wpływ na możliwość planowania średnio- i długoterminowych wymogów dotyczących wydolności. Określa również warunki konkurencji dla poszczególnych zakładów zajmujących się odzyskiwaniem. Poprawka ta wymaga więc skorzystania z politycznej procedury decyzji, w której uczestniczą odpowiednie podmioty. Przyjęcie rozporządzenia w sprawie klasyfikacji operacji odzyskiwania odpadów pozwoli na wybranie kryteriów skuteczności i na utworzenie odpowiednich poziomów, które będą przedmiotem badania politycznego. Jednocześnie przyjęcie takiego rozporządzenia zapewni możliwość przyjęcia środków niepociągających za sobą zbyt częstych przeglądów dyrektywy w sprawie odpadów. W świetle wiedzy zachowanej na szczeblu lokalnym oraz w świetle zakresów kompetencji i odpowiedzialności władz tego szczebla w tej dziedzinie władze lokalne i regionalne w wariancie minimum powinny mieć możliwość wyrażenia swojej opinii, zanim zostaną zaproponowane środki wykonawcze. Przyjęcie poprawek 5 i 6 pociągnie za sobą przeniesienie załączników I i II z dyrektywy w sprawie odpadów do załączników I i II w rozporządzeniu nr Xxxxx Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie klasyfikacji operacji odzyskiwania odpadów.

Zalecenie 7

Artykuł 6

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. Państwa członkowskie zapewniają, że jeżeli odzyskiwanie zgodnie z art. 5 ust. 1 nie jest możliwe, to wszelkie odpady podlegają operacjom unieszkodliwiania.	1. Państwa członkowskie zapewniają, że jeżeli odzyskiwanie zgodnie z art. 5 ust. 1 nie jest możliwe, to wszelkie odpady podlegają operacjom unieszkodliwiania.

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Państwa członkowskie zakazują porzucania, wysypywania lub niekontrolowanego unieszkodliwiania odpadów. 2. Państwa członkowskie za operacje unieszkodliwiania uznają przynajmniej operacje wymienione w załączniku I, nawet w przypadkach gdy dana operacja ma drugorzędny wpływ na odzyskiwanie substancji lub energii. 3. W przypadku gdy pomimo sytuacji zastępowania zasobów, skutki danej operacji wskazują, że ma ona niski potencjał ze względu na cele określone w art. 1, Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 36 ust. 2, podjąć środki wykonawcze w celu dodania tej konkretnej operacji do listy określonej w załączniku I.	Państwa członkowskie zakazują porzucania, wysypywania lub niekontrolowanego unieszkodliwiania odpadów. 2. Państwa członkowskie za operacje unieszkodliwiania uznają przynajmniej operacje wymienione w załączniku I do rozporządzenia nr Xxxxx Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie klasyfikacji operacji odzyskiwania odpadów, nawet w przypadkach gdy dana operacja ma drugorzędny wpływ na odzyskiwanie substancji lub energii. 3. W przypadku gdy pomimo sytuacji zastępowania zasobów, skutki danej operacji wskazują, że ma ona niski potencjał ze względu na cele określone w art. 1, ~~Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 36 ust. 2, podjąć środki wykonawcze w celu dodania tej konkretnej operacji~~ ta konkretna operacja zostanie dodana do listy określonej w załączniku I, o którym mowa w ustępie 2.

Uzasadnienie

Z tych samych przyczyn, jakie zostały podane w uzasadnieniu poprawki 5, zagadnienie, o którym mowa w tym artykule, powinno być przedmiotem debaty politycznej, a nie jedynie technicznej. Klasyfikacja operacji odzyskiwania, a tutaj — unieszkodliwiania odpadów, ma silny wpływ na zdolność kompetentnych władz i podmiotów prywatnych do planowania długo- i średnioterminowych wymogów dotyczących wydolności. Określa również warunki konkurencji dla poszczególnych zakładów zajmujących się odzyskiwaniem.

Tak więc przyjęcie środków wykonawczych powinno być przedmiotem politycznej procedury decyzji, w której uczestniczą odpowiednie podmioty. W świetle ich zakresu odpowiedzialności i kompetencji w dziedzinie odpadów władze lokalne i regionalne powinny przynajmniej wypowiedzieć swoją opinię przed zaproponowaniem środków wykonawczych i mieć możliwość zastanowienia się nad oceną oddziaływania, którą Komisja powinna przeprowadzić przed zgłoszeniem wniosku.

Zalecenie 8

Artykuł 9

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Państwa członkowskie zapewniają, że koszty związane z odzyskiwaniem lub unieszkodliwianiem odpadów są dzielone, w odpowiedni sposób, między posiadacza, poprzednich posiadaczy oraz producenta.	Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” p~~P~~aństwa członkowskie zapewniają, że koszty związane z odzyskiwaniem lub unieszkodliwianiem odpadów są dzielone, w odpowiedni sposób, między posiadacza, poprzednich posiadaczy oraz producenta.

Uzasadnienie

VI wspólnotowy plan działań w dziedzinie ochrony środowiska (przyjęty przez Parlament Europejski i Radę dnia 22 lutego 2002 r.) opiera się głównie na zasadzie „zanieczyszczający płaci”. Zasada ta, jako podstawowa zasada polityki ochrony środowiska, powinna być przywrócona w tekście dyrektywy.

Zalecenie 9

Artykuł 11, ustęp 1, punkt c (nowy)

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. Mając na celu ustalenie, czy można uznać, że niektóre odpady przestały być odpadami, w celu przeprowadzenia operacji ponownego ich wykorzystania, recyklingu lub odzyskiwania oraz zmiany klasyfikacji tych odpadów na produkty, materiały lub substancje wtórne, Komisja ocenia, czy spełnione zostały następujące warunki: a) zmiana klasyfikacji nie doprowadzi do ogólnie negatywnych skutków dla środowiska;	1. Mając na celu ustalenie, czy można uznać, że niektóre odpady przestały być odpadami, w celu przeprowadzenia operacji ponownego ich wykorzystania, recyklingu lub odzyskiwania oraz zmiany klasyfikacji tych odpadów na produkty, materiały lub substancje wtórne, Komisja ocenia, czy spełnione zostały następujące warunki: a) zmiana klasyfikacji nie doprowadzi do ogólnie negatywnych skutków dla środowiska;

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
b) istnieje rynek na dany produkt lub materiał wtórny lub daną substancję wtórną.	b) istnieje rynek na dany produkt lub materiał wtórny lub daną substancję wtórną~~.~~; c) produkt, materiał lub substancja wtórna zostały przetworzone i wejdą w nowy cykl jako produkt lub materiał o właściwościach zbliżonych do tych posiadanych przez oryginalne materiały lub substancje.

Uzasadnienie

Zaleca się, aby kryteria oceny, od kiedy odpady przestają być odpadami, były stosowane tylko wówczas, gdy odpady zostały przetworzone. Oznacza to, że nie można wyłączyć odpadów z dotyczącego ich prawodawstwa, zanim staną się częścią nowego cyklu produkcyjnego i będą miały jakość zbliżoną do jakości materiału bądź substancji oryginalnej.

Zalecenie 10

Art. 11, ust. 2

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
2. Na podstawie oceny zgodnie z ust. 1, Komisja, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2, przyjmuje środki wykonawcze w zakresie konkretnej kategorii odpadowej produktu, materiału lub substancji, określając jakie kryteria środowiskowe i jakościowe muszą zostać spełnione, aby uznano, że dane odpady stały się produktem, materiałem wtórnym lub substancją wtórną.	2. Na podstawie oceny zgodnie z ust. 1, Komisja~~, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2, przyjmuje~~ zaproponuje, w drodze dyrektywy w sprawie końca fazy odpadu, środki wykonawcze w zakresie konkretnej kategorii odpadowej ~~produktu, materiału lub substancji~~, określając, jakie kryteria środowiskowe i jakościowe muszą zostać spełnione, aby uznano, że dane odpady stały się produktem, materiałem wtórnym lub substancją wtórną. Komisja przeprowadzi analizę oddziaływania proponowanych środków.

Uzasadnienie

Art. 11 ustala kryteria, kiedy odpad przestaje być odpadem, a tym samym przyszły zakres prawodawstwa dotyczącego odpadów. Wybór kryteriów odnoszących się do ochrony środowiska i poziomu, na którym są ustalone, nie jest jedynie zagadnieniem technicznym, lecz również politycznym. Dalszy brak jasnych kryteriów dotyczących wykorzystania tej koncepcji może prowadzić do zamieszania i niezgody między grupami sprzecznych interesów. Środki wykonawcze muszą więc podlegać debacie politycznej. Proponowanie dyrektywy w sprawie końca fazy odpadu pozwala na uniknięcie zbyt częstych przeglądów dyrektywy w sprawie odpadów. Ponieważ takie wnioski mają skutki dla ochrony środowiska, gospodarki i społeczeństwa, powinna im towarzyszyć analiza oddziaływania, obejmująca szerokie konsultacje z zainteresowanymi podmiotami.

Zalecenie 11

Artykuł 13

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Komisja, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2, ustanawia wykaz odpadów niebezpiecznych, zwany dalej „wykazem".	~~Komisja, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2, ustanawia wykaz odpadów niebezpiecznych, zwany dalej „wykazem".~~
W wykazie tym uwzględnia się pochodzenie i skład odpadów oraz, w razie potrzeby, dopuszczalne wartości stężenia.	~~W wykazie tym uwzględnia się pochodzenie i skład odpadów oraz, w razie potrzeby, dopuszczalne wartości stężenia.~~

Uzasadnienie

Artykuł ten jest zbędny, gdyż wymogi dotyczące ustanowienia listy odpadów już są zawarte w art. 4.

Zalecenie 12

Art. 15

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. W przypadku gdy państwo członkowskie posiada dowody wskazujące, że konkretny rodzaj odpadów, który znajduje się w wykazie w kategorii odpadów niebezpiecznych, nie wykazuje żadnej z właściwości wymienionych w załączniku III, może ono traktować te odpady jako odpady nie niebezpieczne. Państwo Członkowskie zawiadamia o wszystkich takich przypadkach Komisję w sprawozdaniu przewidzianym w art. 34 ust. 1 i dostarcza Komisji wymaganych dowodów. 2. Komisja, w świetle otrzymanych zawiadomień, dokonuje przeglądu wykazu w celu podjęcia decyzji dotyczącej jego dostosowania, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2.	1. W przypadku gdy państwo członkowskie posiada dowody wskazujące, że konkretny rodzaj odpadów, który znajduje się w wykazie w kategorii odpadów niebezpiecznych, nie wykazuje żadnej z właściwości wymienionych w załączniku III, ~~może ono traktować te odpady jako odpady nie niebezpieczne. Państwo Członkowskie~~ zawiadamia ono o wszystkich takich przypadkach Komisję w sprawozdaniu przewidzianym w art. 34 ust. 1 i dostarcza Komisji wymaganych dowodów. 2. Komisja, w świetle otrzymanych zawiadomień, dokonuje przeglądu wykazu w celu podjęcia decyzji dotyczącej jego dostosowania, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2. 3. Państwo członkowskie może traktować odpady jako bezpieczne po dostosowaniu listy i jej przyjęciu w zmienionej postaci.

Uzasadnienie

Jednolita klasyfikacja odpadów jako niebezpiecznych lub bezpiecznych stanowi istotny warunek wprowadzenia w życie rozporządzenia Rady (EWG) nr 259/93 w sprawie transgranicznego przesyłania odpadów. Klasyfikacja taka jest przedmiotem dyskusji toczących się w Komitecie Dostosowania Technicznego (*Technical Adaptation Committee*). Zmian nie należy pozostawiać w gestii poszczególnych państw członkowskich, lecz powinny one wchodzić w życie po dyskusjach między przedstawicielami państw członkowskich a Komisją.

Zalecenie 13

Artykuł 16

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Artykuł 16 **Rozdzielanie odpadów:** 1. Państwa Członkowskie podejmują konieczne środki, aby zapewnić, że spełnione są następujące warunki, w przypadku gdy odpady niebezpieczne są mieszane, czy to z innymi odpadami niebezpiecznymi o innych właściwościach czy to z innymi odpadami, substancjami lub materiałami: a) operacja mieszania jest dokonywana przez zakład lub przedsiębiorstwo, które uzyskało zezwolenie zgodnie z art. 19; b) spełnione są warunki określone w art. 7; c) oddziaływanie gospodarki odpadami na środowisko nie ulega pogorszeniu; d) operacja taka jest zgodna z zasadą najlepszych dostępnych technik. 2. Z zastrzeżeniem technicznych i ekonomicznych kryteriów wykonalności, które określają Państwa Członkowskie, w przypadku gdy odpady niebezpieczne zostały zmieszane, w sposób inny niż określony w ust. 1, z innymi odpadami niebezpiecznymi o innych właściwościach lub z innymi odpadami, substancjami lub materiałami, odpady muszą, w razie konieczności, zostać rozdzielone w celu zachowania zgodności z art. 7.	*Artykuł 16* **Rozdzielanie odpadów** 1. Państwa Członkowskie podejmują konieczne środki, aby zapewnić, że spełnione są następujące warunki,: a) zabrania się producentom odpadów, jak i podmiotom je zbierającym lub transportującym mieszania niebezpiecznych odpadów z innymi odpadami niebezpiecznymi lub z innymi odpadami, substancjami bądź materiałami; b) w przypadku mieszania odpadów niebezpiecznych ~~gdy odpady niebezpieczne są mieszane, czy to z innymi odpadami niebezpiecznymi o innych właściwościach czy to z innymi odpadami, substancjami lub materiałami:~~ ~~a)~~ (i) operacja mieszania jest dokonywana przez zakład lub przedsiębiorstwo, które uzyskało zezwolenie zgodnie z art. 19; ~~b)~~ (ii) spełnione są warunki określone w art. 7; ~~c)~~ (iii) oddziaływanie gospodarki odpadami na środowisko nie ulega pogorszeniu; ~~d)~~ (iv) operacja taka jest zgodna z zasadą najlepszych dostępnych technik.; (v) mieszanina powstała w wyniku operacji mieszania jest poddana obróbce zgodnie z przepisami dotyczącymi odpadów niebezpiecznych, niezależnie od jej ostatecznego składu. 2. Z zastrzeżeniem technicznych i ekonomicznych kryteriów wykonalności, które określają Państwa Członkowskie, w przypadku gdy odpady niebezpieczne zostały zmieszane, w sposób inny niż określony w ust. 1, z innymi odpadami niebezpiecznymi o innych właściwościach lub z innymi odpadami, substancjami lub materiałami, odpady muszą, w razie konieczności, zostać rozdzielone w celu zachowania zgodności z art. 7.

Uzasadnienie

Prawdą jest, iż mieszanie może być wykonywane jedynie przez zakłady posiadające zezwolenie. Należy jednak zauważyć, iż przepisy art. 16 ust. 2 wymagają jedynie, by nielegalnie zmieszane odpady zostały rozdzielone „z zastrzeżeniem technicznych i ekonomicznych kryteriów wykonalności, które określają państwa członkowskie". W dyrektywie należy jasno stwierdzić, że zabronione jest mieszanie przez producentów odpadów oraz zakłady, które zajmują się zbieraniem i transportowaniem odpadów. Ponadto, aby uniknąć wykonywania operacji mieszania odpadów jedynie w celu rozcieńczenia substancji zanieczyszczających, należy uściślić, że mieszanina musi zostać poddana obróbce zgodnie z przepisami stosowanymi wobec odpadów niebezpiecznych.

Zalecenie 14

Art. 19, ust. 1

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. Państwa członkowskie wymagają, aby wszystkie zakłady lub przedsiębiorstwa, które zamierzają wykonywać operacje unieszkodliwiania lub odzyskiwania, uzyskały zezwolenie od właściwych władz krajowych.	1. Państwa członkowskie wymagają, aby wszystkie zakłady lub przedsiębiorstwa, które zamierzają wykonywać operacje unieszkodliwiania lub odzyskiwania, uzyskały zezwolenie od właściwych władz krajowych.
Zezwolenia takie określają następujące kwestie:	Zezwolenia takie określają następujące kwestie:
a) rodzaje oraz ilości odpadów, które mogą być przetworzone;	a) rodzaje oraz ilości odpadów, które mogą być przetworzone;
b) dla każdego dopuszczonego rodzaju operacji, wymogi techniczne właściwe dla danego miejsca;	b) dla każdego dopuszczonego rodzaju operacji, wymogi techniczne właściwe dla danego miejsca;
c) środki bezpieczeństwa, które mają być zastosowane;	c) środki bezpieczeństwa, które mają być zastosowane;
d) metoda zastosowana dla każdego rodzaju operacji.	d) metoda zastosowana dla każdego rodzaju operacji.
Zezwolenia mogą określać dodatkowe warunki i zobowiązania.	Zezwolenia mogą określać dodatkowe warunki i zobowiązania, takie jak wymagania dotyczące jakości przetwarzania.

Uzasadnienie

W świetle związanych z tym konsekwencji ekologicznych, art. 19 dyrektywy powinien określać, że możliwe jest stawianie wymagań dotyczących jakości przetwarzania.

Zalecenie 15

Artykuł 21

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Komisja może, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2, przyjąć minimalne normy dla zezwoleń, których celem jest zagwarantowanie, że odpady przetwarzane są w sposób nieszkodliwy dla środowiska naturalnego.	Komisja może, zgodnie procedurą ~~określoną w art. 36 ust. 2~~ z polityczną procedurą, do której zostaną włączone zainteresowane podmioty oraz po przeprowadzeniu analizy wpływu proponowanych środków, przyjąć minimalne normy dla zezwoleń, których celem jest zagwarantowanie, że odpady przetwarzane są w sposób nieszkodliwy dla środowiska naturalnego. Bazując na ocenie krajowego popytu i proporcjonalności oraz zgodnie z postanowieniami traktatów wspólnotowych państwa członkowskie mogą ustanawiać wyższe wymagania dla udzielania zezwoleń.

Uzasadnienie

Zgodnie z poprawkami 5, 6 i 9 ta poprawka wzywa do debaty nie tylko technicznej, ale i politycznej. Ustalenie minimalnych norm dla zezwoleń, których celem jest zagwarantowanie, że odpady przetwarzane są w sposób nieszkodliwy dla środowiska naturalnego, powinno być przedmiotem politycznego procesu decyzyjnego, w którym wezmą udział zainteresowane strony. W świetle ich zakresu odpowiedzialności i kompetencji w dziedzinie odpadów władze lokalne i regionalne powinny przynajmniej wypowiedzieć swoją opinię przed zaproponowaniem środków wykonawczych i mieć możliwość zastanowienia się nad oceną oddziaływania, którą Komisja powinna przeprowadzić przed zgłoszeniem wniosku.

Zalecenie 16

Art. 26, ust. 1

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. Państwa członkowskie gwarantują, że właściwe władze w tych państwach sporządzają, zgodnie z art. 1, jeden lub więcej planów gospodarki odpadami, które podlegają przeglądom przynajmniej raz na pięć lat. Plany te samodzielnie lub łącznie pokrywają cały obszar geograficzny danego państwa członkowskiego.	1. Państwa członkowskie gwarantują, że właściwe władze w tych państwach sporządzają, zgodnie z art. 1, jeden lub więcej planów gospodarki odpadami, które podlegają przeglądom przynajmniej raz na ~~pięć lat~~ cztery lata. Plany te samodzielnie lub łącznie pokrywają cały obszar geograficzny danego państwa członkowskiego.

Uzasadnienie

Częstotliwość, z jaką plany gospodarki odpadami będą podlegały przeglądom, powinna być zsynchronizowana z tą odnoszącą się do programów zapobiegania powstawaniu odpadów opisanych w art. 29. Przegląd programów zapobiegania powstawaniu odpadów jest przewidziany art. 31 i wiąże się z wymaganiami w zakresie sprawozdawczości wymienionymi w art.34, który ustala częstotliwość opracowania sprawozdań co trzy lata. Poprzez synchronizację przeglądów zarówno planów gospodarki odpadami, jak i programów zapobiegania powstawaniu odpadów oraz opracowywanie raportów branżowych ustanowiony zostanie regularny system pomiędzy odpowiednimi władzami, wspomagający spełnienie wymagań w zakresie sprawozdawczości określonych w dyrektywie.

W związku z tymi kryteriami należy wspomnieć, że właściwe władze powinny przyznać odpowiednie środki na ten cel.

Zalecenie 17

Art. 29, ust. 1

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. Państwa członkowskie sporządzają, zgodnie z art. 1, programy przeciwdziałania powstawaniu odpadów nie później niż w terminie [trzech lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy]. Programy te zostają zintegrowane z planami gospodarki odpadami, przewidzianymi w art. 26, lub funkcjonują jako oddzielne programy. Zostają one sporządzone na poziomie geograficznym, który jest najbardziej odpowiedni dla ich skutecznego zastosowania.	1. Państwa członkowskie sporządzają, zgodnie z art. 1, programy przeciwdziałania powstawaniu odpadów nie później niż w terminie [trzech lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy]. Programy te powinny podlegać przeglądom co najmniej co cztery lata. Programy te oraz środki z nimi związane powinny przynajmniej mieć na celu stabilizację wytwarzania odpadów do roku 2010 i dalsze znaczące ograniczenia do roku 2020. Programy te zostają zintegrowane z planami gospodarki odpadami, przewidzianymi w art. 26 lub funkcjonują jako oddzielne programy. Zostają one sporządzone na poziomie geograficznym, który jest najbardziej odpowiedni dla ich skutecznego zastosowania.

Uzasadnienie

Z tych samych przyczyn, jakie zostały podane w uzasadnieniu poprawki 14, częstotliwość, z jaką programy zapobiegania powstawaniu odpadów będą podlegały przeglądom, powinna być zsynchronizowana z tą, która odnosi się do planów gospodarki odpadami. Przegląd programów zapobiegania powstawaniu odpadów jest przewidziany art. 31 i wiąże się z wymaganiami w zakresie sprawozdawczości wymienionymi w art. 34, który ustala częstotliwość opracowania sprawozdań co trzy lata. Proponuje się synchronizację wymagań sprawozdawczych z tych samych powodów, które zostały podane w uzasadnieniu poprawki 14.

Programy przeciwdziałania powstawaniu odpadów podejmują jedno z największych wyzwań gospodarki odpadami: ograniczenie powstawania odpadów. Zmieniona dyrektywa ramowa powinna ustalić kamienie milowe służące do oceny uzyskanych postępów. Ustalenie konkretnych wartości poziomu redukcji idzie w parze z celami i priorytetami dotyczącymi odpadów, ustalonymi w szóstym wspólnotowym programie działań na rzecz środowiska naturalnego.

Art. 29 wymaga, aby programy przeciwdziałania powstawaniu odpadów były sporządzane na poziomie geograficznym, który jest najbardziej odpowiedni dla ich skutecznego zastosowania, dlatego też ważne jest, aby zostały przyznane odpowiednie środki na tym poziomie.

Zalecenie 18

Art. 30, ust. 2

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
2. Państwa członkowskie ustalają szczegółowe jakościowe i ilościowe cele i wskaźniki w odniesieniu do każdego środka lub zestawu środków przyjętych w celu monitorowania i oceny postępów w zakresie poszczególnych środków.	2. Państwa członkowskie ustalają szczegółowe jakościowe i ilościowe cele. Komisja, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust 2, może przyjąć minimalne cele ilościowe i jakościowe oraz ogólne wskaźniki ~~w odniesieniu do każdego środka lub zestawu środków przyjętych w celu~~, które będą używane przez państwa członkowskie do monitorowania i oceny postępów osiągniętych za pomocą środków indywidualnych.

Uzasadnienie

Ustalenie celów jakościowych i ilościowych na poziomie krajowym może odzwierciedlić różnice w aktualnych postępach osiągniętych przez poszczególne państwa członkowskie. Monitorowanie i ocena postępów według ustalonego systemu umożliwi dalsze opracowanie strategii zapobiegawczych na poziomie wspólnotowym.

Zalecenie 19

Art. 34, ust. 1

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
1. Co trzy lata państwa członkowskie przekazują Komisji informacje o wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w formie sprawozdania sektorowego.	1. Co ~~trzy~~ cztery lata państwa członkowskie przekazują Komisji informacje o wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w formie sprawozdania sektorowego.
Sprawozdanie to jest sporządzone na podstawie kwestionariusza lub zarysu sporządzonego przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 6 dyrektywy 91/692/EWG. Sprawozdanie to jest przedstawiane Komisji w terminie dziewięciu miesięcy od zakończenia trzyletniego okresu, którego dotyczy.	Sprawozdanie to jest sporządzone na podstawie kwestionariusza lub zarysu sporządzonego przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 6 dyrektywy 91/692/EWG. Sprawozdanie to jest przedstawiane Komisji w terminie dziewięciu miesięcy od zakończenia trzyletniego okresu, którego dotyczy.
Państwa członkowskie zawierają w sprawozdaniach informacje dotyczące postępów w realizacji swoich programów przeciwdziałania powstawaniu odpadów.	Państwa członkowskie zawierają w sprawozdaniach informacje dotyczące postępów w realizacji swoich programów przeciwdziałania powstawaniu odpadów.
Z uwagi na obowiązek sporządzania sprawozdań, gromadzone są dane dotyczące odpadów gastronomicznych, umożliwiające utworzenie przepisów dotyczących ich bezpiecznego wykorzystania, odzyskania, recyklingu i unieszkodliwienia.	Z uwagi na obowiązek sporządzania sprawozdań, gromadzone są dane dotyczące odpadów gastronomicznych, umożliwiające utworzenie przepisów dotyczących ich bezpiecznego wykorzystania, odzyskania, recyklingu i unieszkodliwienia.

Uzasadnienie

Częstotliwość, z jaką powinny być sporządzane raporty sektorowe, powinna być zsynchronizowana, z tych samych powodów jak te podane w poprawkach 14 i 15, z wymaganiami dotyczącymi zarówno programów przeciwdziałania powstawaniu odpadów, jak i planów gospodarki odpadami.

Zalecenie 20

Artykuł 35

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
Komisja, zgodnie z procedurą określoną w art. 36 ust. 2, przyjmuje zmiany konieczne do dostosowania załączników do postępu naukowo-technicznego.	Komisja, zgodnie z ~~procedurą określoną w art. 36 ust. 2,~~ polityczną procedurą, do której zostaną włączone zainteresowane podmioty, oraz po przeprowadzeniu analizy wpływu proponowanych środków, przyjmuje zmiany konieczne do dostosowania załączników do postępu naukowo-technicznego.

Uzasadnienie

Załączniki do tej dyrektywy odgrywają istotną rolę w przyszłym zakresie obowiązywania przepisów prawnych w sektorze gospodarki odpadami. Jak wskazano w poprawkach 5 i 6, sugeruje się, aby załączniki I i II, opisujące klasyfikację przewidywanych operacji odzyskiwania odpadów, zostały przeniesione do odrębnego rozporządzenia. Jednakże ważne jest uznanie, że dostosowanie załączników do tej dyrektywy do postępu naukowo-technicznego wymaga debaty nie tylko technicznej, ale i politycznej. W ten polityczny proces decyzyjny powinny być włączone zainteresowane strony, powinny też zostać przeprowadzone konsultacje z władzami lokalnymi i regionalnymi, przynajmniej w świetle ich obowiązków i kompetencji w ramach gospodarki odpadami. Jak wspomniano w poprawce 5, zainteresowane podmioty powinny mieć też okazję do przeanalizowania oceny oddziaływania, który Komisja powinna przeprowadzić, zanim przedstawi projekt takich zmian legislacyjnych.

Zalecenie 21

Załącznik I

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
ZAŁĄCZNIK I **OPERACJE UNIESZKODLIWIANIA**	~~**ZAŁĄCZNIK I**~~ ~~**OPERACJE UNIESZKODLIWIANIA**~~
D 1 Składowanie w ziemi lub na jej powierzchni (np. składowiska odpadów).	~~D 1 Składowanie w ziemi lub na jej powierzchni (np. składowiska odpadów).~~
D 2 Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych i szlamów w glebie).	~~D 2 Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych i szlamów w glebie).~~
D 3 Składowanie przez głębokie wtryskiwanie (np. wtryskiwanie ścieków do studni, wysadów solnych lub naturalnie powstałych zbiorników).	~~D 3 Składowanie przez głębokie wtryskiwanie (np. wtryskiwanie ścieków do studni, wysadów solnych lub naturalnie powstałych zbiorników).~~
D 4 Retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów płynnych lub szlamów na poletkach osadowych, w stawach lub lagunach).	~~D 4 Retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów płynnych lub szlamów na poletkach osadowych, w stawach lub lagunach).~~
D 5 Specjalnie skonstruowane składowiska (np. umieszczenie w zamurowanych, ukrytych komorach, nakrywanych i izolowanych wzajemnie od siebie oraz środowiska naturalnego).	~~D 5 Specjalnie skonstruowane składowiska (np. umieszczenie w zamurowanych, ukrytych komorach, nakrywanych i izolowanych wzajemnie od siebie oraz środowiska naturalnego).~~
D 6 Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz/oceanów.	~~D 6 Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz/oceanów.~~
D 7 Odprowadzanie do mórz/oceanów, w tym umieszczanie na dnie morza.	~~D 7 Odprowadzanie do mórz/oceanów, w tym umieszczanie na dnie morza.~~
D 8 Obróbka biologiczna, nigdzie indziej niewymieniona w niniejszym załączniku, w wyniku której powstają związki lub mieszanki, które są usuwane za pomocą dowolnej spośród operacji o numerach od D 1 do D 12.	~~D 8 Obróbka biologiczna, nigdzie indziej niewymieniona w niniejszym załączniku, w wyniku której powstają związki lub mieszanki, które są usuwane za pomocą dowolnej spośród operacji o numerach od D 1 do D 12.~~
D 9 Obróbka fizyczno-chemiczna, nigdzie indziej niewymieniona w niniejszym załączniku, w wyniku której powstają związki lub mieszanki, które są usuwane za pomocą dowolnej spośród operacji o numerach od D 1 do D 12 (np. parowanie, suszenie, strącanie).	~~D 9 Obróbka fizyczno-chemiczna, nigdzie indziej niewymieniona w niniejszym załączniku, w wyniku której powstają związki lub mieszanki, które są usuwane za pomocą dowolnej spośród operacji o numerach od D 1 do D 12 (np. parowanie, suszenie, strącanie).~~
D 10 Termiczne przekształcanie na lądzie.	~~D 10 Termiczne przekształcanie na lądzie.~~
D 11 Termiczne przekształcanie na morzu.	~~D 11 Termiczne przekształcanie na morzu.~~
D 12 Stałe składowanie (np. umieszczanie pojemników w kopalni).	~~D 12 Stałe składowanie (np. umieszczanie pojemników w kopalni).~~
D 13 Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem którejkolwiek spośród operacji o numerach od D 1 do D 12.	~~D 13 Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem którejkolwiek spośród operacji o numerach od D 1 do D 12.~~
D 14 Przepakowywanie przed poddaniem którejkolwiek spośród operacji o numerach od D 1 to D 13.	~~D 14 Przepakowywanie przed poddaniem którejkolwiek spośród operacji o numerach od D 1 to D 13.~~
D 15 Składowanie do czasu wykonania którejkolwiek spośród operacji o numerach od D 1 do D 14 (z wyjątkiem tymczasowego składowania w czasie zbiórki, w miejscu gdzie odpady są wytwarzane).	~~D 15 Składowanie do czasu wykonania którejkolwiek spośród operacji o numerach od D 1 do D 14 (z wyjątkiem tymczasowego składowania w czasie zbiórki, w miejscu gdzie odpady są wytwarzane).~~

Uzasadnienie

Załącznik I do dyrektywy w sprawie odpadów powinien zostać przeniesiony do załącznika I rozporządzenia nr Xxxxx i zgodnie z uzasadnieniem poprawki 5 powinien zostać usunięty z niniejszej poprawki.

Zalecenie 22

Załącznik II

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
ZAŁĄCZNIK II **OPERACJE ODZYSKIWANIA**	~~**ZAŁĄCZNIK II**~~ ~~**OPERACJE ODZYSKIWANIA**~~
R1 Użycie głównie w roli paliwa lub innych środków generowania energii.	~~R1 Użycie głównie w roli paliwa lub innych środków generowania energii.~~
Pozycja ta obejmuje spalarnie przetwarzające komunalne odpady stałe, pod warunkiem że ich efektywność energetyczna jest równa lub większa niż:	~~Pozycja ta obejmuje spalarnie przetwarzające komunalne odpady stałe, pod warunkiem że ich efektywność energetyczna jest równa lub większa niż:~~
— 0,60 dla działających instalacji, które otrzymały zezwolenie zgodnie ze stosowanym prawodawstwem Wspólnoty przed dniem 1 stycznia 2009 r.,	— ~~0,60 dla działających instalacji, które otrzymały zezwolenie zgodnie ze stosowanym prawodawstwem Wspólnoty przed dniem 1 stycznia 2009 r.,~~
— 0,65 dla instalacji, które otrzymały zezwolenie po dniu 31 grudnia 2008 r.,przy wykorzystaniu następującej formuły:	— ~~0,65 dla instalacji, które otrzymały zezwolenie po dniu 31 grudnia 2008 r.,przy wykorzystaniu następującej formuły:~~
Efektywność energetyczna = (Ep -(Ef + Ei))/(0,97 x (Ew + Ef))	~~Efektywność energetyczna = (Ep -(Ef + Ei))/(0,97 x (Ew + Ef))~~
gdzie:	~~gdzie:~~
Ep oznacza roczną wartość energii wytworzonej w formie energii cieplnej lub elektrycznej. Oblicza się ją poprzez przemnożenie energii elektrycznej przez 2,6, natomiast energii cieplnej produkowanej na użytek handlowy przez 1,1 (GJ/rok)	~~Ep oznacza roczną wartość energii wytworzonej w formie energii cieplnej lub elektrycznej. Oblicza się ją poprzez przemnożenie energii elektrycznej przez 2,6, natomiast energii cieplnej produkowanej na użytek handlowy przez 1,1 (GJ/rok)~~
Ef oznacza roczną wartość poboru energii w formie paliw służących do wytworzenia pary (GJ/rok),	~~Ef oznacza roczną wartość poboru energii w formie paliw służących do wytworzenia pary (GJ/rok),~~
Ew oznacza roczną wartość energii zawartej w przetworzonych odpadach, obliczoną z wykorzystaniem niższej wartości opałowej netto tych odpadów (GJ/rok),	~~Ew oznacza roczną wartość energii zawartej w przetworzonych odpadach, obliczoną z wykorzystaniem niższej wartości opałowej netto tych odpadów (GJ/rok),~~
Ei oznacza roczną wartość importowanej energii, z wyłączeniem Ew i Ef (GJ/rok).	~~Ei oznacza roczną wartość importowanej energii, z wyłączeniem Ew i Ef (GJ/rok).~~
0,97 jest czynnikiem uwzględniającym straty energii wynikające z powstawania żużla i promieniowania.	~~0,97 jest czynnikiem uwzględniającym straty energii wynikające z powstawania żużla i promieniowania.~~
R 2 Odzyskiwanie/regeneracja rozpuszczalników.	~~R 2 Odzyskiwanie/regeneracja rozpuszczalników.~~
R 3 Recykling/regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne procesy transformacji biologicznej).	~~R 3 Recykling/regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne procesy transformacji biologicznej).~~
R 4 Recykling/regeneracja metali oraz związków metali.	~~R 4 Recykling/regeneracja metali oraz związków metali.~~
R 5 Recykling/regeneracja innych materiałów nieorganicznych.	~~R 5 Recykling/regeneracja innych materiałów nieorganicznych.~~
R 6 Regeneracja kwasów lub zasad.	~~R 6 Regeneracja kwasów lub zasad.~~
R 7 Odzyskiwanie składników stosowanych w celu ograniczania zanieczyszczeń.	~~R 7 Odzyskiwanie składników stosowanych w celu ograniczania zanieczyszczeń.~~
R 8 Odzyskiwanie składników z katalizatorów.	~~R 8 Odzyskiwanie składników z katalizatorów.~~
R 9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju.	~~R 9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju.~~
R 10 Zagospodarowanie ziemi skutkujące korzyściami dla rolnictwa lub polepszeniem warunków ekologicznych.	~~R 10 Zagospodarowanie ziemi skutkujące korzyściami dla rolnictwa lub polepszeniem warunków ekologicznych.~~

Tekst Komisji	Poprawka Komitetu Regionów
R 11 Wykorzystanie odpadów pochodzących z którejkolwiek z operacji o numerach od R 1 do R 10.	~~R 11 Wykorzystanie odpadów pochodzących z którejkolwiek z operacji o numerach od R 1 do R 10.~~
R 12 Wymiana odpadów w celu poddania ich którejkolwiek z operacji o numerach od R 1 do R 11.	~~R 12 Wymiana odpadów w celu poddania ich którejkolwiek z operacji o numerach od R 1 do R 11.~~
R 13 Magazynowanie odpadów przed poddaniem ich którejkolwiek z operacji o numerach od R 1 do R 12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki, w miejscu gdzie odpady są wytwarzane).	~~R 13 Magazynowanie odpadów przed poddaniem ich którejkolwiek z operacji o numerach od R 1 do R 12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki, w miejscu gdzie odpady są wytwarzane).~~

Uzasadnienie

Załącznik II do dyrektywy w sprawie odpadów powinien, jak stwierdzono w uzasadnieniu do poprawki 5, zostać przeniesiony do oddzielnego rozporządzenia i zgodnie z poprzednimi poprawkami — usunięty.

Bruksela, 14 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym

(2006/C 229/02)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym (COM(2005) 634 końcowy — 2005/0283 (COD));

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 21 grudnia 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 175 i art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 24 stycznia 2006 r. o powierzeniu Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie „O strategię tematyczną na rzecz środowiska miejskiego" (COM (2004) 60 końcowy — CdR 93/2004 fin) ([1]);

uwzględniając swoją opinię w sprawie białej księgi „Europejska polityka transportu w perspektywie 2010: czas wyborów" (COM (2001) 370 wersja ostateczna — CdR 54/2001 fin) ([2]);

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Przegląd strategii zrównoważonego rozwoju UE na rok 2005: Wstępne podsumowanie i przyszłe kierunki realizacji" (COM(2005) 37 końcowy — CdR 66/2005 fin);

([1]) Dz.U. C 43 z 18.2.2005 r., s. 35
([2]) Dz.U. C 192 z 12.8.2002 r., s. 8

uwzględniając projekt opinii (CdR 48/2006 rev.1) przyjęty dnia 3 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Ewa-May Karlsson, członek rady gminy Vindeln (SE/ALDE));

a także mając na uwadze, co następuje:

1) Samorządy lokalne i regionalne są szczeblem decyzyjno-wykonawczym najbliższym obywatelom Unii Europejskiej. Środki niezbędne dla poprawy jakości powietrza w Europie wymagają doboru, umocowania, realizacji i kontroli w dialogu z obywatelami Unii Europejskiej.

2) Działania zmierzające do ograniczenia obciążenia dla środowiska naturalnego powodowanego ruchem drogowym w 25 państwach członkowskich w praktyce realizowane są na szczeblu lokalnym i regionalnym.

3) Propagowanie wykorzystania pojazdów ekologicznych odpowiada założonemu przez samorządy lokalne i regionalne celowi obniżenia zużycia energii, a w konsekwencji zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza.

4) Odpowiedzialność za promowanie ekologicznie czystych pojazdów nie powinna jednak spoczywać jedynie na władzach lokalnych i regionalnych. Pilnie potrzebne są działania na rzecz natychmiastowego zaangażowania sektora prywatnego i przedsiębiorstw wypełniających zadania sektora publicznego.

5) Obserwowane obecnie tendencje niezgodne z zasadami rozwoju zrównoważonego odwrócić można właśnie poprzez kumulację działań realizowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 15 czerwca) następującą opinię:

1. **Stanowisko Komitetu Regionów**

Komitet Regionów

Uwagi ogólne

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** zamiar Komisji, by poprzez ekologiczne zamówienia publiczne przyczynić się do poprawy jakości powietrza.

1.2 **Wzywa**, by zawarte we wniosku dotyczącym dyrektywy środki dotyczące zamówień publicznych na pojazdy ekologiczne przedstawiono w formie zalecenia.

1.3 **Podkreśla** znaczenie ścisłej współpracy z gminami i regionami w UE przy opracowywaniu proponowanych rozwiązań, w przypadku przyjęcia dyrektywy. W ramach konsultacji w sprawie przedłożonego wniosku dotyczącego dyrektywy wysłuchano opinii przede wszystkim przedstawicieli przemysłu samochodowego i paliwowego, jak również władz szczebla krajowego w państwach członkowskich.

1.4 **Nalega**, by angażować gminy i regiony w dalsze kształtowanie, realizację, monitorowanie i ocenę działań przewidywanych w dyrektywie, o ile zostanie ona przyjęta. Komitet nie uważa jednak za niezbędne utworzenia komitetu, który doradzałby Komisji w dalszych pracach.

1.5 **Podkreśla** potrzebę informowania obywateli o realizowanych działaniach i objaśniania im europejskiego procesu legislacyjnego oraz jego oddziaływania na praktycznych przykładach. W tym kontekście samorządy lokalne i regionalne mają do odegrania znaczącą rolę, co potwierdza między innymi biała księga w sprawie europejskiej polityki komunikacyjnej.

1.6 **Popiera** zasadniczą podstawę i cele wniosku. Komitet pragnie jednakże **zwrócić uwagę**, że należy odrzucić jednostronne zobowiązanie sektora publicznego w ramach prawa o zamówieniach publicznych. Jak Komisja Europejska słusznie wskazuje we wniosku dotyczącym dyrektywy, udział w rynku sektora publicznego w wypadku pojazdów dostawczych i ciężarowych wynosi zaledwie ok. 6 %, podczas gdy w wypadku autobusów — ok. 30 %. Komitet opowiadałby się więc za rozwiązaniem angażującym w większym stopniu sektor prywatny. Komitet chciałby zasadniczo zwrócić uwagę na znaczenie łagodnych, nielegislacyjnych środków w dziedzinie ekologicznych zamówień. W szczególności duże miasta, po spełnieniu odpowiednich warunków ramowych, dobrowolnie realizują ambitne cele związane z ochroną środowiska.

1.7 **Zwraca uwagę**, że jednostronne zobowiązanie sektora publicznego może oznaczać, że zwłaszcza samorządy będące w gorszej sytuacji finansowej będą powstrzymywać się od inwestycji lub będą zmuszone zlecać świadczenie usług dla ludności przedsiębiorstwom zewnętrznym.

Dalsze działania mające na celu promowanie ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym

1.8 **Wzywa** do przyjęcia całościowego podejścia do potencjalnych działań, jakie podejmować można z myślą o promowaniu ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym. Komitet ma zastrzeżenia co do obowiązkowego wymogu zawartego w zaproponowanej dyrektywie, zgodnie z którym organy publiczne powinny nabywać 25 % pojazdów ciężarowych, opierając się na normach określających ekologicznie czyste pojazdy. Wskazane byłoby zastosowanie norm określających silniki, które dotyczą wszystkich pojazdów i wszystkich grup klientów. Aby obowiązujące dopuszczalne poziomy zanieczyszczenia powietrza nie zostały przekroczone, potrzeba dalszych działań.

1.9 **Z zadowoleniem przyjmuje** wzmożony nacisk kładziony na zastosowanie biopaliw. Zwiększenie produkcji bioetanolu i biodiesla w Europie celem zastąpienia paliw tradycyjnych (benzyny i oleju napędowego) niesie ze sobą szereg korzyści:

— zmniejszy emisję gazów cieplarnianych wytwarzanych w transporcie,

— przyczyni się do zabezpieczenia dostaw energii w miarę ubożenia zasobów ropy naftowej,

— zapewni unijnemu rolnictwu i leśnictwu większe możliwości w zakresie uprawy roślin i zalesiania na potrzeby produkcji biopaliw;

— umożliwi krajom rozwijającym się eksport biopaliw na terytorium UE oraz

— ograniczy wykorzystywanie zasobów naturalnych.

Proponowane rozwiązania

1.10 **Odrzuca** projekt dyrektywy w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym, powinny być raczej przyjęte następujące rozwiązania:

— Komisja powinna ustalić harmonogram wdrażania europejskiej strategii w dziedzinie transportu i ruchu drogowego i podjąć starania, aby odpowiednie normy zaczęły obowiązywać w następujących terminach:

  — normy Euro-5 dla ruchu osobowego — w 2007 r.;

  — normy Euro-6 dla samochodów osobowych i dostawczych z silnikiem diesla — w 2011 r.;

  — normy Euro-6 dla samochodów ciężarowych — w 2012 r.;

— należy przewidzieć działania informacyjno-szkoleniowe na rzecz wspierania i forsowania zamówień w sektorze publicznym na ekologicznie czyste pojazdy. Podręcznik zamówień publicznych uwzględniających potrzeby ochrony środowiska jest wartościowym narzędziem, potrzeba jednakże dalszych wysiłków;

— należy podjąć inicjatywy zmierzające do opracowania narzędzi umożliwiających uwzględnianie wymogów ochrony środowiska w ramach zamówień publicznych;

— należy zapewnić wsparcie dla rozwoju „zielonych sieci" w systemie zamówień publicznych. Wspomniane „zielone sieci" dadzą możliwość dokonywania analiz porównawczych, wymiany najlepszych metod postępowania oraz określania wspólnych celów;

— należy nadać priorytetowe znaczenie unijnym działaniom na rzecz pobudzania wysiłków badawczo-rozwojowych w dziedzinie ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym, jak również w zakresie związanych z tym zagadnień;

— należy wspierać rozwój miejscowych energii odnawialnych w zgodzie z zasadą zwiększania liczby ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym. W tym kontekście trzeba stworzyć mechanizmy niezbędne dla wspomagania uprawy roślin na potrzeby produkcji biopaliw.

Wdrażanie proponowanej dyrektywy na szczeblu lokalnym i regionalnym

1.11 **Zwraca uwagę**, że warunki realizacji postanowień omawianej dyrektywy w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym różniłyby się w poszczególnych państwach członkowskich:

— W większości państw członkowskich działania przewidziane w proponowanej dyrektywie byłyby finansowane w całości bądź częściowo z podatków krajowych. W niektórych państwach członkowskich działania te jednakże finansowane są z podatków i opłat lokalnych i regionalnych.

— Rynek ekologicznie czystych pojazdów w Unii Europejskiej jest niejednolity. Rozmiary parku pojazdów ekologicznie czystych różnią się między innymi dlatego, że niektóre państwa członkowskie z własnej woli wprowadziły obowiązek określonego udziału pojazdów ekologicznie czystych w każdym zamówieniu, co dało wyraźny impuls do rozwoju rynku ekologicznie czystych pojazdów drogowych. Opracowanie i wprowadzenie systemu zarządzania ekologicznego oraz wspólnotowego systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) w zakładach publicznych także przyczynia się do wzrostu odsetka pojazdów ekologicznie czystych.

— Kolejnym aspektem, pod względem którego państwa członkowskie odbiegają od siebie nawzajem w zakresie możliwości wprowadzania różnego rodzaju pojazdów przyjaznych dla środowiska, jest wielkość inwestycji i nakładów na rozwój infrastruktury. Warunkiem rozwoju rynku pojazdów przyjaznych dla środowiska jest dostępność sieci stacji paliwowych dysponujących różnymi rodzajami paliwa.

W obliczu tak niejednolitej sytuacji rynkowej, wsparcie dla szczebla lokalnego i regionalnego wymagałoby zróżnicowania w poszczególnych państwach członkowskich.

Przyszłe działania

1.12 **Podkreśla**, w przypadku przyjęcia dyrektywy, potrzebę dalszej obserwacji i oceny wdrażania jej postanowień w ścisłej współpracy z przedstawicielami szczebla lokalnego i regionalnego. Istotne znaczenie ma dokonanie podsumowania i przedstawienie efektów wprowadzenia dyrektywy, zwłaszcza pod względem liczby ekologicznie czystych pojazdów w ruchu drogowym oraz ich oddziaływania na jakość powietrza. Tego rodzaju „informacje zwrotne" dla gmin i regionów, a także dla obywateli Unii, mają ogromne znaczenie dla osiągnięcia i rozbudowywania celów przewidzianych dyrektywą. Ponadto są one istotnym warunkiem realizacji dalszych działań z myślą o promowaniu ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym.

2. **Zalecenia Komitetu Regionów**

Komitet Regionów

2.1 **Wzywa** prawodawców europejskich, aby w ramach promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym przewidzieli także jednolite środki przeznaczone dla sektora publicznego i prywatnego.

2.2 **Nalega**, by podmiotom publicznym na szczeblu lokalnym i regionalnym zapewnić pomoc gospodarczą w zakresie ekologicznych zamówień publicznych.

2.3 **Podkreśla** znaczenie działań informacyjno-szkoleniowych na rzecz wspierania i rozwoju systemu zamówień publicznych na pojazdy ekologicznie czyste.

2.4 **Uważa** za konieczne przyjęcie całościowego podejścia do potencjalnych działań na rzecz promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym.

2.5 **Proponuje**, o ile proponowana dyrektywa zostanie przyjęta, stworzenie systemu sprawozdawczości służącego monitorowaniu dyrektywy w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym, skoordynowanego z innymi systemami sprawozdawczości. Powinien on być zestrojony między innymi z systemem sprawozdawczości przewidzianym postanowieniami dyrektywy w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszego powietrza dla Europy.

2.6 **Opowiada się** za tym, by w przyszłości angażować gminy i regiony w opracowywanie, realizację, monitorowanie i ocenę działań proponowanych w omawianej dyrektywie.

Bruksela, 15 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie

(2006/C 229/03)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady *w sprawie kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie*, COM(2005) 548 końcowy — 2005/0221 (COD),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 28 listopada 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, na podstawie art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z 24 stycznia 2006 r. o powierzeniu Komisji ds. Kultury i Edukacji przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej *Zintegrowany Program działań w zakresie kształcenia ustawicznego* (CdR 258/2004 fin ([1])),

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji — *Stworzenie europejskiego obszaru kształcenia ustawicznego* (CdR 49/2002 ([2])),

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej *siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007 — 2013)* (CdR 155/2005 fin),

uwzględniając swoją opinię w sprawie *przyjęcia wieloletniego programu (2004 — 2006) na rzecz efektywnego wprowadzania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w systemach edukacji w Europie (Program e-Learning — kształcenie za pomocą mediów elektronicznych)* (CdR 73/2003 fin ([3])),

uwzględniając swoją opinię w sprawie *komunikatu Promowanie nauki języków obcych i różnorodności językowej: plan działania na lata 2004 — 2006* (CdR 248/2003 fin ([4])),

([1]) Dz.U. C 164 z 5.7.2005, str. 59.
([2]) Dz.U. C 278 z 14.11.2002, str. 26.
([3]) Dz.U. C 244 z 10.10.2003, str. 42.
([4]) Dz.U. C 73 z 23.3.2004 r., str. 33.

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady *ustanawiającej program Kultura 2007 (2007 — 2013*), (CdR 259/2004 fin ([5])),

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji w sprawie działań w konsekwencji Białej księgi pt. „Nowe impulsy dla młodzieży europejskiej — propozycja wspólnych celów *w zakresie ochotniczej działalności młodzieży*", w odpowiedzi na uchwałę Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. dotyczącą *ram współpracy europejskiej w dziedzinie młodzieży* (COM(2004) 337 wersja ostateczna),

uwzględniając komunikat Komisji w sprawie działań w konsekwencji Białej księgi pt. „Nowe impulsy dla młodzieży europejskiej — propozycja wspólnych celów *w zakresie lepszego zrozumienia młodzieży i większej wiedzy o niej*", w odpowiedzi na uchwałę Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. dotyczącą ram współpracy europejskiej w dziedzinie młodzieży (COM(2004) 336 wersja ostateczna (CdR 192/2004 fin ([6])),

uwzględniając projekt opinii Komisji ds. Kultury, Edukacji i Badań Naukowych, przyjęty 4 kwietnia 2006 r. (CdR 31/2006 rev.2) (sprawozdawca: Christina Tallberg, radna powiatu Sztokholm (SE/PES)),

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 14 czerwca) następującą opinię:

Treść komunikatu Komisji

Podczas szczytu Rady Europejskiej w Lizbonie w marcu 2000 r. uznano, że przed Europą stoją wyzwania w zakresie przystosowania się do globalizacji i przejścia do modelu gospodarek opartych na wiedzy. Podkreślono, że „każdy obywatel musi posiadać umiejętności niezbędne do tego, aby żyć i pracować w nowym społeczeństwie informacyjnym", a także, że „konieczne są ramy europejskie określające nowe umiejętności podstawowe ([7]), które zapewnić ma uczenie się przez całe życie: umiejętności informatyczne, znajomość języków obcych, kulturę techniczną, przedsiębiorczość i umiejętności społeczne".

Zalecenie, którego dotyczy poniższy wniosek, stanowi zatem przedstawienie europejskiego narzędzia referencyjnego w zakresie kluczowych kompetencji, a także zawiera sugestie, w jaki sposób można zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do tych kompetencji poprzez uczenie się przez całe życie.

Tworzenie społeczeństwa opartego na wiedzy powoduje coraz większe zapotrzebowanie na kluczowe kompetencje w sferze osobistej, publicznej i zawodowej.

W listopadzie 2004 r. Grupa Wysokiego Szczebla ds. Strategii Lizbońskiej stwierdziła jasno, że „dalece niewystarczające są podejmowane obecnie w Europie działania w celu wyposażenia ludzi w narzędzia potrzebne im do przystosowywania się do zmieniającego się rynku pracy; dotyczy to zarówno stanowisk wymagających wysokich, jak i niskich kwalifikacji".

Wiele krajów uruchomiło programy nauczania podstawowych umiejętności, np. czytania, pisania, liczenia i umiejętności informatycznych dla osób dorosłych, często za pośrednictwem organizacji pozarządowych. Pewne kraje nie mają jeszcze jednak możliwości, aby zapewnić wszystkim obywatelom nabywanie i aktualizowanie ich podstawowych umiejętności.

Dokument „Kluczowe kompetencje w uczeniu się przez całe życie — Europejskie ramy referencyjne" obejmuje wiedzę, umiejętności i postawy sprzyjające zaangażowaniu ludzi w zrównoważony rozwój i rozwijaniu demokratycznych postaw obywatelskich. Osiem kluczowych kompetencji, jakie ustanowiono w owych ramach, to: porozumiewanie się w języku ojczystym, porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne, kompetencje informatyczne, zdolność uczenia się, kompetencje interpersonalne, międzykulturowe i społeczne, przedsiębiorczość oraz ekspresja kulturalna.

Znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych

W całej Unii Europejskiej poziomowi lokalnemu i regionalnemu przypada istotna część odpowiedzialności za edukację, szkolenia oraz rozwijanie umiejętności poprzez uczenie się przez całe życie.

Władze lokalne i regionalne zajmują wyjątkową pozycję pozwalającą im na nawiązywanie konstruktywnej współpracy z partnerami społecznymi, instytucjami i organizacjami kształcenia ogólnego i ustawicznego, zmierzającej do dostosowywania programów kształcenia ogólnego i zawodowego do specyficznych potrzeb i wymogów lokalnych.

Ponadto wiele różnych projektów współpracy regionalnej i lokalnej pełni rolę istotnej siły napędowej wzrostu i rozwoju.

Programy nauczania umożliwiają Unii dotarcie bezpośrednio do pojedynczych obywateli. Żaden inny program unijny nie wpływa każdego roku na życie tak wielu osób. Programy te przyczyniają się również do modernizacji systemów kształcenia i pomagają jednostkom podwyższać swoje kwalifikacje. Zważywszy na zakres odpowiedzialności szczebla lokalnego i regionalnego, podmioty regionalne należy traktować jako ważny cel działań w ramach programów realizowanych w dziedzinie edukacji i szkolenia ([8]).

([5]) Dz.U. C 164 z 5.7.2005 r., str. 65.

([6]) Dz.U. C 43 z 18.2.2005, str. 42.

([7]) Termin »umiejętności podstawowe« jest zasadniczo używany w odniesieniu do umiejętności czytania, pisania i liczenia; Rada Europejska w Lizbonie zaapelowała o dodanie nowych umiejętności potrzebnych w społeczeństwie opartym na wiedzy, np. umiejętności informatycznych i przedsiębiorczości.

([8]) CdR 258/2004 fin.

Powołane przez Komisję we współpracy z Komitetem Regionów „regionalne sieci uczenia się przez całe życie" (inicjatywa R3L) stanowią doskonały przykład upowszechniania i rozwoju uczenia się przez całe życie w Europie. Początkowo była to inicjatywa pilotażowa dysponująca budżetem odrębnym od budżetów głównych programów. Obecnie została ona zawarta we wniosku w sprawie nowego zintegrowanego programu działania w dziedzinie uczenia się przez całe życie na lata 2007 — 2013.

1. *Stanowisko Komitetu Regionów wobec komunikatu Komisji*

1.1 Komitet Regionów wyraża aprobatę dla przeważającej części europejskiej strategii uczenia się przez całe życie, które rozpoczyna się we wczesnym dzieciństwie i trwa w kolejnych fazach życia oraz przyjmuje z zadowoleniem fakt, że obejmuje ona uczenie się na różne sposoby, takie jak kształcenie formalne, nieformalne i incydentalne. Komitet Regionów podkreślał już w różnych kontekstach, że strategia uczenia się przez całe życie dotyczy w znacznym stopniu szczebla lokalnego i regionalnego, często nakładając na niego odpowiedzialność polityczną i ekonomiczną za sektor edukacji i szkolenia w państwach członkowskich. Władze lokalne i regionalne często działają, wraz z władzami socjalnymi, w charakterze koordynatora rozwoju i wzrostu, odpowiedzialnego za interes publiczny i infrastrukturę. Pełnią one także rolę pracodawcy, który odpowiada za podniesienie kwalifikacji swoich pracowników, a jednocześnie jest nim zainteresowany ([9]).

1.2 Kwestie kształcenia odgrywają decydującą rolę z punktu widzenia konkurencyjności Europy, stanowiąc warunek zapewnienia dobrobytu socjalnego. Największy skarb Europy, tzn. jej obywatele, muszą zostać przygotowani do życia zawodowego i wykonywania kategorii prac, które różnią się zasadniczo od będących udziałem poprzednich pokoleń i które również w przyszłości będą podlegać zmianom. Zarówno przedsiębiorstwa, jak i pracownicy stoją w obliczu zmian, których ostateczną postać trudno jest z góry przewidzieć.

1.3 Oczywiście okoliczności i sytuacja wyjściowa rozwoju lokalnego i regionalnego są zróżnicowane, jednak w żadnym wypadku nie można ich rozpatrywać w oderwaniu od otaczającego środowiska. W sytuacji, gdy istniejące miejsca pracy ulegają likwidacji, regiony i społeczności potrzebują miejsc pracy tworzonych w nowych sektorach produkcji, ponieważ w przeciwnym wypadku grozi im stagnacja, wykluczenie społeczne w postaci bezrobocia, wysoka absencja chorobowa i niejednokrotnie zbyt wczesne wycofywanie się z rynku pracy.

1.4 Stąd też istnieje potrzeba rozwijania kwalifikacji i umiejętności ludzi w sposób spełniający wymogi społeczeństwa opartego na wiedzy. Coraz większego znaczenia nabierają wysokie umiejętności językowe i komunikacyjne oraz umiejętność pracy w zespole. W dzisiejszej rzeczywistości, która charakteryzuje się wzrostem intensywności strumieni handlu oraz globalizacją i segmentacją rynków, występuje zwiększone zapotrzebowanie na współpracę. Dotyczy to stosunków pomiędzy różnymi przedsiębiorstwami i organizacjami na poziomie lokalnym i regionalnym, a także pomiędzy regionami. Rysuje się przy tym układ coraz silniejszych wzajemnych zależności pomiędzy poszczególnymi częściami Europy oraz pomiędzy Europą a światem.

1.5 Wzajemna zależność pomiędzy życiem zawodowym, społeczeństwem i wyższym wykształceniem jest ważnym warunkiem wstępnym innowacji i wzrostu na poziomie lokalnym i regionalnym. Niezbędna jest przy tym integrująca infrastruktura oraz atmosfera braku dyskryminacji, co przyczynia się do pobudzenia aktywnego obywatelstwa i współodpowiedzialności oraz zapewnienia spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju.

1.6 Komitet Regionów już wcześniej podkreślał znaczenie swojej aktywnej roli we wspieraniu uczenia się przez całe życie na szczeblu lokalnym i regionalnym ([10]). Odnosi się to oczywiście w tym samym stopniu do zagadnienia celów kształcenia i kluczowych kompetencji. Za szczególnie ważną sprawę Komitet Regionów uważa oddziaływanie propozycji zawartych we wniosku Komisji na szczebel lokalny i regionalny.

1.7 Komitet Regionów wyraża wolę monitorowania i wspierania dalszego rozwoju w tej dziedzinie i zachęca do przyszłej współpracy z Komisją w tym zakresie, np. w odniesieniu do projektów pilotażowych i badań naukowych.

1.8 Komitet Regionów podkreśla korzyści płynące z rozwoju regionalnych sieci kształcenia ustawicznego (R3L), w celu wzmocnienia sieciowej współpracy między instytucjami i stowarzyszeniami: publicznymi, szkolnictwa wyższego, kształcenia zawodowego, szkoleniowymi i kulturalnymi. Stanowi to istotny element zwiększania zdolności zatrudnienia oraz aktywnego obywatelstwa.

2. *Propozycje Komisji w sprawie zaleceń dla państw członkowskich*

2.1 Patrząc z przedstawionej powyżej perspektywy, sprawą niezwykle ważną jest skoncentrowanie się na kompetencjach kluczowych dla uczenia się przez całe życie w obecnym i przyszłym społeczeństwie oraz w środowisku zawodowym. Odnosi się to do wspierania rozwoju na szczeblu lokalnym i regionalnym, a także na poziomie krajowym i poziomie Unii Europejskiej jako całości. Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem zaproponowane przez Komisję zalecenia dla państw członkowskich w sprawie kompetencji kluczowych dla uczenia się przez całe życie.

([9]) CdR 49/2002 fin.

([10]) CdR 49/2002 fin.

2.2 Komitet Regionów szczególnie pozytywnie ocenia fakt podkreślenia we wniosku Komisji roli i znaczenia szczebla regionalnego i lokalnego. Stanowi to znaczący postęp w porównaniu z wcześniejszymi wnioskami Komisji, które ograniczały się prawie wyłącznie do szczebla europejskiego i krajowego.

2.3 Komitet Regionów upatruje w zintegrowanym programie uczenia się przez całe życie ważnego instrumentu zwiększania obszaru edukacji i narzędzia wzmocnienia kompetencji kluczowych dla uczenia się przez całe życie. Skuteczny transfer wiedzy i umiejętności pomiędzy regionami i władzami lokalnymi w UE, będący wynikiem zwiększonej mobilności obywateli, może przyczynić się do wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia.

2.4 Głównym punktem zaleceń Komisji jest dążenie do trwającego przez całe życie uaktualniania kluczowych kompetencji także w wieku dorosłym. Szczególną uwagę poświęca się tzw. priorytetowym grupom docelowym w kontekście narodowym, regionalnym i lokalnym. Ważną rolę mogłyby tutaj odegrać środki mające na celu zwiększenie motywacji osób o niskich kwalifikacjach oraz działania informacyjne na szczeblu lokalnym i regionalnym. Chodzi przy tym o to, aby rozwijać doświadczenia i zainteresowania obywateli w oparciu o ich wiedzę zamiast koncentrować się na ich słabościach i niedoskonałościach.

2.5 Wpływ zaleceń Komisji na zmiany w procesach gospodarczych, społecznych, kulturalnych i innych zależy od konkretnych i natychmiastowych działań podejmowanych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Z tego względu Komitet Regionów podkreśla konieczność zreformowania formalnych i nieformalnych systemów edukacyjnych. Programy te muszą objąć wszystkie poziomy, aby dostosować systemy do potrzeb unijnych rynków pracy i wymagań strategii uczenia się przez całe życie.

2.6 Ważnym zjawiskiem, które należy obserwować i zwalczać na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym są różnice pomiędzy kobietami i mężczyznami pod względem udziału w kształceniu i osiąganych w nim wyników. Należy przy tym zachęcać dziewczęta i kobiety do zdobywania wykształcenia w zawodach naukowo-technicznych. Mężczyźni wymagają wsparcia w innym kontekście. W wielu regionach i gminach to właśnie głównie mężczyźni przedwcześnie rezygnują ze szkoły i wykazują mniej motywacji oraz skłonności do kontynuowania nauki.

2.7 Komitet Regionów uważa, że zasugerowane przez Komisję zalecenia dla państw członkowskich mogą stać się ważnym katalizatorem, będącym w stanie szybciej ukierunkować systemy oświatowe w Europie w stronę bardziej odpowiedniego podejścia, mając na uwadze zrealizowanie uzgodnionych celów odnośnie konkurencyjności, standardów społecznych i uczestnictwa. Komitet Regionów akceptuje te cele i pragnie dodać w tym miejscu następujące uwagi:

2.8 Zalecenie Komisji nr 1

„[…] zapewnić, aby wstępna edukacja i szkolenie oferowały wszystkim młodym ludziom środki rozwijania kluczowych kompetencji na poziomie dającym im odpowiednie przygotowanie do dorosłego życia oraz stanowiącym podstawę dalszego uczenia się i funkcjonowania zawodowego”

Stanowisko Komitetu Regionów

2.8.1 Komitet Regionów podkreśla szczególne znaczenie zapewnienia już małym dzieciom skutecznego wsparcia ich ukierunkowanego rozwoju, które jednak nie może wywoływać u nich strachu przed niepowodzeniem. Ponadto szkoła powinna stanowić podstawę nauki kontynuowanej przez całe życie poprzez kształcenie formalne, nieformalne i incydentalne. Ważne jest uświadomienie sobie różnic w procesie uczenia się dzieci i młodzieży, ponieważ ich dojrzewanie odbywa się w różnym tempie, a ilość czasu potrzebnego na realizację ich celów jest także zróżnicowana. Stanowi to wielkie wyzwanie w kontekście kształtowania systemu edukacyjnego i szkolenia nauczycieli.

2.8.2 Szczególną uwagę należy poświęcić dzieciom i młodzieży o szczególnych potrzebach, np. wynikających z niepełnosprawności, w celu umożliwienia im odgrywania, wraz z innymi dziećmi, aktywnej roli w życiu społecznym.

2.9 Zalecenie Komisji nr 2

„[…] zapewnić właściwą ofertę dla tych młodych ludzi, którzy z powodu trudności edukacyjnych wynikających z okoliczności osobistych, społecznych, kulturowych lub ekonomicznych potrzebują szczególnego wsparcia dla realizacji swojego potencjału edukacyjnego”

Stanowisko Komitetu Regionów

2.9.1 Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem zawarte w tekście Komisji szczególne odniesienie do uczących się osób niepełnosprawnych i podziela ocenę, zgodnie z którą zawodowe trudności edukacyjne często są wynikiem połączenia czynników osobistych, społecznych, kulturowych lub ekonomicznych oraz zgadza się, że należy je przezwyciężać we współpracy z innymi warstwami społeczeństwa. Dla Komitetu Regionów sprawą priorytetową jest skuteczne usuwanie przeszkód utrudniających dostęp do zatrudnienia, kształcenia i pozostałych możliwości dalszego rozwoju.

2.9.2 Komitet uważa za wyjątkowo pilne zadanie stworzenie wszystkim uczniom, bez względu na ich pochodzenie, warunków umożliwiających realizację celów edukacyjnych i oddalających niebezpieczeństwo przedwczesnej rezygnacji ze szkoły. Należy w związku z tym sięgnąć po szczególne inicjatywy i środki wsparcia uwzględniające warunki i potrzeby poszczególnych uczniów.

2.9.3 Unia Europejska nie zrealizuje ambitnych celów, jakie sobie wyznaczyła, o ile będzie miało miejsce utrudnianie jej obywatelom dostępu do miejsc pracy i dalszego doskonalenia zawodowego ze względu na płeć, niepełnosprawność, pochodzenie kulturowe lub etniczne, wiek lub inne przyczyny. Władze lokalne i regionalne odgrywają ważną rolę w realizacji strategii braku dyskryminacji i równości szans oraz zapewnienia równych możliwości i praw dla wszystkich.

2.9.4 Komitet Regionów uważa, iż pożądane byłoby stworzenie sieci transnarodowej pomiędzy europejskimi regionami i gminami w celu wymiany doświadczeń i pogłębiania wiedzy, zgodnie z inicjatywą R3L. Niezbędne jest poddanie tych kwestii pod dyskusję, stały rozwój metodologii, transfer wiedzy oraz zapewnienie wsparcia.

2.10 Zalecenie Komisji nr 3

„[…] zapewnić osobom dorosłym możliwość rozwijania i aktualizowania kluczowych kompetencji przez całe życie, a także szczególnej koncentracji na grupach określonych jako priorytetowe w kontekście krajowym, regionalnym i/lub lokalnym"

Stanowisko Komitetu Regionów

2.10.1 KR uważa tę propozycję za ważną, dając jednak do zrozumienia, że potrzeby często różnią się od siebie znacznie w zależności od regionu i kraju, przez co trzeba stosować różne podejścia, o ile chce się dotrzeć do wszystkich obywateli. Dlatego też należy podkreślić, że w wielu przypadkach występuje konieczność określenia grup priorytetowych właśnie na szczeblu lokalnym i regionalnym. Przykładowo, można rozwijać współpracę z organizacjami mającymi doświadczenie w dziedzinie kształcenia dorosłych oraz z partnerami społecznymi.

2.10.2 KR uważa, że wśród grup docelowych, określonych jako priorytetowe, szczególną uwagę należy zwrócić na kategorię pracowników samorządów lokalnych i regionalnych, tak by mogli rozwijać i aktualizować swe kluczowe kompetencje przez całe życie zawodowe zgodnie z pełnionymi przez siebie funkcjami publicznymi;

2.11 Zalecenie Komisji nr 4

„[…] zapewnić istnienie odpowiedniej infrastruktury dla kontynuowania edukacji przez osoby dorosłe, w tym obecności nauczycieli i edukatorów oraz wprowadzenie środków zapewniających dostęp i wsparcie dla osób uczących się, w sposób uwzględniający różnorodne potrzeby osób dorosłych"

Stanowisko Komitetu Regionów

2.11.1 KR już wcześniej ([11]) podkreślał wagę zapewnienia na szczeblu lokalnym i regionalnym środków na wspieranie uczenia się przez całe życie i akcentował potrzebę zainicjowania dyskusji na poziomie lokalnym i regionalnym. Komitet zwrócił w swojej opinii uwagę, że dostęp w znaczeniu geograficznym powinno się także widzieć w połączeniu z innymi środkami na rzecz poprawy dostępu osobom, zarówno w kategoriach struktury, jak i organizacji. Można to, przykładowo, osiągnąć poprzez organizowanie kursów dziennych/wieczorowych i weekendowych, kursów letnich i wypadających w okresach tradycyjnych świąt, ustalenie wielu terminów rozpoczęcia kursów, uczenie się na odległość i elastyczne uczenie się w sposób ukierunkowany. Wskazane byłoby także stworzenie uczestnikom warunków finansowych umożliwiających dalsze kształcenie. Na rozważenie zasługuje także nauczanie pozaszkolne, jakie w różnych postaciach odbywa się poza formalnym systemem szkolnym.

2.11.2 „Infrastruktura" nie powinna jednak oznaczać istnienia ogólnej i znormalizowanej postaci ośrodków szkoleniowych. O ile tylko jest to możliwe, powinny one wykorzystywać w maksymalnym stopniu istniejącą infrastrukturę.

2.12 Zalecenie Komisji nr 5

„[…] zapewnić spójność oferty edukacyjnej i szkoleniowej przeznaczonej dla osób dorosłych dla poszczególnych obywateli poprzez ścisłe powiązanie z politykami zatrudnienia, politykami społecznymi i innymi politykami dotyczącymi młodzieży, a także poprzez współpracę z partnerami społecznymi i innymi zaangażowanymi stronami."

Stanowisko Komitetu Regionów

2.12.1 Komitet Regionów pragnie podkreślić, że punkt ten jest niezwykle ważny dla pomyślnego rozwoju na poziomie lokalnym i regionalnym, ponieważ decydujące znaczenie ma powiązanie ze sobą na szczeblu lokalnym i regionalnym różnych obszarów polityki, takich jak problemy zatrudnienia, polityka rynku pracy, polityka gospodarcza i społeczna, a także unikanie „wąskiego spojrzenia". Dlatego też ważne jest, aby obszary zadań odpowiadały możliwie dokładnie obszarom kompetencji. Komitet Regionów uważa, że dla przeprowadzenia inicjatyw w ramach zintegrowanych programów działania na rzecz uczenia się przez całe życie niezbędne jest udostępnienie środków finansowych i zapewnienie ich wykorzystania w sposób bardziej elastyczny. Kluczowym czynnikiem dla wzrostu w regionach i gminach jest wspólne działanie społeczeństwa, świata pracy i wyższych uczelni.

2.13 Zalecenie Komisji nr 6

„[…] wykorzystać dokument »Kluczowe kompetencje w uczeniu się przez całe życie — Europejskie ramy referencyjne«, znajdującego się w Załączniku, jako narzędzie odniesienia w rozwijaniu oferty kluczowych kompetencji dla wszystkich w ramach strategii uczenia się przez całe życie"

([11]) CdR 19/2001 fin.

Stanowisko Komitetu Regionów

2.13.1 Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem propozycję kompetencji kluczowych dla uczenia się przez całe życie. W ten sposób w centrum rozważań stawia się pytanie o to, jakimi kwalifikacjami musi dysponować dana osoba, aby mogła ona funkcjonować w społeczeństwie opartym na wiedzy. Wspomniane kluczowe kompetencje mogą służyć jako kierunki dyskusji na temat przyszłego zapotrzebowania na kompetencje zarówno na szczeblu europejskim i krajowym, jak i regionalnym i lokalnym. W Europie zagadnienie to jest szczególnie istotne w kontekście realizacji celów strategii lizbońskiej. Zwłaszcza na poziomie lokalnym i regionalnym pytania o kompetencje nabierają znaczenia praktycznego.

2.13.2 Komitet Regionów uważa, że kompetencje te muszą być przedmiotem ciągłej dyskusji i powinny być rozpatrywane w ramach stałego dialogu i nieprzerwanego procesu. Obszar kompetencji określony jako „Kompetencje społeczne oraz kompetencje obywatelskie" obejmuje szereg różnych aspektów, które następnie należy rozwinąć i zróżnicować. Ponadto niektóre z kluczowych kompetencji są ściśle ze sobą powiązane.

2.13.3 Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem dalsze rozwinięcie przez Komisję wniosku w sprawie kluczowych kompetencji. Popiera on opracowany przez Komisję wniosek w sprawie kluczowych kompetencji.

2.13.4 W kolejnych punktach Komitet omawia bardziej szczegółowo zaproponowane kluczowe kompetencje.

3. *Kluczowe kompetencje*

Europejskie ramy referencyjne odnośnie kluczowych kompetencji obejmują osiem obszarów:

— Porozumiewanie się w języku ojczystym

— Porozumiewanie się w językach obcych

— Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne

— Kompetencje informatyczne

— Zdolność uczenia się

— Kompetencje społeczne oraz kompetencje obywatelskie

— Przedsiębiorczość

— Ekspresja kulturalna.

3.1 Porozumiewanie się w języku ojczystym

3.1.1 Komitet Regionów zgadza się ze znaczeniem przypisywanym przez Komisję umiejętności **porozumiewania się w języku ojczystym** zarówno w mowie, jak i w piśmie.

3.1.2 Język ojczysty stanowi fundament wszystkich późniejszych procesów uczenia się, możliwości wyrażania się oraz tożsamości. Dlatego też dobra znajomość języka ojczystego i biegłość w posługiwaniu się nim należy uznać za podstawę uczenia się. Język stwarza podstawę przyswajania informacji i jest wstępnym warunkiem komunikowania się ze współobywatelami, a tym samym jest podstawą uczestnictwa i przyjmowania na siebie odpowiedzialności.

3.1.3 Komitet chciałby zwrócić uwagę, że Komisja i instytucje krajowe powinny ściśle współpracować z władzami lokalnymi i regionalnymi w dziedzinach, w których używa się mniej rozpowszechnionych i rzadziej nauczanych języków, w celu zachęcenia obywateli do uczenia się tych języków ([12]).

3.2 Porozumiewanie się w językach obcych

3.2.1 W Europie przyszłości znajomość kilku języków będzie coraz bardziej niezbędną umiejętnością. Umożliwi ona wszechstronne kontakty, nie tylko w życiu zawodowym, ale także w kategoriach bardziej wnikliwego zrozumienia kultury, zwyczajów i warunków życia innych krajów. Jest ona także ważnym wymogiem przy podejmowaniu studiów wyższych oraz warunkiem wstępnym większej mobilności na rynku pracy. Już obecnie obszary językowe Europy znajdują się w stanie współzależności od siebie. Wzrasta wymiana pomiędzy krajami, gospodarki są coraz bardziej ze sobą powiązane, zaś wytwarzanie towarów i usług coraz częściej odbywa się ponad granicami państwowym i barierami językowymi. Komitet Regionów podkreśla, że różnorodność językową Europy powinno się postrzegać jako zaletę.

3.3 Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne

3.3.1 Komitet Regionów uważa, iż umiejętności matematyczne naukowe i techniczne należy przekazywać uczniom w taki sposób, aby odbierali je oni jako umiejętności znaczące i motywujące. Matematyka może być środkiem pomocniczym przy nauczaniu innych przedmiotów, takich jak fizyka, chemia, biologia i nauki społeczne. Wiedza i umiejętności matematyczne mogą być także niezależnym elementem nowoczesnego systemu nauczania. Kompetencja naukowa jest istotna, gdyż pomaga ona m.in. poznać i zrozumieć związki, przyczyny i oddziaływania oraz ocenić poprawność informacji. Podstawowe wykształcenie matematyczno-naukowe jest niezbędne dla aktywnej kompetencji obywatelskiej. Kompetencję techniczną powinno się rozwijać na podstawie doświadczeń kobiet i mężczyzn. Ważną rolę odgrywa też wykazanie, w jaki sposób wyobrażenia i tradycje wpływają na poglądy na to, co w obszarze techniki jest przeznaczone „dla kobiet" a co „dla mężczyzn".

3.3.2 W ramach europejskiego obszaru badań należy podjąć szczególne wysiłki na rzecz zwiększenia zainteresowania młodzieży i kobiet zawodami naukowo-technicznymi. Wszystkim obywatelom powinno się zapewnić umiejętne i biegłe wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego (IST). Rozwój tzw. parków naukowych jest ciekawym sposobem na pobudzenie zainteresowania studiami nad nauką i techniką.

([12]) CdR 248/2003 fin.

3.4 Kompetencje informatyczne

3.4.1 W całej Unii Europejskiej należy stworzyć infrastrukturę informacyjną dla kompetencji informatycznych, która byłaby otwarta dla wszystkich grup i nie dyskryminowała żadnej z nich. Komitet Regionów przywiązuje dużą wagę do wspierania zrównoważonego regionalnie i społecznie społeczeństwa informacyjnego zapewniającego swoim obywatelom posiadanie umiejętności niezbędnych po to, aby żyć i pracować w nowej epoce informatycznej. Umiejętność radzenia sobie z wielką ilością informacji i rozwiązywania złożonych problemów staje się przez to niezbędna dla coraz większej liczby ludzi.

3.5 Zdolność uczenia się

3.5.1 **Zdolność uczenia się** zakłada wypracowanie indywidualnej perspektywy i podejścia do własnego uczenia się. Oznacza to, że osoba ucząca się jest świadoma samej siebie i swoich reakcji w różnych sytuacjach związanych z uczeniem się oraz metod, jakie jej najbardziej odpowiadają, a także zna swoje mocne strony oraz obszary, w których możliwa jest poprawa. Jest to także kwestia motywacji i wiary w siebie. Strategia uczenia się przez całe życie opiera się głównie, co zrozumiałe, na perspektywie uczenia się i na założeniu, że odbywa się to w różny sposób i w różnych kontekstach. Chodzi tu o umiejętność zmiany metody nauki i uczenia się na nowo. Jest to także wykorzystywanie posiadanej wiedzy i kwalifikacji oraz wcześniejszych doświadczeń życiowych oraz ćwiczenie umiejętności ich zastosowania i wykorzystania w wielu nowych kontekstach.

3.5.2 Komitet Regionów przywiązuje do tego faktu wielkie znaczenie w kontekście społeczeństwa opartego na wiedzy. Sprawą szczególnie ważną jest przygotowanie do takiego sposobu działania początkujących nauczycieli w ramach ich szkolenia. Istota tego zagadnienia rożni się od pozostałych kluczowych kompetencji, ponieważ odnosi się ono do możliwości rozwoju wszystkich pozostałych kluczowych kompetencji. Dlatego też Komitet Regionów wyraża pogląd, że kompetencje te powinny zostać wyodrębnione i wymienione przed wszystkimi innymi kompetencjami.

3.6 Kompetencje społeczne oraz kompetencje obywatelskie

3.6.1 Pojęcie „kompetencje społeczne oraz kompetencje obywatelskie" odnosi się do złożonego kompleksu zagadnień, który zdaniem Komitetu zasługuje na wiele uwagi. Z jednej strony chodzi tu o rozwój cech osobowych i umiejętności nawiązywania kontaktów z innymi ludźmi. Mówiąc ogólnie, rozwinięte zdolności komunikacyjne stają się coraz ważniejszą cechą w życiu zawodowym i społecznym typowym dla społeczeństwa opartego na wiedzy. Dochodzi do tego także zrozumienie międzykulturowe.

3.6.2 Ten obszar kompetencji obejmuje *aspekty społeczne* o tyle, o ile powstaje pytanie, w jakim stopniu dana osoba uważa się za „zasób" dla siebie samej, swojej rodziny i swojego otoczenia.

3.6.3 Należałoby także wskazać na *implikacje medyczne*, jak np. zrozumienie znaczenia zdrowego stylu życia, zagadnienie zdrowia fizycznego i duchowego oraz aktywnego podejścia do życia. Podczas gdy medycyna wciąż czyni dalsze postępy, w wielu społeczeństwach pogarsza się stan zdrowia dzieci i młodzieży z powodu złego odżywiania się i braku ruchu. O ile nie podejmie się działań zapobiegawczych, sytuacja może stać się naprawdę krytyczna.

3.6.4 Innym bardzo ważnym aspektem jest *rola obywateli w społeczeństwie*. Dotyczy to zagadnienia zrozumienia demokracji oraz praw i obowiązków jednostki. Wzmocnieniu wszystkich tych czynników można sprzyjać na poziomie lokalnym i regionalnym. Komitet proponuje rozszerzyć definicję podkreślając, jak ważna jest dla obywateli znajomość historii UE, jej celów, podstaw traktatów unijnych, stosunków pomiędzy Unią a państwami członkowskimi, problemów i postępów w kontekście opracowywania traktatu konstytucyjnego oraz zasad poszczególnych obszarów unijnej polityki.

3.6.5 Znaczenie *rozwoju zrównoważonego* i poczucie odpowiedzialności za nasze wspólne środowisko naturalne to aspekty, które zdaniem Komitetu Regionów należy wyraźnie zaznaczyć w tym kontekście.

3.7 Przedsiębiorczość

3.7.1 W odniesieniu do inicjatywy i przedsiębiorczości chodzi głównie o aktywne podejście, które przekształca pomysły w działania. Dlatego też ważne jest, aby system edukacyjny zawczasu wspierał ten typ aktywnego nastawienia i rozwijał formy działania tworzące odpowiednie podstawy. Komitet Regionów podkreśla znaczenie wykorzystania potencjału kobiet i przedsiębiorczych mniejszości etnicznych przy tworzeniu podmiotów gospodarczych. Ponadto odpowiednie instytucje rządowe i administracyjne powinny ułatwiać kobietom uzyskanie dostępu do nowych technologii. Tego typu działania wraz z aktywną polityką rynku pracy mogą przyczynić się do zmniejszenia nierówności w traktowaniu płci pod względem zatrudnienia w wielu częściach Europy. Ma to decydujące znaczenie dla przyszłości gospodarki i dobrobytu Unii Europejskiej ([13]).

([13]) CdR 151/2005 fin.

3.8 Ekspresja kulturalna

3.8.1 Komitet Regionów uważa, że sprawą o równie wielkim znaczeniu jest zrozumienie i zachowanie kulturowej i językowej różnorodności Europy ([14]). Chodzi oto, aby w procesie uczenia się i rozwoju ludzi znalazły się różne formy wyrazu, takie jak muzyka, sztuka, literatura i język. Mówiąc ogólnie, ważna jest otwartość na różne poglądy i podejścia reprezentowane przez ludzi.

3.8.2 Komitet Regionów wskazuje w tym miejscu na perspektywę historyczną, a mianowicie na sposób, w jaki kontakty pomiędzy poszczególnymi częściami Europy dostarczyły w różnych epokach bodźców do rozwoju. Już od co najmniej pięciuset lat istnieje dobrze ugruntowana idea wspólnoty narodów europejskich, która obecnie znalazła swoje odbicie w Unii Europejskiej.

3.9 Propozycje Komitetu Regionów

3.9.1 Na podstawie zaleceń Komisji Komitet Regionów uważa za wskazane wspieranie i wzmacnianie przyszłego rozwoju oraz zachęca do przyszłej współpracy z Komisją.

3.9.2 Komitet Regionów popiera zaproponowane przez Komisję kompetencje kluczowe dla uczenia się przez całe życie i opowiada się za tym, aby były one rozpatrywane w ramach stałego dialogu i nieprzerwanego procesu.

3.9.3 Komitet Regionów opowiada się za tym, aby kluczowym kompetencjom określonym jako „zdolność uczenia się" nadać wartość nadrzędną, ponieważ obejmują one metody przyswajania nowej wiedzy i podejście do uczenia się, a tym samym są warunkiem rozwoju pozostałych kluczowych kompetencji.

3.9.4 „Kompetencje społeczne oraz kompetencje obywatelskie" jako kluczowe kompetencje powinny także obejmować znaczenie rozwoju zrównoważonego i świadomość odpowiedzialności za nasze wspólne środowisko naturalne.

3.9.5 Komitet Regionów kładzie nacisk na rozwinięcie wrażliwości kulturowej, będącej podstawą otwarcia się na różnorodność języków i kultur Europy oraz ich zrozumienia, a także wzbogacenia, jakie mogą one wnieść do życia wszystkich obywateli europejskich.

Bruksela, 14 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

([14]) Kluczowa kompetencja nr 8: Ekspresja kulturalna.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: Ramy polityczne dla wzmocnienia przemysłu UE w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia do polityki przemysłowej”

(2006/C 229/04)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: Ramy polityczne dla wzmocnienia przemysłu UE — w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia do polityki przemysłowej”, COM(2005) 474 końcowy,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 12 października 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z dnia 10 listopada 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając projekt opinii (CdR 39/2006 rev. 2) przyjęty dnia 6 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej (sprawozdawca: **Onno Hoes**, członek zarządu prowincji Brabancja Północna, **(NL/ALDE)**),

a także mając na uwadze, co następuje:

1) Odnowiona i nowoczesna europejska polityka przemysłowa, skierowana na potencjał konkurencyjny naszego przemysłu, stanowi absolutnie najważniejszy priorytet strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Problematyka, którą zajmuje się ta strategia, niewątpliwie dotyczy wszystkich regionów UE, a dynamika znajdujących się u jej podstaw procesów jest ogromna i istotna. Komitet wyraża zatem zadowolenie z powodu ambicji Komisji, jak również z powodu jej chęci znaczącego wsparcia koniecznych reform.

2) W świetle szybkich zmian zachodzących w gospodarce światowej sprawa ta jest pilna; pozycja konkurencyjna przemysłu europejskiego znalazła się pod silną presją. To z kolei wywiera dodatkowy wpływ na tempo i rytm procesu odnowy europejskiej polityki przemysłowej. Komitet docenia zaangażowanie organizacji wielu sektorów, do którego namawiała Komisja, jednak zarazem zadaje sobie pytanie, czy zapewni ono dosyć dróg odnowy. W świecie powszechnej konkurencji gospodarczej Europa rozwinie swą przyszłą siłę przede wszystkim w konkurencyjnych regionach, nazywanych w niniejszej opinii „dolinami”, które to określenie zostało zainspirowane konceptem doliny krzemowej oraz filozofią Światowego Forum Gospodarczego. Owe europejskie doliny, opierające się na dawnych gałęziach przemysłu i branżach działalności, stanowią siłę napędową przyszłej odnowy gospodarczej i społecznej.

3) Przykłady takich „dolin” to region Sztokholmu, Cambridge, Bawaria, Rodan-Alpy, południowowschodnia Holandia oraz rozwijające się regiony, takie jak Värmland, Ryga i Saksonia-Anhalt. Komitet wzywa Komisję, by podejście to uczyniła sednem „nowej agendy” europejskiej polityki przemysłowej, sprzyjając dzięki temu powstawaniu regionalnych ośrodków gospodarczych w Europie. Oznacza to poważne przeformułowanie obecnych propozycji, które postulują co najwyżej tworzenie „warunków ramowych” i są w tym względzie za mało innowacyjne. Istotą nowej europejskiej polityki przemysłowej musi być przede wszystkim stymulowanie działań i inicjatyw międzysektorowych, ukierunkowane na nowe sposoby dostosowania technologii i produktów do rynku.

4) W niniejszej opinii Komitet wysuwa szereg konkretnych propozycji zmierzających do gruntownej zmiany i dalszej integracji różnych instrumentów UE. Już podczas zbliżającej się prezydencji niemieckiej należy położyć trwałe fundamenty pod tę inicjatywę, wzywamy zatem Komisję i Parlament, by wystąpiły z propozycją innowacyjnej i ofensywnej polityki.

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 14 czerwca) następującą opinię:

1. **Stanowisko Komitetu Regionów**

Propozycje inicjatyw międzysektorowych

1.1 W planie prac Komisji przedstawiono siedem propozycji inicjatyw międzysektorowych mających na celu podjęcie ogólnoeuropejskich wyzwań dotyczących różnych grup sektorów i zwiększenie synergii między różnymi obszarami polityki. Są to:

— inicjatywa dotycząca regulacji w zakresie ochrony praw własności intelektualnej,

— powołanie grupy wysokiego szczebla ds. konkurencyjności, energii i środowiska naturalnego,

— środki działania w dziedzinie dostępu do rynku (na rynkach międzynarodowych),

— nowy program na rzecz uproszczenia przepisów,

— poprawa kwalifikacji siły roboczej w różnych sektorach przemysłu (lepiej wykwalifikowany personel),

— zarządzanie zmianami strukturalnymi w przemyśle,

— zintegrowane podejście do badań i innowacji.

1.2 Wszystkie te środki działania bez wyjątku mają wielką wagę dla wzrostu konkurencyjności przemysłu europejskiego. Ogólnie rzecz biorąc, Komitet pragnie z całą mocą poprzeć propozycje zmierzające w tym kierunku. Kierując się własną perspektywą, zwracamy szczególną uwagę na kwestię zarządzania zmianami strukturalnymi w przemyśle. Równolegle należy zwrócić uwagę również na nowy program upraszczania prawa. W tym kontekście są to bowiem zagadnienia o kluczowym znaczeniu: należy przejść do wspierania i towarzyszenia nowej polityce przemysłowej koncypowanej przez regiony. W dyskusjach nad sposobami podjęcia wyzwań i wykorzystania szans oferowanych przez globalizację należy stale mieć na uwadze konkurencyjność Unii Europejskiej, jeżeli chcemy zagwarantować dobrobyt naszym dzieciom. Odrzucamy zwrócony ku przeszłości protekcjonizm zmierzający do zachowania dawnych osiągnięć. Inicjatywy takie, jak zaproponowany przez Komisję fundusz przystosowania do globalizacji, nie powinny mieć charakteru defensywnego, lecz być nastawione na rozwój, np. mogłyby mieć na celu kształcenie kadr dla nowych obiecujących sektorów.

1.3 Komitet opowiada się więc za tym, by wyraźniej nawiązać do regionalnej polityki innowacji Komisji, która także silnie koncentruje się na stymulowaniu powstawania klastrów i nowych form współpracy. W Europie istnieje już wiele dobrych przykładów współpracy między Komisją a regionami, by przywołać chociażby program działania Brabancji Północnej na rzecz innowacji 2005-2010, pt. „Connecting, creating and enabling winners".

1.4 W szczególności opracowywanie propozycji inicjatyw międzysektorowych może pozwolić na stworzenie nowoczesnej i lepiej zintegrowanej europejskiej polityki przemysłowej. W tym świetle pragniemy pokrótce omówić kilka spośród zaproponowanych środków działania, przy czym zwracamy szczególną uwagę na wykorzystanie szans wynikających z zastosowania bardziej zintegrowanego podejścia.

Grupa wysokiego szczebla ds. konkurencyjności, energii i środowiska naturalnego

1.5 Energia i środowisko będą w najbliższych latach stanowić kwestie najwyższej wagi na szczeblu światowym.

Komisja musi zadbać o to, by powstał klimat sprzyjający przekształceniu zagrożeń w szanse. W tych dziedzinach znajdują się obiecujące nowe rynki i interesujące nowe tropy dla europejskiej polityki w zakresie przemysłu i badań naukowych.

Dzięki temu podejściu energia i rozwój zrównoważony (produkty i procesy produkcyjne przyjazne dla środowiska) nie będą traktowane oddzielnie w ramach polityki przemysłowej i innowacyjnej, a stanowić będą rzeczywiście jej integralną część. Należy w tym kontekście szczególną uwagę poświęcić rozwijaniu alternatywnych źródeł energii. Koszty energii stanowią zasadniczą część kosztów ponoszonych przez nasz przemysł. Komitet wzywa państwa członkowskie do zwiększenia przepustowości wzajemnych połączeń, tak by liberalizacja rynku energetycznego mogła doprowadzić do tego, że nasze przedsiębiorstwa będą mogły kupować gaz i energię elektryczną w całej Europie. Posiadanie przez samorządy lokalne i regionalne aktywnych udziałów w spółkach dostarczających energię może aktywnie przyczynić się do utworzenia równych warunków gry na szczeblu europejskim.

Poprawa kwalifikacji w różnych sektorach przemysłu

1.6 Komitet podkreśla, że nową politykę przemysłową trzeba postrzegać w kontekście strategii lizbońskiej i globalizacji. Procesy restrukturyzacyjne zachodzące w regionach i krajach są konsekwencją tych przemian. Jak zostało to zaznaczone w opinii Komitetu w sprawie restrukturyzacji i delokalizacji (CdR 148/2005 fin), należy zadbać o dobre zarządzanie restrukturyzacją (por. nasze poprzednie uwagi odnośnie wdrażania funduszu przystosowania do globalizacji, w sposób nastawiony na rozwój a nie defensywny). We wdrażaniu na szczeblu europejskim zasadnicze jest wspieranie spójności społecznej i gospodarczej: musi to stanowić jedną z podstaw lepiej działającego i bardziej elastycznego europejskiego rynku pracy. Pożądane jest, by omawianą tutaj priorytetową kwestię „innowacji społecznych" umieścić w bardziej centralnym punkcie. Kwestię kluczową stanowi sposób, w jaki można w lepszym stopniu przygotować pracowników europejskich, niezależnie od ich szczebla w hierarchii zawodowej, do przechodzenia przez niejednokrotnie drakońskie restrukturyzacje, bez padania ofiarą bezrobocia strukturalnego.

1.7 Podwyższenie wydajności pracy, wskaźników zatrudnienia i mobilności pracowników mają zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności Unii Europejskiej. Na kwestie te należy zwrócić większą uwagę, zarówno w polityce państw członkowskich jak i w programach i funduszach strukturalnych UE. Należy ponadto rozszerzyć możliwości (tymczasowego) dostępu do europejskiego rynku pracy dla wysoko kwalifikowanych pracowników spoza UE, jako że taka liberalizacja przyczyniłaby się również do konkurencyjności Europy.

Prawa własności intelektualnej

1.8 Komitet zauważa, że niektóre istotne gałęzie europejskiego przemysłu wytwórczego mają wciąż znaczną przewagę nad swoimi konkurentami, jednak także na nie globalizacja może mieć negatywny wpływ. Adekwatna ochrona własności intelektualnej i przemysłowej ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjnej pozycji UE. Ochrona własności intelektualnej zachęca do innowacyjnych działań i rozwoju nowych modeli działalności gospodarczej. Ramy prawne muszą dostosowywać się do szybko zachodzących przemian technologicznych i społecznych. Prawodawstwo w tym zakresie musi być bardziej przejrzyste i oferować bezpieczeństwo prawne. Należy ustanowić oraz wprowadzić reguły zarówno na szczeblu europejskim (prawodawstwo wspólnotowe) jak i światowym (WTO, TRIPS). Wielu przedsiębiorców w MŚP, *sile napędowej innowacji*, w dalszym ciągu nie wie, jak właściwie reagować na naruszenie ich własności intelektualnej. Dużym problemem dla wielu MŚP są niezwykle wysokie koszty uzyskiwania praw własności intelektualnej w Europie, które są znacznie wyższe niż np. w USA. Dalej, co się tyczy kosztów zgłaszania patentów, sprawą największej wagi jest — po 30 latach dyskusji — wprowadzenie patentu wspólnotowego. Konkretny projekt przedstawiony pięć lat temu przez Komisję w dalszym ciągu jest zablokowany w Radzie z powodu sporu w kwestii systemu językowego. Komitet wzywa Komisję do przedstawienia dyrektywy harmonizującej opartej na art. 95 TWE. Pozwoliłoby to utrzymać krajowe systemy patentowe jednocześnie wprowadzając zasadę wzajemnego uznawania. Ograniczenie liczby języków do urzędowego języka przedmiotowego państwa członkowskiego i angielskiego pozwoliłoby na znaczne ograniczenie kosztów uzyskania patentu wspólnotowego, z korzyścią dla MŚP. Utworzono by w ten sposób konkurencyjny patent międzynarodowy. Ponadto należy koniecznie zmniejszyć do minimum obowiązujące w wielu krajach UE opłaty za przedłużenie patentu; należą one do czynników hamujących rozwój innowacji.

Zintegrowane podejście do badań i innowacji

1.9 Europejskie programy ramowe 7. PR i CIP, w połączeniu z funduszami strukturalnymi, odgrywają bardzo istotną rolę kierującą i wspierającą. Środki z 7. PR mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia konkurencyjnej pozycji UE i wzmocnienia regionów wysoko rozwiniętych pod względem technologii. Nie można zmniejszać budżetu na ten cel przy ustalaniu perspektyw finansowych.

1.10 W niniejszej opinii z naciskiem żąda się, by zwrócić uwagę na pobudzanie kształtowania regionalnych ośrodków gospodarczych w Europie (europejskich dolin krzemowych). W tym celu konieczne jest, by fundusze strukturalne i programy ramowe takie jak 7. PR i CIP mogły być w większym stopniu łącznie wykorzystywane w regionach. Komitet wzywa Komisję do przedstawienia konkretnych projektów w tej kwestii.

Ważna jest m.in. koncentracja środków na badania naukowe prowadzone na najwyższym poziomie, mówiąc hasłami — pobudzanie kultury „otwartych innowacji" i tworzenie klastrów w regionach.

1.11 Aby rozwinąć trwały model gospodarczy dla regionów o najbardziej zaawansowanych technologiach potrzeba czegoś więcej niż poważnych inwestycji w badania naukowe. Uczy tego między innymi doświadczenie z regionem Brainport w Eindhoven. Stymulowanie wielkiej różnorodności zastosowań wiedzy w wielu łańcuchach innowacyjnych zapewnia tworzenie nowych miejsc pracy na wszystkich poziomach i ugruntowanie wiedzy w danym regionie. Małe i średnie przedsiębiorstwa mają tym samym prawo do takich samych bodźców jak ośrodki rozwijające wiedzę. Komitet wzywa Komisję do większego nakierowania europejskich programów i funduszy strukturalnych i wykorzystania ich jako multiplikatorów stymulujących po kilka łańcuchów innowacyjnych w regionie. Pozwoliłoby to utworzyć wiele nowych ścieżek kariery dla absolwentów średniego i wyższego szkolnictwa zawodowego oraz szkolnictwa na szczeblu akademickim.

1.12 Co się tyczy tego ostatniego punktu, Komitet domaga się zwrócenia większej uwagi na dostępność europejskich programów ramowych i funduszy dla małych i średnich przedsiębiorstw. Uważamy to za wielki problem: jeśli nie dokona się uproszczenia, ambicja wspierania w szczególności MŚP ma nikłe szanse realizacji. Ważne jest tworzenie „kultury bardziej otwartych innowacji", w której MŚP będą miały łatwiejszy dostęp do bardziej skoncentrowanych środków i bardziej zintegrowanych projektów.

1.13 Doświadczenia związane z regionalną polityką innowacji pokazują, że MŚP czerpią korzyści przede wszystkim z interakcji z większymi przedsiębiorstwami. Podkreślamy przeto, że w europejskiej polityce przemysłowej należy zwrócić większą uwagę na interakcje między wielkimi ([1]) a średnimi lub małymi przedsiębiorstwami. Równie ważna jest interakcja pomiędzy MŚP a ośrodkami badawczymi.

1.14 Na koniec jeszcze jedna uwaga w kwestii ewentualnego przyjęcia bardziej zintegrowanego podejścia w europejskiej polityce przemysłowej. Należałoby w szczególności rozważyć integrację polityki przemysłowej z polityką rozwoju zrównoważonego i spójności społecznej; stanowi to duże wyzwanie dla Europy. Poprzez ten program Komisja może przyczynić się do tego, że w ramach rozwoju trwałego europejskiego społeczeństwa opartego na wiedzy, szybciej podjęte zostaną nowe formy współpracy i nastąpi dopasowanie produktów do rynku w takich dziedzinach, jak opieka zdrowotna (innowacje medyczne i techniczne), środowisko naturalne i energia. Europejski przemysł znalazłby tutaj nowe interesujące rynki.

1.15 Ponadto wskazaliśmy już na istnienie tendencji do grupowania i specjalizacji głównych typów działalności gospodarczej w Europie. Można ją wzmocnić w innych obszarach polityki, np. w dziedzinach zagospodarowania przestrzennego i nowoczesnej infrastruktury. Polityka europejska powinna być bardziej ukierunkowana na tworzenie trwałych warunków sprzyjających powstawaniu czołowych (transgranicznych) międzynarodowych ośrodków, podłączonych do nowoczesnej infrastruktury europejskiej i dzięki niej udostępnianych. Pomysł przewodniczącego Komisji Jose Manuela Barosso na utworzenie Europejskiego Instytutu Technologicznego (EIT) również zasługuje na poparcie. Posiadanie w Unii Europejskiej instytutu technologicznego najwyższych lotów może zapobiec dalszemu drenażowi mózgów i talentów w stronę innych części świata. Najwyższy czas, by UE założyła uczelnię, która mogłaby zmierzyć się przykładowo z MIT w Bostonie.

([1]) W tym kontekście należy także zwrócić uwagę na definicję wielkiego przedsiębiorstwa.

Propozycje dotyczące konkretnych sektorów

1.16 Komisja przedstawi następujące nowe inicjatywy:

— forum farmaceutyczne,

— śródokresowy przegląd strategii z zakresu nauk o życiu i biotechnologii,

— nowe grupy wysokiego szczebla do spraw przemysłu chemicznego oraz przemysłu obronnego,

— europejski program kosmiczny,

— grupa zadaniowa do spraw konkurencyjności sektora IT,

— dialog polityczny dotyczący przemysłu maszynowego,

— badania dotyczące konkurencyjności (branże IT, produktów żywnościowych oraz związane z modą i wzornictwem).

1.17 Z analiz sektorowych, na których opiera się plan prac Komisji, wynika, że wiele gałęzi europejskiego przemysłu dysponuje potencjałem pozwalającym im nadal konkurować na szczeblu światowym. Żeby dana branża mogła osiągnąć wydajność na światowym poziomie, niezbędne jest, by potrafiła ona spełniać wymagania dotyczące wiedzy i innowacji, jakie stawiają nowe produkty i procesy produkcyjne.

1.18 Istotne jest, aby tak UE, jak poszczególne państwa członkowskie, nadal wspierały ów proces przemian i reformy. Stwierdzamy, że obecne unijne programy ramowe, wraz z (nowymi) funduszami strukturalnymi, oferują UE skuteczne narzędzie wsparcia.

1.19 Dla takich sektorów, jak przemysł maszynowy i przemysł systemów, koncentracja i masa mają decydujące znaczenie, jeśli chodzi o określenie strategicznej agendy europejskiej. W związku z tym strategiczne agendy ENIAC i Artemis są niezwykle istotne dla europejskich i krajowych inwestycji w tej dziedzinie.

1.20 Mimo że należy czuwać nad pozycją konkurencyjną różnych sektorów, należy stwierdzić, że przyszły dobrobyt Europy zależeć będzie w coraz większym stopniu od działań międzysektorowych. Kwestia ta zasługuje na szczególną uwagę ze strony Komisji. Polityka przemysłowa może się przyczynić do przyspieszenia przemian w tej dziedzinie poprzez stymulowanie „zderzeń między sektorami". Prowadzi to, z definicji, do skokowych i spektakularnych innowacji w zakresie produktów i rynków. W kilku sektorach proces ten zaczyna się już uwidaczniać; chodzi zwłaszcza o branże spożywczą i farmaceutyczną (nauki o życiu), technologie biomedyczne, systemy samochodowe i zaawansowanej technologii.

1.21 W związku z tym cztery szerokie kategorie określone w planie pracy Komisji nie obejmują wszystkich branż w wystarczającym stopniu. W przypadku sektora nauk o życiu brakuje np. ważnej dziedziny, jaką jest medycyna molekularna. Ponadto należy także jednoznacznie nadmienić m.in. o nanoelektronice i systemach wbudowanych. Należałoby także, zważywszy na obecne przemiany w tej dziedzinie, określić „modę i wzornictwo" szerzej jako „sektor kreacyjny".

1.22 Wydaje się zatem coraz ważniejsze, by ułatwiać powstawanie spójnych klastrów różnych typów działalności gospodarczej oraz wspierać nowe, rozwijające się dopiero rodzaje działalności gospodarczej. Komisja powinna w klarowny, jednoznaczny sposób uwzględnić tę kwestię w swoim planie pracy.

1.23 Tzw. „model klastrowy", czyli intensywna współpraca o charakterze strukturalnym między organami władzy, przedsiębiorstwami a instytutami badawczymi, stanowi główny czynnik sukcesu dla wszystkich innowacyjnych regionów w Europie. Przykłady to region Sztokholmu, Bawaria, Ile-de-France, Rodan-Alpy i południowo-wschodnia Holandia. Tego typu podejście zasługuje na duże wsparcie w ramach odnowionej i lepiej zintegrowanej europejskiej polityki przemysłowej.

2. **Dalsze zalecenia Komitetu Regionów**

Europa w 2027 r. (obraz przyszłości)

2.1 Plan pracy Komisji opiera się na strategii lizbońskiej i celach z Göteborga i stanowi w tym względzie spójną całość. Jak to już zauważono w kilku miejscach, przedstawiono w nim, naszym zdaniem, wiele dobrych i cennych zamierzeń. Mało kto temu zaprzeczy. Brakuje jednak wyraźnej wizji przyszłości dotyczącej potencjału Europy, który odróżniałby ją od konkurentów w pozostałej części świata.

2.2 Komitet zaleca stworzenie motywującego, budzącego entuzjazm obrazu. Gdzie będzie Europa w 2027 r.? Jak sektory europejskiego przemysłu poradzą sobie z zadaniami określonymi w 2006 r.? Jak inwestycja w „inteligentne regiony" przyczyni się do odnowy gospodarczej i społecznej we wszystkich państwach członkowskich UE? Jak zdołamy, żyjąc w trwałym społeczeństwie opartym na wiedzy, przekształcić kwestie związane z energią, środowiskiem i opieką zdrowotną w nowe możliwości i rynki? Itp. itd.

Zainwestować w przodujące regiony w Europie oraz współpracę z regionami

2.3 Zaleca się, by bardziej zdecydowanie zainwestować w obiecujące przemiany zachodzące w różnych regionach, włączając się przy tym w proces koncentracji i specjalizacji gospodarczej, których przykłady będą coraz częstsze w nadchodzących latach. Należy wyjść od zasady, że wspieranie przodujących regionów znacznie się przyczyni do odnowy gospodarczej i społecznej *sensu largo* we wszystkich państwach członkowskich UE.

2.4 Wskazane byłoby przyjęcie w ramach odnowionej polityki przemysłowej UE kryteriów identyfikacji potencjalnych przodujących konkurencyjnych regionów w Europie oraz wewnątrz każdego z państw członkowskich, co pozwoliłoby na skierowanie europejskich funduszy z programów inwestycyjnych ku owym konkurencyjnym regionom, wspierając inwestycje krajowe i regionalne, a także ich produkcję materialną i intelektualną.

W odnowionej polityce przemysłowej UE, zorientowanej na obiecujący rozwój i nowe regionalne ośrodki gospodarcze, należy również skierować bezpośrednią uwagę na pobudzanie regionów opóźnionych w rozwoju w ramach „nowej solidarności". Komitet proponuje Komisji wprowadzenie systemu dźwigni, przykładowo uzależniając wykorzystanie programów ramowych i funduszy strukturalnych od zawierania międzyregionalnych partnerstw gospodarczych.

Od podejścia sektorowego do podejścia klastrowego (nowe dziedziny)

2.5 Zachęcanie przodujących europejskich sektorów do osiągania światowego poziomu jest i będzie ważnym celem europejskiej polityki przemysłowej. Przyszły dobrobyt będzie jednak coraz bardziej zależał od prowadzenia działań międzysektorowych. Zaleca się, by w obrębie zawartych w planie pracy Komisji „szerokich kategorii" wyraźniej ująć już zaistniałe, swobodne przemiany.

2.6 Zaleca się przeto, by w odnowionej polityce przemysłowej Komisji zwrócić szczególną uwagę na strategiczne znaczenie podejścia międzysektorowego, uznając siłę „zderzeń między sektorami". Niezbędnym tego warunkiem jest współpraca o charakterze strukturalnym między organami władzy, przedsiębiorstwami a instytutami badawczymi, określana także jako „potrójna spirala". Ów model klastrowy jest jedną z wizytówek nowej europejskiej polityki przemysłowej.

2.7 Pobudzanie „zderzeń między sektorami" koncentruje się na innowacjach i całkowicie nowych kombinacjach produktów i rynków w przemyśle. Wychodzi to znacznie poza dziedzinę przemysłową; zderzenia w innych dziedzinach, na płaszczyźnie społecznej i gospodarczej, również zapewniają nową dynamikę. Komitet wskazuje w tym kontekście na zderzenia pomiędzy sztuką a kulturą (w sektorze kreacyjnym), zderzenia pomiędzy kulturami (nowy wielokulturowy duch przedsiębiorczości) czy w zakresie kształcenia zawodowego (nowe umiejętności). Również w tych dziedzinach UE może i powinna odgrywać ważną rolę stymulującą. Komitet wzywa Komisję do poświęcenia tym zagadnieniom szczególnej uwagi w swoich programach i nowych funduszach strukturalnych.

Zachęcać do bardziej zintegrowanego podejścia

2.8 W szczególności propozycje inicjatyw międzysektorowych stanowią dobry punkt wyjścia dla wzmocnienia zintegrowanego podejścia w polityce europejskiej. Zalecamy, by podkreślić następujące kwestie, takie jak:

— co się tyczy energii, środowiska naturalnego i opieki zdrowotnej, przekształcenie „problemów społecznych" w nowe możliwości rynkowe, w ramach przyszłego europejskiego trwałego społeczeństwa opartego na wiedzy (por. pkt 2.1);

— europejska grupa zadaniowa ds. innowacji społecznych, która nie byłaby niezależna od europejskiej polityki przemysłowej, lecz stanowiła jej centralny element, i której troską byłyby tyleż sprawy wysoko wykwalifikowanej siły roboczej, co i stwarzanie perspektyw na rynku pracy dla pracowników o niższych kwalifikacjach;

— co się tyczy zintegrowanego podejścia do badań naukowych i innowacji, większa zgodność między programami ramowymi a funduszami strukturalnymi w planach i wytycznych, koncentracja środków na badania naukowe na najwyższym poziomie;

— co się tyczy polityki zamówień publicznych, Komisja nie podjęła tego problemu, jednakże powinien on być przedmiotem jednej z politycznych inicjatyw międzysektorowych w ramach wsparcia dla MŚP, którym coraz trudniej przychodzi liczyć się w przetargach publicznych w UE;

— wkład innych dziedzin polityki europejskiej w tworzenie (transgranicznych) międzynarodowych przodujących ośrodków w Europie.

Odbiurokratyzowanie, dostępność dla MŚP

2.9 W planie prac Komisji bardzo słusznie przyznaje się dużą wartość sile innowacyjnej małych i średnich przedsiębiorstw. Stopień, w jakim przedsiębiorstwa te mogą zostać objęte wspomnianą praktyką, zależy jednak bardzo od uproszczenia europejskiego prawodawstwa. Obecne propozycje dotyczące MŚP doprowadziłyby do znacznego ograniczenia możliwości np. subwencjonowania badań naukowych i rozwoju w tychże przedsiębiorstwach, co stoi w sprzeczności z zamierzeniem wzmacniania konkurencyjnej pozycji w świecie. Już teraz przeciętne MŚP w USA wydaje na badania i rozwój siedem razy tyle co MŚP w UE.

2.10 Wkrótce nie będzie już ani jednego przedsiębiorstwa, które w celu otrzymania 15-procentowej subwencji zechciałoby i mogło spełnić wszystkie wymogi administracyjne UE. Komitet domaga się zatem większego odbiurokratyzowania zmierzającego do ułatwienia MŚP dostępu do europejskich programów ramowych i funduszy. Komitet z całą mocą popiera wszelkie propozycje Komisji w tym względzie.

W tym kontekście, udział władz regionalnych i lokalnych jako jednostek administracyjnie najbliższych MŚP, ułatwiłby tym ostatnim dostęp do pomocy wspólnotowej.

2.11 Liberalizacja i zmniejszenie obciążeń administracyjnych wynikających z europejskiego prawodawstwa stanowią, obok skrupulatnej analizy zysków i kosztów związanych z prawodawstwem, warunek *sine qua non* realizacji strategii lizbońskiej. Ocena oddziaływania europejskiego prawodawstwa na przedsiębiorstwa („business impact assessment") odgrywa tutaj ważną rolę. Warunkiem brzegowym dobrej jakości oceny oddziaływania na przedsiębiorstwa jest to, by była ona obiektywna i została przeprowadzona przez niezależny podmiot trzeci. Komitet wzywa Komisję do przedstawienia projektów w tej kwestii w jak najkrótszym terminie. Stosowany w Holandii mechanizm oparty na niezależnym organie audytowym (Adviescollege Toetsing Administrative Lasten, ACTAL), mógłby tu posłużyć za punkt wyjścia.

Uwagi końcowe

W ramach zbliżającej się śródokresowej oceny przeprowadzanej przez Komisję, Komitet szczególnie doceniłby reakcję na wnioski i zalecenia przedstawione w niniejszej opinii. Zachęcamy poza tym Komisję do rozważenia wprowadzenia systemu dorocznych sprawozdań, które Komitet z chęcią gotów jest opatrywać swoim komentarzem.

Bruksela, 14 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Nowa strategia ramowa w sprawie wielojęzyczności"

(2006/C 229/05)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomicznego i Społecznego oraz Komitetu Regionów: *Nowa strategia ramowa w sprawie wielojęzyczności* (COM(2005) 596 końcowy);

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z 24 stycznia 2006 r. o powierzeniu Komisji ds. Kultury i Edukacji przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 30 września 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program Kultura 2007 (2007 — 2013) (COM(2004) 469 końcowy), (CdR 259/2004 fin) ([1]);

uwzględniając opinię w sprawie komunikatu *Promowanie nauki języków obcych i różnorodności językowej: plan działania na lata 2004 — 2006* (CdR 248/2003 fin) ([2]);

uwzględniając opinię w sprawie propagowania i ochrony języków regionalnych i mniejszościowych (CdR 86/2001 fin) ([3]);

uwzględniając projekt opinii przyjęty dnia 4 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Kultury, Edukacji i Badań Naukowych (CdR 33/2006 rev. 2) (sprawozdawca: Seamus MURRAY, członek rady hrabstwa Meath, członek samorządu Regionu Środkowowschodniego (IE/UEN-EA));

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14 — 15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 14 czerwca) następującą opinię:

1. Ogólne poglądy

Komitet Regionów

1.1 **przyjmuje** z zadowoleniem nową strategię ramową jako pozytywny wkład w promowanie różnorodności językowej oraz jako uzupełnienie istniejących inicjatyw Komisji na rzecz poprawy komunikacji pomiędzy Komisją Europejską a obywatelami UE;

1.2 **wspiera** trzy główne cele Komisji: (1) zachęcanie do nauki języków obcych i promowanie różnorodności językowej w społeczeństwie; (2) promowanie zdrowej wielojęzycznej gospodarki i (3) zapewnienie dostępu obywatelom do prawodawstwa, procedur oraz informacji dotyczących Unii Europejskiej w ich własnym języku;

1.3 **uważa** jednak, że dla realizacji tak ważnych celów dostępne środki nie są wystarczające;

1.4 **akceptuje** fakt, że odpowiedzialność za poczynienie dalszych postępów w zakresie wielojęzyczności ponoszą przede wszystkim państwa członkowskie oraz ich władze lokalne i regionalne, ale jest zdania, że wyraźne wsparcie ze strony Komisji jest konieczne dla podniesienia świadomości oraz poprawy spójności działań podejmowanych na różnych szczeblach w całej UE;

1.5 **podkreśla** ważną rolę odgrywaną przez władze lokalne i regionalne we wdrażaniu polityki promowania wielojęzyczności oraz **jest zdania**, że komunikat powinien zawierać bardziej jednoznaczne odniesienia do tej roli;

1.6 **wzywa** do okazywania większego uznania dla znaczenia inicjatyw partnerstwa miast w promowaniu nauki języków i wymiany kulturowej oraz **jest przekonany**, że takie wyraźne zaangażowanie ludności na szczeblu lokalnym i regionalnym może zmniejszyć dystans pomiędzy UE a jej obywatelami;

1.7 **sądzi** ponadto, że ostatnia modyfikacja rozporządzenia 1/1958, przewidująca uznanie z dniem 1 stycznia 2007 r. języka irlandzkiego za język urzędowy oraz roboczy w instytucjach unijnych, a także konkluzje Rady z 13 czerwca 2005 r., umożliwiające zawieranie porozumień administracyjnych pomiędzy instytucjami i ciałami UE a państwami członkowskimi, otwierających drogę urzędowemu użyciu dodatkowych języków, które uznane są konstytucyjnie na całym terytorium państwa członkowskiego lub w jego części i których użycie jako języka narodowego jest zagwarantowane prawnie, są ważnym krokiem na drodze do zmniejszenia dystansu pomiędzy UE a wieloma spośród jej obywateli;

1.8 **uznaje** ważny wkład programów sektorowych, takich jak Socrates, Młodzież i Leonardo oraz zintegrowanego programu uczenia się przez całe życie w promowanie nauki

([1]) Dz.U. C 164 z 5.7.2005, s. 65.
([2]) Dz.U. C 73 z 23.3.2004, s. 33.
([3]) Dz.U. C 357 z 14.12.2001, s. 33.

języków w Unii Europejskiej. Są to dobre przykłady działań służących stworzeniu społeczeństwa wielojęzycznego i KR powtarza tu swój pogląd, że Komisja może w tej dziedzinie zrobić jeszcze więcej;

1.9 w tym kontekście Komitet **wyraża zadowolenie**, iż w obecnym wniosku w sprawie zintegrowanego programu uczenia się przez całe życie Komisja nie wprowadziła rozróżnienia między językami europejskimi, które ograniczyłoby udział w tym programie do języków urzędowych oraz roboczych w instytucjach unijnych (jak ma to miejsce obecnie);

1.10 **jest zdania**, że imigrantom należy zapewnić jak najszersze możliwości, w celu zachęcania do zachowania przez nich języka ojczystego oraz do nauki języka lub języków kraju goszczącego. Komitet jest zdania, że należy wyraźniej doceniać bogatą różnorodność kulturową i językową, jaką grupy imigrantów przynoszą ze sobą do Unii Europejskiej oraz że jako wymóg minimalny należy wprowadzić rozwiązania dla nauczania tych języków. Komitet podkreśla także potrzebę prowadzenia bardziej specjalistycznych szkoleń dla tłumaczy ustnych jako sposobu dalszego ułatwiania komunikacji między społecznością imigrantów i społeczeństwem ich goszczącym.

Szczegółowe uwagi dotyczące strategii ramowej

Działania na rzecz społeczeństwa wielojęzycznego — nauka języków obcych i różnorodność językowa w społeczeństwie

Komitet Regionów

1.11 **zgadza się**, że programy i struktury dla nauczania języków obcych powinny odpowiadać zmieniającym się wymaganiom, jakim muszą sprostać uczniowie i studenci; z niecierpliwością oczekuje zatem zaleceń Komisji dotyczących sposobów zaktualizowania kształcenia nauczycieli języków obcych i narzędzi technologicznych do nauki języków obcych;

1.12 **wspiera** rozwój dziedzin nauki związanych z wielojęzycznością i międzykulturowością w społeczeństwie europejskim oraz z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, by badaniom nad różnorodnością językową towarzyszyła sieć katedr zajmujących się tymi dziedzinami, wzorująca się na udanym działaniu katedr Jean Monnet;

1.13 **jest świadomy** zalet wczesnej nauki języków obcych, jeżeli nauczyciele mają specjalistyczne wykształcenie, a zatem z zadowoleniem przyjmuje zapowiadane opublikowanie przez Komisję badania nt. najlepszych praktyk w zakresie wczesnego nauczania języków obcych, które zdaniem Komitetu powinno uwzględniać także perspektywę regionalną i ma nadzieję, że weźmie ono pod uwagę istniejące, wieloletnie doświadczenia regionalne w tym sektorze;

1.14 **podkreśla**, że instytucje szkolnictwa wyższego mogłyby odgrywać bardziej aktywną rolę w promowaniu wielojęzyczności wśród studentów i kadry naukowej oraz zadowoleniem przyjąłby więcej projektów podobnych do Europejskiej Sieci na Rzecz Promocji Nauki Języków Wśród Wszystkich Studentów (ENLU);

1.15 **zgadza się**, że instytucje szkolnictwa wyższego mogłyby także odgrywać bardziej aktywną rolę w promowaniu wielokulturowości wśród szeroko rozumianej społeczności lokalnej poprzez tworzenie powiązań z samorządami terytorialnymi i lokalnymi przedsiębiorstwami;

1.16 **zgadza się**, że istniejąca w krajach nieanglojęzycznych tendencja do nauczania za pośrednictwem języka angielskiego, zamiast przy zastosowaniu języka krajowego lub regionalnego, może mieć nieprzewidziane konsekwencje dla żywotności tych języków. Komitet podkreśla pilną potrzebę zajęcia się tym zagadnieniem oraz z zadowoleniem przyjmuje propozycję jego bardziej szczegółowego zbadania;

1.17 **popiera** ideę zachęcania państw członkowskich do tworzenia krajowych planów w celu nadania struktury, spójności i kierunku działaniom na rzecz promowania wielojęzyczności. Komitet jest zdania, że plany te powinny ustanawiać wyraźne cele dla nauczania języków obcych na różnych etapach kształcenia i powinien im towarzyszyć trwały wysiłek służący zwiększaniu świadomości kulturowego znaczenia różnorodności językowej. Władze lokalne i regionalne powinny zostać zaangażowane w opracowywanie i wdrażanie tychże planów krajowych;

1.18 **sądzi**, że tożsamość regionalną wzmacnia ochrona i promowanie języków mniejszościowych (rzadziej używanych) i regionalnych. Komitet zauważa istniejące wsparcie dla tych języków, ale jest zdania, że z uwagi na fakt, że są to języki mniejszościowe, a zatem ich sytuacja jest trudniejsza, należy zwrócić szczególną uwagę na jeszcze inne możliwości zabezpieczenia przyszłości tych języków;

1.19 **popiera** włączenie przez Komisję Europejską porozumiewania się w językach obcych do kluczowych umiejętności, które każdy obywatel powinien posiąść na przestrzeni życia oraz **zachęca** Komisję do opracowania odpowiednich dokumentów w celu wprowadzenia tejże umiejętności w społeczeństwie.

Działania na rzecz gospodarki wielojęzycznej

Komitet Regionów

1.20 **jest zdania**, że poprawa umiejętności językowych wzmocni potencjał gospodarczy przedsiębiorstw i przyjmuje z zadowoleniem opublikowanie w 2006 r. badania nt. wpływu niewystarczającej znajomości języków obcych na europejską gospodarkę. Komitet jest jednak zdania, że publikacja ta powinna skupiać się przede wszystkim na różnicach regionalnych w zakresie umiejętności językowych i uważa, że zalecenia te powinny być szeroko dostępne. Komitet popiera także zapowiadane na 2006 r. opublikowanie w internecie wykazu systemów certyfikacji językowej;

1.21 **uważa**, że dokładne zbadanie sposobów powiązania wielojęzyczności z kształceniem zawodowym jest konieczne dla zwiększenia mobilności transnarodowej pracowników jako instrumentu realizacji polityki wspólnotowej w zakresie zatrudnienia;

1.22 **podkreśla**, że w krajach anglojęzycznych UE odnotowuje się spadek liczby uczniów uczących się języków. Jedna z przyczyn tego zjawiska wiąże się z przekonaniem obywateli, których językiem ojczystym jest angielski, o niewielkiej opłacalności i zawodowej użyteczności pozostałych języków na rynku pracy, gdzie znajomość nowożytnego języka nie zawsze postrzegana jest przez uczniów za umiejętność konieczną dla rozpoczęcia studiów wyższych czy kariery zawodowej. Jakkolwiek Komisja zajmuje się sposobami stworzenia gospodarki wielojęzycznej, Komitet **powtarza**, że należy wzmóc wysiłki w zakresie uświadamiania korzyści gospodarczych płynących z nauki języków obcych;

1.23 **podkreśla** znaczenie możliwości dostępu do informacji w wielu różnych językach i korzystania z niej, w związku z czym z zadowoleniem przyjmuje stworzenie jednolitej europejskiej przestrzeni informacyjnej, która może oferować treści zróżnicowane językowo i kulturowo oraz usługi elektroniczne;

1.24 **dostrzega** potencjał wykorzystania napisów w filmach i programach telewizyjnych jako narzędzia promowania nauki języków i opowiada się za przeprowadzeniem dalszych badań nad ich szerszym stosowaniem;

1.25 **jest zdania**, że należy stale uaktualniać programy kształcenia w szkolnictwie wyższym i innym oraz uważa w związku z tym zorganizowanie w 2006 r. konferencji na temat szkolenia tłumaczy pisemnych na uniwersytetach za wartościowe działanie;

1.26 **przyjmuje z zadowoleniem** rozpoczęcie w ramach i2010 modelowej inicjatywy dotyczącej bibliotek elektronicznych i wspiera inicjatywy mające na celu koordynowanie pracy europejskich zespołów badawczych w dziedzinie technologii języka ludzkiego, tłumaczenia maszynowego i tworzenia zasobów językowych.

Działania na rzecz wielojęzyczności w kontaktach Komisji z obywatelami

Komitet Regionów

1.27 **dostrzega** fakt, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat Komisja opracowała kilka inicjatyw wielojęzycznych, aby pomóc obywatelom zrozumieć, w jaki sposób prawodawstwo europejskie wpływa na ich życie i z zadowoleniem przyjmuje propozycję podejmowania dalszych działań w oparciu o te inicjatywy. KR uważa jednak za konieczne, by Komisja zintensyfikowała swoje kampanie uświadamiające i informujące obywateli UE o różnorodności językowej i kulturowej oraz o bogactwie spuścizny literackiej i artystycznej, jako o wspólnych wartościach leżących u jej podstaw. Kampanie uświadamiające mają kluczowe znaczenie dla podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat jego dziedzictwa i ważne jest, by były one skierowane także do młodszego pokolenia europejskich obywateli na wszystkich etapach edukacji formalnej i nieformalnej;

1.28 **opowiada się** za tym, by Komisja nadal wspierała wielojęzyczność na swoim portalu internetowym (Europa) oraz w swoich publikacjach. Komitet przyjmuje z zadowoleniem uruchomienie portalu językowego na stronie Europa, zawierającego informacje na temat wielojęzyczności w UE i nowych portali przeznaczonych dla uczących się i nauczycieli języków obcych. Komitet przyjmuje także z zadowoleniem utworzenie przez Komisję wewnętrznej sieci w celu zapewnienia spójnego stosowania polityki wielojęzyczności przez wszystkie departamenty;

1.29 **przypomina** wszystkim instytucjom europejskim o konieczności uwzględnienia w swojej polityce komunikacji z obywatelami, a przede wszystkim w portalu internetowym poświęconym językom Europy, istnienia w państwach członkowskich UE języków, które nie są wprawdzie językami urzędowymi oraz roboczymi w instytucjach unijnych, posiadają jednakże uznany konstytucyjnie status prawny języka urzędowego. W takich przypadkach, zdaniem Komitetu, Komisja powinna włączyć te języki do polityki komunikacji z obywatelami;

1.30 **jest zdania**, że nadanie większej roli oddziałom DG ds. Tłumaczeń Pisemnych w państwach członkowskich w zakresie promowania wielojęzyczności, w szczególności poprzez dostosowanie komunikatów Komisji do lokalnych odbiorców, jest pozytywną inicjatywą;

1.31 **dostrzega** znaczenie stymulowania świadomości na temat wartości różnorodności językowej i **popiera** w związku z tym zorganizowanie seminariów wysokiego szczebla na temat wielojęzyczności w państwach członkowskich, przeznaczonych dla dziennikarzy i innych środowisk opiniotwórczych;

1.32 **jest zdania**, że zorganizowanie międzynarodowego konkursu tłumaczeniowego dla szkół w państwach członkowskich jest pozytywną i godną zainteresowania inicjatywą i zachęcałby do tworzenia podobnych wzorców i rywalizacji w zakresie wielojęzyczności dla władz lokalnych i regionalnych w całej UE;

1.33 **z zadowoleniem przyjmuje** propozycję Komisji dotyczącą utworzenia grupy wysokiego szczebla ds. wielojęzyczności oraz popiera zorganizowanie konferencji ministerialnej na temat wielojęzyczności, do uczestnictwa w której Komitet powinien zostać zaproszony.

2. **Zalecenia Komitetu Regionów**

Komitet Regionów

2.1 **zaleca**, by ze względu na ich znaczenie dla promowania kultury i języka w lokalnych społecznościach wprowadzić bardziej jednoznaczne odniesienia do roli władz lokalnych i regionalnych;

2.2 **wzywa** do okazywania większego uznania dla roli inicjatyw takich jak działania w euroregionach i projekty partnerstwa miast w nauce języków i wymianie kulturowej na szczeblu lokalnym;

2.3 **zaleca**, by Komisja dalej wzmacniała świadomość wielojęzyczności oraz poprawiała spójność działań na różnych szczeblach w całej UE, wykorzystując fakt włączenia znajomości języków obcych do kluczowych umiejętności, które powinien posiadać każdy obywatel europejski;

2.4 **wzywa** Komisję do zwiększenia swojego wkładu w postaci programów sektorowych, takich jak Socrates, Młodzież i Leonardo oraz zintegrowany program uczenia się przez całe życie, w promowanie nauki języków obcych w Unii Europejskiej, zwłaszcza poprzez wspomaganie mobilności studentów ułatwianej przez program Erasmus;

2.5 **zachęca** inne instytucje europejskie do przeanalizowania pozytywnych doświadczeń Komitetu Regionów w zakresie wykorzystania wszystkich języków urzędowych współobowiązujących w poszczególnych państwach pod kątem przejęcia stosownych uregulowań;

2.6 **zaleca**, by do samych władz lokalnych i regionalnych adresowano inicjatywy promujące naukę oraz pogłębianie i doskonalenie znajomości języków obcych przez pracowników, ze względu na rolę tychże pracowników w promowaniu integracji europejskiej i polityki współpracy oraz **wzywa** władze samorządowe do włączenia znajomości języków do swoich programów i projektów edukacyjnych, jeśli tylko leży to w zakresie ich kompetencji;

2.7 **zaleca** zapewnienie większego wsparcia dla grup imigrantów, aby zachęcić ich nie tylko do nauczenia się języka kraju, który ich przyjął, lecz także do zachowania języków i kultur tych grup oraz wzywa do zawarcia wyraźniejszych odniesień do rozwiązań dotyczących języków imigrantów, które można wdrażać przy współpracy i interakcji ze strony władz lokalnych, uniwersytetów oraz przedsiębiorstw;

2.8 **podkreśla** potrzebę prowadzenia bardziej specjalistycznych szkoleń dla tłumaczy ustnych jako sposobu dalszego ułatwiania komunikacji między społecznością imigrantów a społeczeństwem ich goszczącym.

Szczegółowe uwagi dotyczące strategii ramowej

Działania na rzecz społeczeństwa wielojęzycznego — nauka języków obcych i różnorodność językowa w społeczeństwie

Komitet Regionów

2.9 **zaleca**, by kształcenie nauczycieli języków obcych stało się priorytetem oraz wzywa Komisję do jaśniejszego zarysowania jej planu działania na rzecz kształcenia nauczycieli języków obcych na wszystkich poziomach;

2.10 **zaleca**, by Komisja określiła rozmieszczenie katedr zajmujących się zagadnieniami wielojęzyczności i międzykulturowości w państwach członkowskich;

2.11 **wzywa** Komisję do promowania większej ilości projektów, które zachęcałyby do tworzenia powiązań pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego a szerszymi kręgami społeczeństwa, włącznie z samorządami terytorialnymi i lokalnymi przedsiębiorstwami;

2.12 **proponuje**, by Komisja promowała wielojęzyczność w szkolnictwie wyższym poprzez takie projekty, jak Europejska Sieć na rzecz Promocji Nauki Języków wśród Wszystkich Studentów (ENLU);

2.13 **wzywa** państwa członkowskie do zastosowania się do zalecenia Komisji i przyjęcia krajowych planów na rzecz wielojęzyczności i różnorodności kulturowej;

2.14 **zaleca**, by Komisja przedstawiła jasne wytyczne dotyczące przyjmowania przez państwa członkowskie krajowych planów na rzecz wielojęzyczności;

2.15 **zaleca** jaśniejsze podkreślenie roli języków regionalnych i mniejszościowych w tworzeniu wielojęzycznej Europy;

Działania na rzecz gospodarki wielojęzycznej

2.16 **zaleca**, by badanie nt. wpływu niewystarczającej znajomości języków obcych w UE skupiało się przede wszystkim na różnicach regionalnych w zakresie umiejętności językowych i uważa, że zalecenia płynące z tego badania powinny być ogólnie dostępne;

2.17 **wzywa** Komisję do zintensyfikowania kampanii uświadamiających na temat gospodarczych i kulturowych korzyści płynących z nauki języków obcych;

Działania na rzecz wielojęzyczności w kontaktach Komisji z obywatelami

2.18 **wzywa** Komisję do zintensyfikowania kampanii uświadamiających i informujących obywateli UE o różnorodności językowej i kulturowej, dziedzictwie literackim i artystycznym Europy oraz wspólnych wartościach leżących u jej podstaw, a także do położenia szczególnego nacisku na budowanie świadomości wśród młodszego pokolenia europejskich obywateli. Zaleca również, aby obywatele UE podejmujący pracę w innych krajach europejskich otrzymywali większe wsparcie przy nauce języka kraju przyjmującego, w tym nauce języka do celów zawodowych;

2.19 **ponownie podkreśla** znaczenie uświadamiania środowisk opiniotwórczych na temat wartości różnorodności językowej i tym samym wzywa Komisję do dalszej intensyfikacji kampanii informacyjnych poświęconych wielojęzyczności adresowanych do tych grup.

Bruksela, 14 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie trzeciego pakietu środków prawnych na rzecz bezpieczeństwa na morzu

(2006/C 229/06)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając pismo z dnia 25 listopada 2005 r., w którym Komisja Europejska zwraca się do KR-u o opinię w sprawie *trzeciego pakietu środków prawnych na rzecz bezpieczeństwa na morzu*,

uwzględniając komunikat Komisji w sprawie *trzeciego pakietu środków prawnych na rzecz bezpieczeństwa na morzu* oraz związane z nim siedem wniosków dotyczących dyrektyw: COM (2005) 586 wersja ostateczna, COM (2005) 587 wersja ostateczna, COM (2005) 588 wersja ostateczna, COM (2005) 589 wersja ostateczna, COM (2005) 590 wersja ostateczna, COM (2005) 592 wersja ostateczna, COM (2005) 593 wersja ostateczna,

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 12 kwietnia 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Polityki Spójności Terytorialnej przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając wniosek o rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie poprawy bezpieczeństwa na morzu w związku z zatonięciem tankowca „Prestige" (2003/2066(INI)) oraz prace komisji MARE (rezolucja MARE),

uwzględniając opinię wyrażoną w czerwcu 2004 r. przez Stowarzyszenie Armatorów Wspólnoty Europejskiej (ECSA) w imieniu europejskich zrzeszeń armatorów oraz ich członków, opinie wyrażone w imieniu europejskich portów morskich przez Europejską Organizację Portów Morskich (ESPO) z 10 czerwca 2004 r. i 10 marca 2005 r., a także opinie wyrażone w styczniu 2006 r. przez INTERTANKO w imieniu członków tej organizacji,

uwzględniając wyniki prac Maritime Safety Umbrella Operation (MSUO) przedstawione na seminarium pt. „Refuge Area Best Practice: Identification, Planning and Stakeholder Involvement" (*Najlepsze praktyki w dziedzinie miejsc schronienia: identyfikacja, planowanie i udział zainteresowanych podmiotów*) w dniach 23-24 lutego 2006 r. oraz zgłoszoną na tym seminarium propozycję utworzenia systemu ratowniczego (ang. Casualty Management Framework) w ramach IMO; elementy te należy włączyć do proponowanej dyrektywy,

uwzględniając międzynarodowe konwencje morskie IMO, z uwzględnieniem wszystkich związanych z nimi rezolucji Zgromadzenia w ich aktualnej wersji oraz zmian do nich,

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 43/2006 rev.2) przyjęty 5 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: **Flo CLUCAS** (UK/ALDE), radna miasta Liverpool),

Mając na uwadze, co następuje:

1) utrzymywanie się eksploatacji statków niespełniających norm powodujące konieczność dalszego dyscyplinowania państw bandery, towarzystw klasyfikacyjnych, armatorów, zarządców statków, podmiotów czarterujących, operatorów terminali i kapitanów, którzy prowadzą swą działalność w sposób nieodpowiedzialny, dążąc do osiągania korzyści materialnych z lekceważeniem norm międzynarodowych i zasad bezpieczeństwa;

2) wypadki i incydenty morskie powodujące śmierć ludzi i zanieczyszczenie oceanów oraz regionalnych i lokalnych obszarów przybrzeżnych i morskich, a przez to będące przyczyną znacznych strat gospodarczych i poważnych szkód dla środowiska oraz przedmiotem obaw opinii publicznej;

3) znaczenie dynamicznego i konkurencyjnego europejskiego systemu transportu morskiego dla miast i regionów, w tym zwłaszcza dla tych, w których dużą rolę odgrywa przemysł morski, eksport i rozbudowane kontakty gospodarcze;

4) potrzebę zapewnienia koordynacji z unijną strategią morską, konieczność wspólnego wypracowywania synergii oraz możliwość zaoferowania władzom lokalnym i regionalnym realnych rozwiązań;

5) zasady pomocniczości i proporcjonalności przy podejmowaniu działań UE w zakresie transportu odgrywają szczególną rolę, ponieważ kompetencje prawodawcze i wykonawcze często są rozdzielone pomiędzy UE, państwa członkowskie i regiony;

6) ramy nowych wniosków legislacyjnych muszą być zgodne:

— z zasadami obowiązującymi na szczeblu międzynarodowym i postanowieniami Międzynarodowej Organizacji Morskiej (MOM),

— z rezolucjami podjętymi niedawno na szczeblu międzynarodowym;

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z 15 czerwca) następującą opinię:

Komitet Regionów

jest przekonany, że trzeci pakiet na rzecz bezpieczeństwa na morzu Erika III może znacznie poprawić bezpieczeństwo transportu morskiego.

1. **Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie odpowiedzialności państw bandery**

1.1 **uważa**, iż zwiększenie odpowiedzialności państw bandery i ujednolicenie interpretacji konwencji IMO, włącznie ze wszystkimi rezolucjami Zgromadzenia w ich aktualnej wersji oraz zmianami do nich, będzie niezwykle korzystne dla floty europejskiej;

1.2 **jest zdania**, że konkretne propozycje zawarte we wnioskach, mające na celu zwiększenie nacisku na statki niespełniające norm, nagradzanie prawidłowo eksploatowanych statków oraz zwiększenie presji na państwa bandery, aby wywiązywały się z obowiązków, jakie nakładają na nie konwencje IMO, wyznaczają słuszny kierunek zmian;

1.3 **popiera** uchylenie rezolucji IMO A.847(20) i zastąpienie jej rezolucją IMO A.(…) (23), na mocy której państwa członkowskie muszą skutecznie i systematycznie wykonywać swe zobowiązania jako państwa bandery zgodnie z konwencjami IMO i uwzględniając rezolucję IMO A.(…)(23);

1.4 **sądzi**, że należy wyeliminować wynikające z niejednolitej interpretacji konwencji IMO przez państwa bandery przypadki nieprawidłowości ekonomicznych i socjalnych oraz korzystanie z niedostatecznie wykwalifikowanych załóg;

1.5 **jest zdania**, iż najlepszym sposobem harmonizacji wykładni konwencji IMO, wraz ze wszystkimi najnowszymi rezolucjami zgromadzenia IMO oraz poprawkami do nich, jest jednolite stosowanie w całej Unii Europejskiej wykładni tych konwencji, jaką przyjęła sama IMO;

1.6 **opowiada się** za ujednoliceniem w skali całej UE programów i wymogów szkolenia prowadzącego do uzyskania kwalifikacji zawodowych pracownika żeglugi morskiej, co winno się stać integralną częścią systemu wzajemnego uznawania świadectw kompetencji;

1.7 **wyraża zaniepokojenie** możliwościami — oraz odnotowywanymi przypadkami — zmiany towarzystwa klasyfikacyjnego lub państwa bandery w razie braku porozumienia między właścicielem lub zarządcą statku a towarzystwem klasyfikacyjnym lub państwem bandery w kwestii bezpieczeństwa, obsady, konserwacji, wyposażenia i eksploatacji jednostki;

1.8 **uważa**, że towarzystwa klasyfikacyjne i państwa bandery powinny wymagać pełnej zgodności statku z wymogami konwencji IMO jako warunku zmiany towarzystwa klasyfikacyjnego lub bandery statku. Pełna zgodność z konwencjami IMO powinna być również warunkiem przyjęcia statku przez towarzystwo klasyfikacyjne i państwo bandery, a także utrzymania statku w danym rejestrze i klasie;

1.9 **wyraża poparcie** dla włączenia do rozpatrywanej dyrektywy istniejącego korpusu przepisów morskiego prawa pracy;

1.10 **podkreśla** swe zatroskanie problemami czasu pracy marynarzy, zmęczenia wywoływanego ciągłym przepracowaniem oraz ryzykiem błędów, wypadków i szkód, a także zagrożeniem wystąpienia zanieczyszczeń, które wiązać się mogą z przepracowaniem i zbyt krótkim czasem odpoczynku;

1.11 **jest zdania**, że pozostawienie prawa do zwolnienia statku z podstawowych wymogów państwa bandery swobodnemu uznaniu danych urzędów może skutkować i skutkuje różnicowaniem poziomu bezpieczeństwa pomiędzy państwami członkowskimi i prowadzi do zakłóceń konkurencji pomiędzy państwami bandery. Dlatego też prawo do takich zwolnień należałoby ograniczyć np. wyłącznie do okrętów wojennych;

1.12 **zaleca** zastosowanie zharmonizowanej wykładni technicznych norm bezpieczeństwa, obecnie dotyczących statków pasażerskich zgodnie z art. 12 dyrektywy Rady 98/18/WE z dnia 17 marca 1998 r., do wszystkich statków handlowych i rybackich;

1.13 **zaleca**, by współpraca między władzami morskimi a administracją lokalną miała jak najbardziej pogłębiony charakter, tak by — przyjmując zintegrowane podejście — rozwiązać problemy związane z żeglugą morską i wpływem na rozwój społeczno-gospodarczy regionu;

1.14 **zgadza się**, że urzędy morskie państw członkowskich powinny mieć zapewnione odpowiednie środki umożliwiające im wywiązywanie się z obowiązków spoczywających na państwach bandery;

1.15 **popiera** zamieszczony w dyrektywie przepis dotyczący budowy bazy danych zawierającej podstawowe informacje na temat statków pływających pod banderą państwa członkowskiego oraz statków usuniętych z rejestru państwa członkowskiego;

1.16 **zgadza się** z proponowanym przez IMO systemem dobrowolnego audytu państw członkowskich, domaga się jednakże nadania mu charakteru obowiązkowego oraz włączenia go do systemu certyfikacji jakości zgodnie z normami ISO lub równorzędnymi, jakie wskaże WE;

1.17 **wyraża zaniepokojenie** kryminalizowaniem i szkalowaniem kapitanów statków, bo choć w niektórych przypadkach możemy mieć faktycznie do czynienia z przewinieniami o charakterze karnym, generalizowanie takich poglądów jest niezgodne z prawdą i niesłuszne oraz wystawia na szwank reputację tej grupy zawodowej, wykonującej z wielkim powodzeniem bardzo trudną, stresującą, a niekiedy i niebezpieczną pracę;

1.18 **odnotowuje obawy** o możliwość uchylenia tzw. prawa do nieszkodliwego przepływu oraz wolności żeglugi dla statków przepływających przez wody państw UE bez zawijania do jednego z ich portów. Należy zapewnić w miarę możności poszanowanie tych praw w interesie bezpieczeństwa żeglugi. Trzeba jednoznacznie powiadomić branżę żeglugi morskiej, że przepływające statki mają obowiązek poruszać się zgodnie z zasadami ruchu i przestrzegać procedur przekazywania informacji;

1.19 **wyraża zaniepokojenie** możliwością obciążenia starszych oficerów dodatkowymi formalnościami biurokratycznymi, w razie gdyby statek musiał informować, że winien podlegać inspekcji, oraz przedstawiać zaświadczenie ubezpieczenia. Należy rozszerzyć propozycję IMO dotyczącą ograniczenia inspekcji certyfikacyjnych poprzez wprowadzenie elektronicznej certyfikacji on-line w kierunku objęcia nią również ubezpieczenia oraz nadania jej charakteru obowiązkowego. Uwaga zawarta w punkcie 1.18 odnosi się również do wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie kontroli prowadzonych przez państwo portu.

ZALECENIA

Zalecenie 1.1

Artykuł 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
c) zapewnienie mechanizmu zharmonizowanej interpretacji środków określonych w konwencjach IMO, o których zastosowaniu decydują umawiające się Strony tych konwencji.	c) zapewnienie ~~mechanizmu~~ zharmonizowanej interpretacji środków określonych w konwencjach IMO~~, o których zastosowaniu decydują umawiające się Strony tych konwencji~~ poprzez korzystanie z dokonanej przez IMO interpretacji tych konwencji.

Uzasadnienie

Do chwili obecnej interpretację konwencji IMO pozostawiano urzędom państw bandery lub występującym w ich imieniu sądom; prowadziło to do rozbieżności w wykładni i różnicowania norm. W celu zharmonizowania interpretacji konwencji IMO obowiązującą moc winna mieć interpretacja konwencji dokonana przez IMO.

Zalecenie 1.2

Artykuł 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
a) „Konwencje IMO" oznaczają aktualne wersje następujących konwencji wraz z Protokołami i zmianami do nich oraz związane z nimi wiążące kodeksy przyjęte w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO): (i) Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu z 1974 r. (SOLAS 74); (ii) Międzynarodowa konwencja o liniach ładunkowych z 1966 r. (LL 66); (iii) Międzynarodowa konwencja o pomierzaniu pojemności statków z 1969 r. (Tonnage 69); (iv) Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki; (v) Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht (STCW 1978); (vi) Konwencja o międzynarodowych przepisach w sprawie zapobiegania zderzeniom na morzu z 1972 r. (COLREG 72).	(a) „Konwencje IMO" oznaczają aktualne wersje następujących konwencji wraz z Protokołami i zmianami do nich oraz związane z nimi wiążące kodeksy przyjęte w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO): (i) Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu z 1974 r. (SOLAS 74); (ii) Międzynarodowa konwencja o liniach ładunkowych z 1966 r. (LL 66); (iii) Międzynarodowa konwencja o pomierzaniu pojemności statków z 1969 r. (Tonnage 69); (iv) Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki; (v) Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht (STCW 1978); (vi) Konwencja o międzynarodowych przepisach w sprawie zapobiegania zderzeniom na morzu z 1972 r. (COLREG 72); (vii) Kodeks bezpiecznego postępowania na statkach przewożących pokładowe ładunki drewna; (viii) Kodeks bezpiecznego przewozu stałych ładunków masowych.

Uzasadnienie

Kodeks bezpiecznego postępowania na statkach przewożących pokładowe ładunki drewna należy włączyć do wszystkich dyrektyw trzeciego pakietu na rzecz bezpieczeństwa na morzu z następujących powodów:

— pokładowe ładunki drewna są podatne na przesuwanie się przy złej pogodzie;

— zimą na dużych szerokościach geograficznych ładunki te są zagrożone oblodzeniem.

Kodeks bezpiecznego przewozu stałych ładunków masowych należy włączyć do wszystkich dyrektyw trzeciego pakietu na rzecz bezpieczeństwa na morzu, gdyż — jak wynika z ustaleń — masowce należą do najbardziej niebezpiecznych statków. Bezpieczny i prawidłowy załadunek i wyładunek towarów masowych, w tym ich sztauowanie i trymowanie, kolejność czynności przy napełnianiu ładowni statków w połączeniu z wybalastowaniem, tak by nie narażać konstrukcji jednostki na nadmierne obciążenia, są niezwykle ważne dla bezpieczeństwa statku. Oprócz przewożonego na statku paliwa napędowego również niektóre towary masowe mogą powodować zanieczyszczenie morza.

Zalecenie 1.3

Artykuł 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
2. Przy rejestracji statku w rejestrze po raz pierwszy, dane państwo członkowskie dokłada wszelkich starań w celu zapewnienia zgodności tego statku z międzynarodowymi regułami i standardami. W razie konieczności kontaktuje się w tym celu z poprzednim państwem bandery.	2. Przy rejestracji statku w rejestrze po raz pierwszy, dane państwo członkowskie uzależnia dokonanie rejestracji od ~~dokłada wszelkich starań w celu~~ uprzedniego zapewnienia pełnej zgodności tego statku z międzynarodowymi regułami i standardami. W razie konieczności kontaktuje się w tym celu z poprzednim państwem bandery.

Uzasadnienie

Chodzi o zamknięcie niepożądanej możliwości rejestrowania statków niespełniających norm w drodze przerejestrowywania ich do mniej wymagających krajów w razie sporu z krajem bandery odnośnie do bezpieczeństwa, załogi, eksploatacji i konserwacji jednostki.

2. **Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie kontroli państwa portu**

2.1 **uważa**, że wzmocnienie i poprawa skuteczności kontroli dokonywanych przez państwo portu przyniesie pozytywne skutki dla Wspólnoty;

2.2 **zgadza się** z poglądem, że wzmocnienie inspekcji statków wpłynie bezpośrednio na stan środowiska naturalnego oraz przyniesie pozytywne efekty w sferze społecznej i gospodarczej, w tym uczciwsze warunki konkurencji w transporcie morskim;

2.3 **wyraża zaniepokojenie** koncepcją wykorzystania pilotów do wzmacniania kontroli zapewnianych przez państwo portu, nakładającą na nich obowiązek donoszenia o stwierdzonych wadach oraz uzupełniania inspekcji prowadzonych przez państwo portu i państwo bandery. Piloci dysponują umiejętnościami w zakresie nawigacji i kierowania statkiem; nie maja natomiast wykształcenia niezbędnego dla inspektorów państwa portu ani bandery;

2.4 **zwraca uwagę** na fakt, iż wiek statku nie powinien być jedynym kryterium decydującym o potrzebie przeprowadzenia inspekcji rozszerzonej. Na stan statku wpływa szereg czynników — sposób jego eksploatacji i konserwacji, ładunki, które przewozi, oraz obszary morskie, które pokonuje podczas rejsów. Statek stosunkowo nowy, lecz źle skonstruowany, konserwowany niedostatecznie lub niezgodnie z normami, eksploatowany w sposób niedbały przez niekompetentnego użytkownika i mniej kompetentną, niedostatecznie wykwalifikowaną, lecz tańszą załogę, o wytrzymałości nadwerężonej wskutek czynności załadunku, wyładunku i balastowania oraz narażony w trakcie rejsów na ciężkie warunki pogodowe może znajdować się w gorszym stanie niż statek starszy, lecz prawidłowo skonstruowany, konserwowany, obsadzony i eksploatowany zgodnie z najlepszymi wzorcami w tej dziedzinie;

2.5 **wzywa** do dokonywania inspekcji 100 % statków zawijających do portów UE w każdym roku. Sugeruje jednak, by każdy statek był zasadniczo poddawany inspekcji tylko raz w ciągu danego roku, chyba że okoliczności stworzą podstawy do częstszych inspekcji. Po zakończeniu inspekcji jej wyniki byłyby natychmiast udostępniane unijnemu państwu portu i państwu bandery;

2.6 **w pełni popiera** zamiar uszczelnienia przepisów dotyczących czynnika ludzkiego.

ZALECENIA

Zalecenie 2.1

Artykuł 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
3. ~~1.~~ Do momentu wejścia w życie środków przewidzianych w ust. 2 ogólna liczba inspekcji ~~statków, określona w ust. 2 i art. 7~~ przeprowadzanych rocznie przez właściwe organy każdego państwa członkowskiego odpowiada co najmniej 25% ~~średniej~~ rocznej liczby pojedynczych statków zawijających do jego portów.	3. ~~1.~~ Do momentu wejścia w życie środków przewidzianych w ust. 2 ogólna liczba inspekcji ~~statków, określona w ust. 2 i art. 7~~ przeprowadzanych rocznie przez właściwe organy każdego państwa członkowskiego odpowiada ~~co najmniej 25%~~ 100% ~~średniej~~ rocznej liczby pojedynczych statków zawijających do jego portów.

Uzasadnienie

Dążenie do objęcia inspekcjami 25 % jednostek nie zmieni panującej obecnie sytuacji.

Zalecenie 2.2

Artykuł 7

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
2. W przypadku, kiedy statek otrzymał zgodę na opuszczenie portu, pod warunkiem że braki zostaną usunięte w kolejnym porcie, inspekcja ogranicza się do sprawdzenia, czy braki te zostały usunięte.	2. ~~W przypadku, kiedy statek otrzymał zgodę na opuszczenie portu pod warunkiem, że braki zostaną usunięte w kolejnym porcie, inspekcja ogranicza się do sprawdzenia, czy braki te zostały usunięte.~~Żadnemu statkowi nie zezwala się na odłożenie usunięcia braków w zakresie zdatności do żeglugi lub zdolności zabierania ładunków ani na wypłynięcie do kolejnego portu z obietnicą usunięcia tych braków w kolejnym porcie. Braki te należy usunąć, zanim państwo portu lub bandery zezwoli na wypłynięcie do kolejnego portu.

Uzasadnienie

Każdy statek wypływający z portu musi rutynowo spełniać wymogi zdatności do żeglugi, w tym zdolności do przewożenia ładunku. Wszelkie niedociągnięcia w tym zakresie uniemożliwiają spełnienie tych wymogów.

Zalecenie 2.3

Artykuł 12

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
Tożsamość osoby składającej skargę nie jest ujawniana kapitanowi ani właścicielowi statku, którego to dotyczy.	Tożsamość osoby składającej skargę nie jest ujawniana ani kapitanowi, ani właścicielowi, ani zarządcy statku, którego to dotyczy.

Uzasadnienie

Nie każdy statek jest eksploatowany przez jego właściciela. Niektóre statki należą do banków, które powierzają zarządzanie i eksploatację statku w ich imieniu odrębnemu podmiotowi.

Zalecenie 2.4

Artykuł 20

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
Komisja ustanawia i publikuje co roku czarną listę z wykazem działalności armatorów statków i przedsiębiorstw żeglugowych, zgodnie z procedurami i kryteriami określonymi w załączniku XV.	Komisja ustanawia i publikuje co roku czarną listę z wykazem działalności armatorów, zarządców i operatorów statków, podmiotów czarterujących, statków, operatorów terminali i przedsiębiorstw żeglugowych, zgodnie z procedurami i kryteriami określonymi w załączniku XV.

Uzasadnienie

Wymienienie wszystkich tych podmiotów w tym artykule zapobiega konieczności interpretowania przez sądy terminu „operator statku" (ang. *ship operator*, w tekście Komisji przetłumaczone w tym miejscu jako „armator" — przyp. tłum.), by objąć nim sprawcę. Można też mieć nadzieję, że jako wymienieni w przepisie, armatorzy, zarządcy i operatorzy statków, podmioty je czarterujące, same statki i operatorzy terminali będą wzajemnie zwracać uwagę na swe postępowanie, gdyż wpisanie na szarą czy czarną listę utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej.

Zalecenie 2.5

Załącznik VIII C (o którym mowa w art. 8)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
3. MASOWCE — ewentualna korozja zamocowań urządzeń pokładowych, — ewentualne zniekształcenie i/lub korozja pokryw luków, — ewentualne pęknięcia lub miejscowa korozja w przegrodach poprzecznych, — dostęp do ładowni,	3. MASOWCE — ewentualna korozja zamocowań urządzeń pokładowych, — ewentualne zniekształcenie i/lub korozja pokryw luków, — ewentualne pęknięcia lub miejscowa korozja w przegrodach poprzecznych, — dostęp do ładowni, — zbiorniki balastowe: przynajmniej jeden ze zbiorników balastowych w przestrzeni ładunkowej należy zbadać z włazu zbiornika/włazu pokładowego w pierwszej kolejności i przeznaczyć do dalszej inspekcji, jeśli inspektor uzna taką potrzebę,

Uzasadnienie

W masowcach występują podobne problemy ze zbiornikami balastowymi, jak w zbiornikowcach dwukadłubowych. W zbiornikach balastowych gromadzi się osad, zagraża im też poważna korozja. Dochodzi do ubytków w stalowych elementach konstrukcyjnych, pęknięć zmęczeniowych i wyboczenia elementów usztywniających, co zagraża bezpieczeństwu statku. W razie wystąpienia takich zjawisk można je wykryć tylko w drodze badania wzrokowego — dlatego też należy je objąć programem inspekcji kontrolnych dokonywanych przez władze państwa portu.

3. **Wniosek dotyczący dyrektywy ustanawiającej wspólnotowy system monitorowania i informacji o ruchu statków**

3.1 **z aplauzem przyjmuje** wprowadzenie w dyrektywie elementu prewencji, umożliwiającego operacyjne zarządzanie ryzykiem żeglugowym na szczeblu unijnym w ramach unijnej polityki bezpieczeństwa żeglugi morskiej;

3.2 **zaleca** wprowadzenie systemów AIS na wszystkich statkach rybackich — zarówno przybrzeżnych, jak i pełnomorskich — a nie tylko na statkach powyżej 15 metrów długości. Najbardziej narażone na ryzyko są właśnie mniejsze jednostki, gdyż — jeśli są zbudowane z drewna lub tworzywa sztucznego wzmocnionego włóknem szklanym — trudno je wykryć zarówno wzrokiem, jak i przy pomocy radaru;

3.3 **całkowicie zgadza się** z opinią o potrzebie poprawy procedur operacyjnych mających zapewnić skuteczne reagowanie w nagłych sytuacjach, w których mogą znaleźć się statki, oraz o znaczeniu kwestii wyrównania ewentualnych strat gospodarczych związanych z przyjęciem statków znajdujących się w niebezpieczeństwie.

ZALECENIA

Zalecenie 3.1 popr. 5

Artykuł 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
Artykuł 1, ustęp 8:	Artykuł 1, ustęp 8:
Art. 20 otrzymuje następujące brzmienie:	Art. 20 otrzymuje następujące brzmienie:
„Artykuł 20 — Przyjęcie zagrożonych statków w miejscach schronienia"	„Artykuł 20 — Przyjęcie zagrożonych statków w miejscach schronienia"
(1) Państwa członkowskie gwarantują, że pod warunkiem uzyskania odpowiednich wyników oceny sytuacji dokonanej w oparciu o plan określony w art. 20a, zagrożone statki są przyjmowane w miejscu schronienia pozwalającym ograniczyć zagrożenie, jakie powoduje dana sytuacja.	(1) Państwa członkowskie gwarantują, że pod warunkiem uzyskania odpowiednich wyników oceny sytuacji dokonanej w oparciu o plan określony w art. 20a, zagrożone statki są przyjmowane w miejscu schronienia pozwalającym ograniczyć zagrożenie, jakie powoduje dana sytuacja.
(2) Przyjęcie zagrożonego statku w miejscu schronienia jest przedmiotem uprzedniej oceny sytuacji i decyzji podejmowanej przez właściwy niezależny organ wyznaczony przez państwo członkowskie.	(2) Przyjęcie zagrożonego statku w miejscu schronienia jest przedmiotem uprzedniej oceny sytuacji i decyzji podejmowanej przez właściwy niezależny organ wyznaczony przez państwo członkowskie.
(3) Organy określone w ust. 2 spotykają się regularnie celem wymiany wiedzy eksperckiej i poprawy środków podejmowanych na mocy niniejszego artykułu. Z inicjatywy jednej z nich lub z inicjatywy Komisji, przez wzgląd na szczególne okoliczności, mogą się one zebrać w dowolnym momencie.	(2a) Organy określone w ust. 2 zasięgają opinii właściwych podmiotów powiązanych z operacją ratunkową oraz konsultują się przede wszystkim z lokalnymi władzami (portowymi) przed podjęciem decyzji o przyjęciu zagrożonego statku w miejscu schronienia. (2b) Organy określone w ust. 2 są odpowiedzialne za zrekompensowanie lokalnym władzom (portowym) wszelkich kosztów i szkód wynikających z decyzji określonej w ust. 2, o ile takie koszty i szkody nie mogą być bezzwłocznie pokryte przez armatora lub operatora statku w rozumieniu art. X dyrektywy XX/XXXX/WE [w sprawie odpowiedzialności cywilnej i gwarancji finansowych armatorów]. (3) Organy określone w ust. 2 spotykają się regularnie celem wymiany wiedzy eksperckiej i poprawy środków podejmowanych na mocy niniejszego artykułu. Z inicjatywy jednej z nich lub z inicjatywy Komisji, przez wzgląd na szczególne okoliczności, mogą się one zebrać w dowolnym momencie.

Uzasadnienie

W uzasadnieniu do wniosku Komisja stwierdza, że istnieje wyraźna potrzeba uczynienia istniejących przepisów dotyczących zagrożonych statków w miejscach schronienia jaśniejszymi i lepiej zogniskowanymi. Komisja wprowadza zatem zapis, że przyjęcie zagrożonego statku w miejscu schronienia jest przedmiotem uprzedniej oceny sytuacji i decyzji podejmowanej przez właściwy niezależny organ wyznaczony przez państwo członkowskie.

Wprowadzenie właściwego niezależnego organu jest godne polecenia, ponieważ gwarantuje większą obiektywność przy podejmowaniu decyzji, gdzie najlepiej jest przyjąć zagrożony statek. Ta propozycja przenosi kompetencje decyzyjne w odniesieniu do przyjęcia statku z lokalnych władz portowych na organ krajowy. Aby zapewnić interakcję i ustanowić między lokalnymi władzami portowymi a organem krajowym stosunki oparte na zaufaniu, szczególnie godne polecenia jest wprowadzenie obowiązku konsultowania się z władzami portowymi.

Ponadto, ponieważ ostateczną decyzję o przyjęciu zagrożonego statku w miejscu schronienia podejmuje właściwy niezależny organ, kompetencje władz portowych mogą zostać unieważnione. Możliwość podejmowania przez organ krajowy decyzji unieważniających kompetencje władz portowych może nakładać na władze portowe obciążenia finansowe wynikające z decyzji, których one nie podjęły. Nie jest logiczne, by władze portowe musiały ponosić koszty i likwidować szkody niepowstałe w wyniku ich własnych działań ani niewynikające z podjętych przez nie decyzji.

Właściwe byłoby zatem, by właściwy niezależny organ był w pełni odpowiedzialny za swoje decyzje i za udzielanie rekompensat.

Zalecenie 3.2

Artykuł 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
Artykuł 1, ustęp 9: Dodaje się następujący art. 20a: „Artykuł 20a — Plany przyjęcia zagrożonych statków" (1) Państwa członkowskie opracowują plany w odpowiedzi na zagrożenie wywołane przez statki w niebezpieczeństwie znajdujące się na wodach podlegających ich jurysdykcji. (2) Plany określone w ust. 1 są opracowywane po konsultacji zainteresowanych stron, z uwzględnieniem stosownych wytycznych IMO określonych w art. 3 lit a), i zawierają co najmniej następujące elementy: — określenie organów zobowiązanych do przyjmowania zgłoszeń alarmowych i przetwarzania informacji o tych zgłoszeniach; — określenie organów odpowiedzialnych za ocenę sytuacji, wyznaczenie odpowiedniego miejsca schronienia i podjęcie decyzji o przyjęciu zagrożonego statku w wyznaczonym miejscu schronienia; — wykaz potencjalnych miejsc schronienia zestawiający elementy ułatwiające szybką ocenę i podjęcie decyzji, włącznie z opisem czynników środowiskowych i społecznych oraz warunków naturalnych dotyczących określonych potencjalnych miejsc schronienia; — procedury oceny dotyczące wyznaczania miejsca schronienia w oparciu o potencjalne miejsca ujęte w wykazie; — odpowiednie środki i urządzenia służące do niesienia pomocy, ratowania i zapobieganiu zanieczyszczeniom; — ewentualne stosujące się międzynarodowe mechanizmy koordynacyjne i decyzyjne; — procedury dotyczące gwarancji finansowych i odpowiedzialności ustanowione w odniesieniu do statków przyjmowanych w miejscu schronienia. (3) Państwa członkowskie publikują nazwę właściwego organu określonego w art. 20 ust. 2, jak również listę punktów kontaktowych właściwych dla przyjmowania zgłoszeń alarmowych i przetwarzania informacji o tych zgłoszeniach. Państwa członkowskie przekazują Komisji wykaz potencjalnych miejsc schronienia. Ponadto, przekazują sąsiednim państwom członkowskim stosowne informacje dotyczące planów i miejsc schronienia. W trakcie wdrażania procedur przewidzianych w planach przyjęcia zagrożonych statków, państwa członkowskie gwarantują, że wszystkie stosowne informacje dotyczące planów i miejsc schronienia są udostępniane stronom uczestniczącym w operacjach, włącznie z przedsiębiorstwami świadczącymi usługi asysty i holownicze.	Dodaje się następujący art. 20a: „Artykuł 20a — Plany przyjęcia zagrożonych statków" (1) Państwa członkowskie opracowują plany w odpowiedzi na zagrożenie wywołane przez statki w niebezpieczeństwie znajdujące się na wodach podlegających ich jurysdykcji. (2) Plany określone w ust. 1 są opracowywane po konsultacji zainteresowanych stron, z uwzględnieniem stosownych wytycznych IMO określonych w art. 3 lit a), i zawierają co najmniej następujące elementy: — określenie organów zobowiązanych do przyjmowania zgłoszeń alarmowych i przetwarzania informacji o tych zgłoszeniach; — określenie organów odpowiedzialnych za ocenę sytuacji, wyznaczenie odpowiedniego miejsca schronienia i podjęcie decyzji o przyjęciu zagrożonego statku w wyznaczonym miejscu schronienia; — wykaz potencjalnych miejsc schronienia zestawiający elementy ułatwiające szybką ocenę i podjęcie decyzji, włącznie z opisem czynników środowiskowych i społecznych oraz warunków naturalnych dotyczących określonych potencjalnych miejsc schronienia; — procedury oceny dotyczące wyznaczania miejsca schronienia w oparciu o potencjalne miejsca ujęte w wykazie; — odpowiednie środki i urządzenia służące do niesienia pomocy, ratowania i zapobieganiu zanieczyszczeniom; — ewentualne stosujące się międzynarodowe mechanizmy koordynacyjne i decyzyjne; — procedury dotyczące gwarancji finansowych i odpowiedzialności ustanowione w odniesieniu do statków przyjmowanych w miejscu schronienia; — procedurę rekompensowania potencjalnych kosztów i szkód powstałych w wyniku przyjęcia statku w miejscu schronienia. (3) Państwa członkowskie publikują nazwę właściwego organu określonego w art. 20 ust. 2, jak również listę punktów kontaktowych właściwych dla przyjmowania zgłoszeń alarmowych i przetwarzania informacji o tych zgłoszeniach. Państwa członkowskie przekazują Komisji wykaz potencjalnych miejsc schronienia. Ponadto, przekazują sąsiednim państwom członkowskim stosowne informacje dotyczące planów i miejsc schronienia. W trakcie wdrażania procedur przewidzianych w planach przyjęcia zagrożonych statków, państwa członkowskie gwarantują, że wszystkie stosowne informacje dotyczące planów i miejsc schronienia są udostępniane stronom uczestniczącym w operacjach, włącznie z przedsiębiorstwami świadczącymi usługi asysty i holownicze.

Uzasadnienie

Godne polecenia jest, aby już w trakcie sporządzania planu w odpowiedzi na zagrożenie wywołane przez statki w niebezpieczeństwie znajdujące się na wodach podlegających jurysdykcji państw członkowskich włączono procedurę rekompensowania potencjalnych kosztów i szkód powstałych w wyniku przyjęcia statku w miejscu schronienia.

Lokalne władze portowe i lokalne społeczności mogą być narażone na skażenie środowiska lub inne niebezpieczeństwa, takie jak wybuch, a jednocześnie mogą powstać szkody gospodarcze, jeżeli w wyniku tego zablokowany zostanie port, mosty, śluzy czy drogi. Takie szkody gospodarcze mogą być znaczące i mogą się szybko powiększać. Blokada może mieć także skutki wychodzące poza obszar portu, ponieważ różnorodne firmy w strefie przylegającej do portu polegają w swojej działalności na towarach przywożonych do portu. Jednakże międzynarodowe fundusze rekompensują szkody związane ze skażeniem ropą naftową, ale nie straty gospodarcze ponoszone przez porty.

Wobec braku wymagań w zakresie ubezpieczeń dla wszystkich statków, nie ma gwarancji, że statek posiada ubezpieczenie od odpowiedzialności, a nawet jeśli je posiada, występujący z roszczeniem mogą nie mieć do niego dostępu, jeżeli ubezpieczyciel może skorzystać ze swoich środków obrony.

Proponowana dyrektywa w sprawie odpowiedzialności cywilnej i gwarancji finansowych armatorów znacząco poprawi istniejące ramy prawne. Jednakże korzystne byłoby dalsze poprawienie przepisów dyrektywy ustanawiającej system monitorowania ruchu statków, aby zapewnić, że władze portowe i władze lokalne posiadają jasne gwarancje, że szkody i koszty związane z przyjęciem zagrożonych statków zostaną bezzwłocznie i w pełni zrekompensowane.

W ten sposób zachęci się władze lokalne do odgrywania aktywnej roli przy oferowaniu miejsca schronienia i zapewni skuteczną i wydajną współpracę z właściwymi niezależnymi organami, jakie Komisja pragnie utworzyć w każdym państwie członkowskim.

Komisja pozostawiła kwestię rekompensaty dla władz portowych otwartą w trzecim pakiecie środków prawnych na rzecz bezpieczeństwa na morzu, chociaż Parlament Europejski wyraźnie zażądał w swojej rezolucji w sprawie poprawy bezpieczeństwa na morzu z 2004 r., aby Komisja przedstawiła propozycje dotyczące rekompensaty finansowej dla miejsc schronienia ([1]).

Zalecenie 3.3 popr. 7

Artykuł 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
Artykuł 1, ustęp 10:	*Artykuł 1, ustęp 10:*
Dodaje się następujący art. 20b:	Dodaje się następujący art. 20b:
„Artykuł 20b — Gwarancje finansowe"	„Artykuł 20b — Gwarancje finansowe"
(1) Przed przyjęciem zagrożonego statku w miejscu schronienia państwo członkowskie ma prawo wymagać od armatora, agenta lub kapitana statku przedstawienia zaświadczenia ubezpieczenia lub innych gwarancji finansowych w rozumieniu art. X dyrektywy XX/XXXX/WE [w sprawie odpowiedzialności cywilnej i gwarancji finansowych armatorów] na pokrycie odpowiedzialności za szkody spowodowane przez statek.	(1) Przed przyjęciem zagrożonego statku w miejscu schronienia państwo członkowskie ma prawo wymagać od armatora, agenta lub kapitana statku przedstawienia zaświadczenia ubezpieczenia lub innych gwarancji finansowych w rozumieniu art. X dyrektywy XX/XXXX/WE [w sprawie odpowiedzialności cywilnej i gwarancji finansowych armatorów] na pokrycie odpowiedzialności za szkody spowodowane przez statek.
(2) Brak zaświadczenia ubezpieczenia lub innych gwarancji finansowych nie zwalnia państwa członkowskie z dokonania uprzedniej oceny i podjęcia decyzji, o których mowa w art. 20.	(2) Brak zaświadczenia ubezpieczenia lub innych gwarancji finansowych nie zwalnia państwa członkowskie z dokonania uprzedniej oceny i podjęcia decyzji, o których mowa w art. 20.
	(3) Organy określone w art. 20 ust. 2 są odpowiedzialne za podejmowanie wszelkich czynności prawnych wobec armatora, agenta lub kapitana statku w celu uzyskania rekompensaty kosztów i szkód spowodowanych przez statek.

Uzasadnienie

Władze portowe to jeden z wielu wierzycieli statku. Muszą się dzielić z tymi wieloma stronami kwotą rekompensaty pochodzącą z funduszy międzynarodowych lub z ubezpieczenia statku. Często są ostatnie w kolejce do rekompensaty, pomimo ich daleko idącej odpowiedzialności za przyjęcie zagrożonych statków. Ponadto międzynarodowe fundusze rekompensują szkody związane ze skażeniem ropą naftową, ale nie straty gospodarcze ponoszone przez porty.

([1]) Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie poprawy bezpieczeństwa na morzu – sprawozdawca: Dirk Sterckx, patrz:
http://www.europarl.eu.int/comparl/tempcom/mare/pdf/res_en.pdf

Mniejsze porty i społeczności dotknięte szkodami wynikającymi z obowiązku przyjęcia zagrożonego statku mogą nie posiadać wystarczających zasobów osobowych i finansowych czy wystarczającej znajomości prawa koniecznych dla prowadzenia długiego procesu sądowego przeciwko armatorowi, agentowi lub kapitanowi statku w celu uzyskania rekompensaty kosztów i szkód, a jednocześnie nie mają nawet decydującego głosu przy podejmowaniu tej decyzji.

4. **Dyrektywa ustanawiająca podstawowe zasady regulujące postępowanie dochodzeniowe w sprawie wypadków w sektorze transportu morskiego**

4.1 **zgadza się** z ogólnym celem wniosku Komisji, polegającym na poprawie bezpieczeństwa żeglugi dzięki opracowaniu jasnych wytycznych wspólnotowych dotyczących prowadzenia dochodzeń technicznych w następstwie każdego poważnego wypadku i incydentu na morzu, zgadza się również z doniosłością tych dochodzeń;

4.2 **popiera** pogląd, że dochodzenia powypadkowe powinny służyć zapobieganiu zagrożeniom i opierać się na zasadach i zaleceniach IMO; powinno się w nich zwracać uwagę na to, co można poprawić w przepisach, eksploatacji statków, przygotowaniu do sytuacji awaryjnych i reagowaniu na nie;

4.3 **podkreśla**, że należy w tej dziedzinie jak najszerzej wykorzystać modele i metody opracowane przez Międzynarodową Organizację Morską w zakresie badania przyczyn katastrof morskich.

ZALECENIA

Zalecenie 4.1

Artykuł 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
d) statków rybackich o długości nieprzekraczającej 24 metrów;	d) ~~statków rybackich o długości nieprzekraczającej 24 metrów;~~

Uzasadnienie

W dyrektywach w sprawie kontroli prowadzonych przez państwo portu oraz odpowiedzialności państw bandery Komisja słusznie wymienia rybołówstwo jako jeden z najbardziej niebezpiecznych rodzajów działalności. Im mniejszy jest statek, tym bardziej jest on narażony na wypadek, przy czym ofiary śmiertelne bywają częste. Dlatego też proponuje się skreślenie lit. d) w art. 2, a zatem prowadzenie dochodzeń w sprawie wypadków i incydentów morskich z udziałem statków rybackich w sposób równie gruntowny, co dochodzeń w sprawie wypadków i incydentów morskich z udziałem statków handlowych.

5. **Dyrektywa w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach oraz odpowiednich działań administracji morskich**

5.1 **zgadza się** ze stwierdzeniem o potrzebie skutecznego nadzoru i audytu towarzystw klasyfikacyjnych, ich filii i przedsiębiorstw uczestniczących oraz wprowadzenia sankcji za nieprzestrzeganie obowiązków, a także wprowadzenia na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym mechanizmów wyczerpującej inspekcji technicznej, które dostarczać będą rzetelnych informacji o rzeczywistym stanie statków;

5.2 **zgadza się** z sugestią, że uznane organizacje powinny powołać wspólny organ ds. oceny i certyfikacji systemu jakości. Organ ten powinien być niezależny i dysponować wszystkimi środkami niezbędnymi do wnikliwej i ciągłej pracy. Powinien on być w stanie proponować działania korygujące zarówno jednostkowe, jak i zbiorowe, w celu poprawy jakości pracy uznanych organizacji;

5.3 **popiera** propozycję rozszerzenia współpracy między uznanymi organizacjami dla zapewnienia zgodności ich przepisów technicznych, jednolitej interpretacji i stosowania tych przepisów oraz konwencji międzynarodowych, co ma stworzyć wspólną podstawę dla oceny oraz instrumentów pozwalających na podejmowanie w razie potrzeby działań korygujących w celu wprowadzenia jednolitego poziomu bezpieczeństwa w całej Wspólnocie, współpracy technicznej między towarzystwami klasyfikacyjnymi, spójności przepisów prawnych i stosowania w całej UE przyjętych przez IMO interpretacji międzynarodowych konwencji, co doprowadzi do rzeczywistej wzajemności w zakresie uznawania świadectw klasy i sprzętu żeglugowego;

5.4 **wnosi** o zmianę brzmienia ostatniego wiersza w motywie 31) z „i w razie potrzeby informować o tym państwo bandery" na „i bezzwłocznie udostępniać te informacje państwu bandery".

ZALECENIA

Zalecenie 5.1

Artykuł 12

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
2. Bez uszczerbku dla ust. 1, jeżeli organizacja nie wprowadzi w życie wymaganych przez Komisję działań zapobiegawczych i naprawczych lub nastąpią nieuzasadnione opóźnienia, Komisja może nałożyć okresowe kary pieniężne na daną organizację do czasu pełnego wprowadzenia w życie wymaganych działań.	2. Bez uszczerbku dla ust. 1, jeżeli organizacja nie wprowadzi w życie wymaganych przez Komisję działań zapobiegawczych i naprawczych lub nastąpią nieuzasadnione opóźnienia, Komisja może ~~nałożyć~~ wystąpić do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości o nałożenie ~~okresowe kary pieniężne~~ na daną organizację okresowych kar pieniężnych do czasu pełnego wprowadzenia w życie wymaganych działań.

Uzasadnienie

Nakładanie kar pieniężnych przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości za poradą Komisji zamiast bezpośrednio przez Komisję wydaje się łatwiejsze do przyjęcia dla sprawcy.

Zalecenie 5.2

Artykuł 20

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
Uznane organizacje ustanawiają i wykonują odpowiednie wspólne wymogi dotyczące przypadków przeniesienia klasy, w których konieczne są specjalne środki ostrożności. Przypadki te obejmują przynajmniej przypadki przeniesienia klasy statków piętnastoletnich i starszych oraz przeniesienia z organizacji nieuznanej do organizacji uznanej.	Uznane organizacje ustanawiają i wykonują odpowiednie wspólne wymogi dotyczące przypadków przeniesienia klasy, w których konieczne są specjalne środki ostrożności. Przypadki te obejmują przynajmniej przypadki przeniesienia klasy statków piętnastoletnich i starszych oraz przeniesienia z organizacji nieuznanej do organizacji uznanej lub z organizacji uznanej do organizacji nieuznanej.

Uzasadnienie

Reklasyfikacji dokonuje się na ogół co cztery lata z rocznym okresem karencji. W praktyce daje to około pięciu lat. Dziesięcioletni statek nie jest już tak sprawny jak nowsza jednostka. Może on wymagać wymiany elementów stalowych w grodziach i elementach usztywniających oraz systemów rurociągowych do transportu balastu wodnego i ładunku, zwłaszcza części zagiętych. Jest to idealny moment na sprzedanie statku — stosunkowo niedrogo — kolejnemu właścicielowi, pozostawiając mu wykonanie i opłacenie niezbędnych napraw. Nowy właściciel ma zwykle niższe wymagania i zwykle rejestruje statek w kraju taniej bandery. Podobnie i nowe towarzystwo klasyfikacyjne niekoniecznie będzie „organizacją uznaną" w rozumieniu definicji przedstawionej przez Komisję.

6. **Rozporządzenie w sprawie odpowiedzialności przewoźników pasażerskich na morzu i wodach śródlądowych z tytułu wypadków**

6.1 **zgadza się** z inicjatywą włączenia konwencji ateńskiej do prawa wspólnotowego w kwestii ubezpieczenia obowiązkowego zamiast pozostawiania armatorowi decyzji o ubezpieczeniu się w klubach P&I;

6.2 **z zadowoleniem przyjmuje** inicjatywę rozszerzenia zakresu zastosowania przepisów konwencji ateńskiej na ruch krajowy jednak uważa, że rozszerzenie stosowania tych przepisów o przewóz na wszystkich wodach śródlądowych może nie być właściwe. Z tego względu zwraca się do Komisji o szczegółowe zdefiniowanie terminu „wody śródlądowe" i doradza jej stosowanie w tym przypadku bardziej ograniczonych środków;

6.3 **aprobuje** fakt, że protokół do Konwencji ateńskiej 2002 wprowadza system odpowiedzialności na zasadzie ryzyka w zakresie wypadków morskich, że jego celem jest poprawa pozycji powodów, że odpowiedzialność nie jest zależna od winy bądź niedbalstwa ze strony przewoźnika i że zatem nie ma potrzeby, by powód udowodnił odpowiedzialność przewoźnika;

6.4 **zwraca uwagę** na zastrzeżenia zgłoszone przez armatorów i kluby P&I wobec art. 3 ust. 1 konwencji ateńskiej w odniesieniu do odpowiedzialności z tytułu incydentów spowodowanych przez terroryzm;

6.5 **podkreśla**, że konieczne jest wyłonienie możliwych do przyjęcia na szczeblu międzynarodowym propozycji jako jedynego rozwiązania celem wyjścia z impasu wynikającego z faktu, że rynek ubezpieczeniowy odmówił uznania, przewidzianych przez Komisję we wniosku dotyczącym rozporządzenia, nowych warunków w zakresie podziału odpowiedzialności i wynikających stąd zobowiązań dla ubezpieczycieli.

7. **Dyrektywa w sprawie odpowiedzialności cywilnej i gwarancji finansowych armatorów**

7.1 **popiera** apel Parlamentu Europejskiego o wdrożenie „globalnej i spójnej polityki morskiej, mającej na celu stworzenie europejskiej przestrzeni bezpieczeństwa morskiego [opierającej się] w szczególności na (…) wdrożeniu systemu odpowiedzialności obejmującego całość łańcucha transportu morskiego";

7.2 **uznaje** jednak za konieczne, by wszelkie rozporządzenia przyjęte w zakresie odpowiedzialności i odszkodowań za zanieczyszczenia morskie obowiązywały w skali światowej;

7.3 **popiera** ewentualne zmiany stosownych przepisów w celu objęcia odpowiedzialnością również innych podmiotów poza armatorami oraz wprowadzenia nieograniczonej odpowiedzialności armatorów w przypadku poważnych lub celowych zaniedbań obowiązków w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony przed zanieczyszczeniem środowiska;

7.4 **podkreśla**, że wszelkie modyfikacje konwencji w sprawie odpowiedzialności cywilnej, które okażą się konieczne, muszą zachować równowagę pomiędzy zaangażowaniem obu stron (armatora i spedytora), zgodnie z postanowieniami zawartymi w dobrowolnych propozycjach/zobowiązaniach operatorów statków;

7.5 **wnosi** o to, by określeniem „odpowiedzialne strony inne niż armatorzy" objąć również podmioty eksploatujące i czarterujące statki;

7.6 **wyraża** swe zaniepokojenie problemami zgodności z prawem międzynarodowym w wypadku zastosowania dyrektywy;

7.7 **proponuje** nieuwzględnianie kapitanów statków w definicji „odpowiedzialnych stron innych niż armatorzy", o ile nie dopuszczą się oni rażącego niedbalstwa w wykonywaniu swych obowiązków;

7.8 **wyraża zaniepokojenie** rozbieżnościami między dyrektywą a regułami hasko-visbijskimi i regułami hamburskimi, określającymi odpowiedzialność armatora na podstawie używanych w żegludze morskiej konosamentów, morskich listów przewozowych i konosamentów czarterowych. Rozbieżności te mogą rodzić wątpliwości co do tego, który reżim odpowiedzialności należy zastosować, odnosi się bowiem wrażenie, że sformułowania dyrektywy nie przesądzają jasno o tym, czy stosuje się ona tylko do szkód spowodowanych zanieczyszczeniami, czy także do innych szkód poniesionych przez osoby trzecie;

7.9 **zgadza się** z Komisją, że wprowadzenie systemu ubezpieczeń obowiązkowych przyczyni się do rozwiązania problemu statków niespełniających norm;

7.10 **wnosi** o to, by w treści polisy ubezpieczeniowej, jaka musi być zawarta na statek, umieszczony był jednoznaczny zapis stanowiący, że ubezpieczenie obejmuje szkody wyrządzone w miejscach schronienia.

ZALECENIA

Zalecenie 7.1

Artykuł 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
Niniejsza dyrektywa określa zasady stosujące się do pewnych aspektów obowiązków podmiotów gospodarczych uczestniczących w łańcuchu transportu morskiego w zakresie odpowiedzialności cywilnej i ustanawia odpowiednie zabezpieczenia finansowe dla marynarzy w przypadkach pozostawienia ich przez armatora.	Niniejsza dyrektywa określa zasady stosujące się do pewnych aspektów obowiązków podmiotów gospodarczych i użytkowników statków uczestniczących w łańcuchu transportu morskiego w zakresie odpowiedzialności cywilnej i ustanawia odpowiednie zabezpieczenia finansowe dla marynarzy w przypadkach pozostawienia ich przez armatora.

Uzasadnienie

Określenie „podmioty gospodarcze i użytkownicy statków" (w tekście Komisji ang. *operators* przetłumaczono tu jako „podmioty gospodarcze", gdzie indziej jako „operatorzy" — przyp. tłum.) obejmuje również podmioty czarterujące statek z załogą, które korzystają ze statków — w tym ze statków niespełniających norm — na zasadach czarteru na czas, na podróż, rejs lub kolejne rejsy. Podmioty te należy objąć zakresem rozpatrywanej dyrektywy i nałożyć na nie identyczne obowiązki jak na armatorów w rozumieniu dyrektywy, tj. obowiązek zapewnienia gwarancji finansowych. W końcu to ich paliwo powoduje zanieczyszczenie środowiska! Rozwiązanie to miałoby następujące konsekwencje:

— zobowiązanie podmiotów czarterujących do niekorzystania ze statków niespełniających norm,

— wyeliminowanie przewagi handlowej, jaką uzyskuje podmiot czarterujący z tytułu niższych stawek frachtowych za korzystanie ze statku niespełniającego norm, gdyż zwiększone ryzyko z tym związane podniesie koszt gwarancji finansowej,

— zmniejszenie masy ładunku przewożonego statkami niespełniającymi norm z uwagi na utratę ich atrakcyjności finansowej dla podmiotów czarterujących,

— w rezultacie — ograniczenie czynników zachęcających do eksploatacji, czarterowania i użytkowania statków niespełniających norm oraz zmuszenie ich właścicieli do zadbania o pełną zgodność statków, ich załóg i sposobu eksploatacji z międzynarodowymi przepisami albo do ich złomowania.

Zalecenie 7.2

Artykuł 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka Komitetu Regionów*
	7) Należy dodać definicję terminu „podmiot gospodarczy" użytego w art. 1 niniejszej dyrektywy.

Uzasadnienie

Należy wykluczyć wątpliwości co do tego, kim jest „podmiot gospodarczy" (ang. *operator*, gdzie indziej w dokumencie Komisji tłumaczone jako „operator" — przyp. tłum.).

Władze lokalne i regionalne są głównymi uczestnikami realizacji strategii — zarówno jeśli chodzi o usuwanie zanieczyszczeń, zapewnianie miejsc schronienia dla statków, udzielanie pomocy statkom znajdującym się w trudnej sytuacji, jak i poprzez fakt, że sami członkowie społeczności lokalnych bywają pracownikami żeglugi morskiej lub ratownikami osób zagrożonych na morzu. Dlatego też rozczarowujące jest stwierdzenie, że w trzecim pakiecie na rzecz bezpieczeństwa na morzu brak należytego uznania roli, jaką w osiąganiu oczekiwanych wyników odegrać mogą władze samorządowe.

Bruksela, 15 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie: „i2010: biblioteki cyfrowe"

(2006/C 229/07)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów *i2010: biblioteki cyfrowe* COM(2005) 465 końcowy;

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z 24 stycznia 2006 r. o powierzeniu Komisji ds. Kultury i Edukacji przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów *i2010 — europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia*;

uwzględniając projekt opinii (CdR 32/2006 rev. 1) przyjęty dnia 4 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Kultury, Edukacji i Badań (sprawozdawca: Jyrki MYLLYVIRTA, Burmistrz Mikkeli (FI/EPP));

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14 — 15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 15 czerwca) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **z zadowoleniem przyjmuje** projekt inicjatywy mającej na celu zdigitalizowanie dziedzictwa kulturowego Europy i opracowanie bibliotek cyfrowych oraz **podkreśla**, że jest to kluczowy element inicjatywy Komisji — *i2010 — europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia*, którego całkowita realizacja jest koniecznym warunkiem poprawy konkurencyjności europejskiej;

1.2 **podkreśla**, że digitalizację, dostęp on-line oraz ochronę dziedzictwa kulturowego należy wspierać we wszystkich państwach, regionach, miastach i językach Europy w taki sposób, aby sprzyjała ona zachowaniu różnorodności kulturowej i językowej. Punktem wyjścia powinno być uznanie wartości kultury — w tym kultur mniejszości — i zachowanie osiągnięć kulturowych dla przyszłych pokoleń;

1.3 **przypomina,** że w innych częściach świata digitalizacja dziedzictwa kulturowego postępuje szybko i **podkreśla**, że powszechne udostępnienie europejskiej literatury i dziedzictwa kulturowego w formie cyfrowej jest warunkiem pomyślnej realizacji idei europejskiego społeczeństwa opartego na wiedzy, a jednocześnie wspiera rozwój regionów i miast Europy;

1.4 **uznaje**, że komunikat Komisji uwypukla najważniejsze wyzwania i wiele nierozwiązanych kwestii technicznych, prawnych i finansowych odnoszących się do digitalizacji dziedzictwa kulturowego oraz **zauważa**, że władze lokalne i regionalne wspierają wysiłki na rzecz osiągnięcia postępu w tym zakresie;

1.5 **podkreśla**, że władze lokalne i regionalne są najważniejszymi organami wykonawczymi wszystkich strategii społeczeństwa informacyjnego i w wielu przypadkach to one utrzymują biblioteki, zatem w kontekście inicjatywy w sprawie bibliotek cyfrowych należy zwrócić odpowiednią uwagę na wymiar lokalny i regionalny;

1.6 **uważa**, że wspieranie digitalizacji dziedzictwa kulturowego we wszystkich państwach członkowskich w Europie ma ogromne znaczenie i **podkreśla**, że korzyści wynikające z digitalizacji można osiągnąć jedynie poprzez szerokie propagowanie dostępu on-line do dziedzictwa kulturowego, również na szczeblu lokalnym i regionalnym, oraz opracowanie inteligentnych metod wyszukiwania informacji;

1.7 **podkreśla**, że digitalizacja jest procesem długotrwałym, wymagającym dużej ilości zasobów, w tym na bieżące utrzymanie, aktualizację i konwersję materiałów, i **przyznaje**, że digitalizacja przyniesie korzyści dla dostępu do dziedzictwa kulturowego oraz jego konserwacji;

1.8 **przypomina**, że na materiały cyfrowe składają się zarówno zdigitalizowane materiały analogowe, jak i nowe materiały, które powstały od razu w wersji cyfrowej;

1.9 **zauważa**, że usługi świadczone przez biblioteki cyfrowe w państwach członkowskich obejmują zasoby wytworzone na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, które są wzajemnie ze sobą powiązane za pomocą środków elektronicznych. Z tego względu do skutecznej realizacji tej inicjatywy potrzeba współpracy i koordynacji na poziomie europejskim;

1.10 **uważa**, że biblioteki odgrywają kluczową rolę w udostępnianiu literatury i dziedzictwa kulturowego w postaci cyfrowej, ponieważ to za ich pośrednictwem materiały te można najlepiej udostępniać społeczeństwu, jednocześnie **zauważa** jednak, że decydującym czynnikiem jest ich współpraca z archiwami i muzeami, jak również z innymi placówkami kulturalnymi i właściwymi podmiotami.

2. **Zalecenia Komitetu Regionów**

Komitet Regionów

2.1 **podkreśla**, że priorytetowym celem digitalizacji nie jest zastąpienie tradycyjnych, drukowanych i innych fizycznych materiałów o charakterze kulturowym, ale raczej stworzenie wersji cyfrowej obok materiałów analogowych oraz propagowanie dostępu do informacji;

2.2 **podkreśla**, że ponieważ jedynie bardzo niewielka część dziedzictwa kulturowego Europy została zdigitalizowana i wciąż do wykonania pozostaje ogromna ilość pracy, konieczne jest opracowanie nowych form finansowania, z uwzględnieniem współpracy z sektorem prywatnym;

2.3 **zwraca uwagę**, że w małych krajach i na niedużych obszarach językowych komercyjne rynki materiałów cyfrowych były dotychczas dosyć niewielkie, chociaż koszty stałe związane z wytworzeniem takich materiałów mają praktycznie taki sam rząd wielkości jak w przypadku największych obszarów językowych oraz **podkreśla**, że dzięki postępowi technicznemu uwzględnienie potrzeb użytkowników z różnych obszarów językowych w procesie rozwoju bibliotek cyfrowych jest możliwe i istotne;

2.4 **zauważa**, że choć w odniesieniu do większości starszego dziedzictwa kulturowego Europy nie obowiązują już ograniczenia wynikające z praw autorskich, co umożliwia udostępnienie ich w sieciach informacyjnych, to propozycja Komisji dotycząca nowelizacji prawodawstwa odnoszącego się do praw autorskich w stosunku do nowszego dziedzictwa kulturowego ma duże znaczenie;

2.5 **zwraca uwagę**, że w niektórych państwach występują już oznaki świadczące o tym, że niektóre grupy społeczne nie nadążają za postępem technologii cyfrowych i **uważa**, że również najmniej uprzywilejowanym grupom społecznym należy zapewnić odpowiednie możliwości dostępu do internetu i wskazówki, w jaki sposób z niego korzystać;

2.6 **podkreśla**, że władze lokalne i regionalne mają do odegrania kluczową rolę jako wytwórcy i właściciele dziedzictwa kulturowego oraz muszą przyjąć na siebie odpowiedzialność za zapewnienie całemu społeczeństwu możliwie równego dostępu do usług społeczeństwa informacyjnego;

2.7 **podkreśla**, że choć dostęp do tradycyjnych materiałów drukowanych, jaki zapewniają biblioteki publiczne w Europie, ma wciąż bardzo duże znaczenie, to powinny one również oferować społeczeństwu możliwość korzystania z internetu i usług on-line. Ze względu na użytkowników usług on-line i ich lokalne potrzeby organizacja tych usług powinna należeć do podmiotów lokalnych i regionalnych. Fakt ten należy również koniecznie uwzględnić przy określaniu krajowego budżetu na działalność bibliotek;

2.8 **zauważa**, że w przypadkach, w których władze lokalne i regionalne uczestniczą w różnego rodzaju konsorcjach, w tym w konsorcjach bibliotecznych, które posiadają własny serwer sieciowy i oferują pełen zakres usług, należy zapewnić im odpowiedni wpływ na proces decyzyjny w tym zakresie;

2.9 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że Komisja podkreśliła wyzwania związane z doborem materiałów przewidzianych do digitalizacji i **uważa**, że należy przede wszystkim zwrócić właściwą uwagę na kryteria selekcji oparte na zagadnieniach lokalnych i regionalnych oraz zachować równowagę między kryteriami doboru wynikającymi z jednej strony z zapotrzebowania społecznego, a z drugiej — z konieczności zapewnienia konserwacji owych materiałów;

2.10 **popiera** propozycję opracowania strategii długoterminowej konserwacji cyfrowych materiałów kulturowych, tak aby w przypadku zmian technologii i oprogramowania zasoby wykorzystane do digitalizacji dziedzictwa kulturowego nie zostały zmarnowane;

2.11 **uważa** za interesującą propozycję ustanowienia w państwach członkowskich ośrodków kompetencji i **podkreśla**, że ważnym zadaniem ośrodków powinno być zapewnienie odpowiednich umiejętności i know-how na poziomie regionalnym i lokalnym oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk.

Bruksela, 15 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: nowoczesna polityka wzrostu i zatrudnienia dla małych i średnich przedsiębiorstw"

(2006/C 229/08)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: nowoczesna polityka wzrostu i zatrudnienia dla małych i średnich przedsiębiorstw", COM(2005) 551 wersja ostateczna,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 15 listopada 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, na podstawie art. 265 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego przewodniczącego z 24 stycznia 2006 r. o powierzeniu Komisji ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię w sprawie programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji (COM (2005) 121 końcowy CdR 150/2005 fin) ([1]),

uwzględniając swoją opinię w sprawie „Wzrost i zatrudnienie — zintegrowane wytyczne na lata 2005-2008" (COM (2005) 141 końcowy CdR 147/2005 fin) ([2]),

uwzględniając swoją opinię z inicjatywy własnej w sprawie konkurencyjności i decentralizacji (CdR 23/2005 fin) ([3]),

uwzględniając projekt opinii (CdR 40/2006 rev.2) przyjęty dnia 6 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej (sprawozdawca: **Constance HANNIFY**, członkini Rady Okręgu Offaly, przewodnicząca zarządu regionu Midland oraz członkini Zgromadzenia Regionalnego Border, Midland and Western, IE/PPE),

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 15 czerwca) następującą opinię:

1. Uwagi Komitetu Regionów

Nadanie nowego impulsu polityce wobec MŚP

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** komunikat Komisji w sprawie nowoczesnej polityki wzrostu i zatrudnienia dla małych i średnich przedsiębiorstw jako środek nadania nowego impulsu polityce w dziedzinie MŚP, ponownego skupienia polityki na najważniejszych elementach oraz usprawnienia działań wspólnotowych w celu osiągnięcia większej skuteczności.

1.2 **Popiera** propagowanie pełniejszej polityki wobec MŚP, która uwzględnia różnorodność MŚP pod względem wielkości, struktury własności oraz sektora, a ponadto dostarcza wiele rodzajów pomocy dostosowanej do potrzeb oraz zapewnia elastyczne środowisko legislacyjne w celu zaspokojenia różnorodnych potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw w UE.

1.3 **Odnotowuje** w komunikacie wzmiankę odnośnie znaczenia władz lokalnych i regionalnych, lecz uważa, iż mogłaby ona być bardziej zdecydowana co do kluczowej roli, którą władze lokalne i regionalne odgrywają wspierając MŚP, tworząc otoczenie sprzyjające ich rozwojowi i ich przekazywaniu, a także występując w charakterze dużych odbiorców dóbr i usług dostarczanych bądź świadczonych przez MŚP.

1.4 **Uznaje**, że za zapewnienie rzeczywistej skuteczności polityki MŚP odpowiedzialne są w głównej mierze państwa członkowskie i zachęca państwa członkowskie do zadbania, by ich krajowe programy reform były źródłem konkretnych działań wspierających tworzenie i rozwój MŚP.

1.5 **Zwraca uwagę** na przedsięwzięte przez Komitet badanie poświęcone opracowywaniu krajowych programów reform (KPR) a zwłaszcza na brak konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi. W tym świetle **z zadowoleniem przyjmuje** zachętę ze strony Rady Europejskiej w marcu 2006 r. do dalszego prowadzenia prac nad KPR-ami.

1.6 **Jest zdania**, że kluczem do skutecznej polityki wobec MŚP jest realizacja i zaangażowanie w realizację przez wszystkie zainteresowane strony oraz uważa, że pod tym względem Komisja w swoim komunikacie powinna przedstawić konkretne cele i terminy w celu zwiększenia skuteczności zastosowanych środków.

([1]) Dotychczas niepublikowana w Dzienniku Urzędowym UE.
([2]) Dotychczas niepublikowana w Dzienniku Urzędowym UE.
([3]) Dotychczas niepublikowana w Dzienniku Urzędowym UE.

1.7 **Popiera** priorytetowe traktowanie kwestii MŚP przez prezydencję austriacką i **z zadowoleniem przyjmuje** decyzję Rady Europejskiej z marca 2006 r., by „uwolnienie potencjału gospodarczego — szczególnie potencjału MŚP" włączyć do działań priorytetowych jako jeden z ich konkretnych obszarów. Komitet nadal będzie zwracał szczególną uwagę na obszerną i otwartą ocenę w przyszłości realizacji krajowych programów reform przez Radę Europejską, a w szczególności jasną ocenę korzyści dla MSP wynikających z realizacji tych programów.

1.8 **Popiera** zapewnienie odpowiedniego budżetu dla programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP), gdyż stanowić on będzie podstawowy instrument wspólnotowej polityki wobec MŚP.

Wspieranie przedsiębiorczości i umiejętności

1.9 **Jest zdania**, że należy promować i wspierać wszelką przedsiębiorczość; **z zadowoleniem przyjmuje** odnotowanie w komunikacie, iż w niedostatecznym stopniu uwzględniane są potrzeby kobiet-przedsiębiorców, młodzieży, mniejszości, imigrantów oraz osób starszych prowadzących działalność gospodarczą; **wskazuje na to**, że wymienionych grup nie można traktować jako jednej całości i podkreśla, że każda z nich wymaga odpowiednio dostosowanych środków — potrzeby mogą się różnić w poszczególnych państwach a nawet wewnątrz grup; **uważa** również, że przedstawione propozycje ograniczają się do wsparcia w zakresie tworzenia sieci współpracy oraz że dla zwiększenia poziomu przedsiębiorczości wśród tych różnorodnych grup docelowych niezbędne są bardziej konkretne propozycje, wzorowane na Europejskim pakcie na rzecz równości płci, przyjętym przez Radę Europejską w dniach 23-24 marca 2006 r., które powinny zostać rozszerzone na inne grupy społeczne.

1.10 **Podkreśla** znaczenie lokalnych i regionalnych inicjatyw w krzewieniu ducha przedsiębiorczości oraz w promowaniu i tworzeniu edukacji sprzyjającej przedsiębiorczości na wszystkich szczeblach systemu szkolnictwa, lecz **uważa**, że wiele inicjatyw edukacyjno-szkoleniowych nie wykazuje dostatecznego stopnia wrażliwości na potrzeby MŚP bądź elastyczności w ich zaspokajaniu.

1.11 **Z zadowoleniem przyjmuje** wprowadzenie konkursu Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości (European Enterprise Awards) jako środka promowania przedsiębiorczości prezentującego wzorcowe osiągnięcia na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz służącego jako zachęta dla potencjalnych przedsiębiorców.

1.12 **Zwraca uwagę** na wymóg bardziej pozytywnych postaw wobec podejmowania wkalkulowanego i uzasadnionego ryzyka oraz wobec tolerancji dla niepowodzenia gospodarczego wśród społeczeństwa w ogóle, a w szczególności w sektorze bankowym i publicznym oraz wzywa państwa członkowskie do tworzenia na terenie UE kultury w większym stopniu sprzyjającej przedsiębiorczości, a także do zapewnienia, że będzie się przywiązywać większą wagę do uprzednio nabytego doświadczenia w biznesie, które może posiadać przedsiębiorca.

Lepszy dostęp MŚP do rynków

1.13 **Z zadowoleniem przyjmuje** proponowany przez Komisję przegląd centrów Euro Info (EIC), ponieważ **jest zdania**, iż wyniki tych centrów jak również ich zdolność do świadczenia kompleksowego wsparcia i doradztwa MŚP w kwestiach procesu internacjonalizacji, były zróżnicowane w różnych państwach członkowskich; podobnie **zwraca uwagę**, że funkcje i kompetencje organów wchodzących w skład sieci powinny być jasno określone i że trzeba ustanowić mechanizmy koordynacji działań z innymi podmiotami, takimi jak Europe Direct, dzięki czemu uniknie się dublowania informacji i powielania usług doradztwa oraz ułatwi się skuteczne wykorzystanie zasobów.

1.14 **Przyjąłby z zadowoleniem** propozycje mające na celu wzmocnienie programów na rzecz poprawienia dostępu MŚP do technologii informacyjnych (TIK), co umożliwi im poprawę konkurencyjności i ułatwi wejście na nowe rynki.

1.15 **Odnotowuje** propozycje Komisji w zakresie poprawy dostępu MŚP do zamówień publicznych.

1.16 **Jest zdania**, że wysiłki na rzecz standaryzacji nie powinny wiązać się z jakąkolwiek dalszą biurokratyzacją wpływającą negatywnie na MŚP.

Ograniczenie biurokracji

1.17 **Z zadowoleniem przyjmuje** zobowiązania Komisji do uproszczenia zasad i przepisów w celu ułatwienia MŚP dostępu do programów wspólnotowych, lecz **oczekiwałby** większej jasności w kwestii sposobu osiągnięcia tego celu i potencjalnych następstw dla organizacji wydatkujących fundusze wspólnotowe.

1.18 **Popiera** zobowiązanie Komisji do analizowania wpływu przyszłych aktów prawnych oraz **zachęca** Komisję do nawiązania kontaktów z grupami reprezentującymi MŚP w celu zadbania o to, by przyszłe prawodawstwo nie ograniczało wzrostu i potencjału innowacyjnego MŚP.

1.19 **Zauważa** istotną rolę, jaką przyznano pełnomocnikowi ds. MŚP, by polityka UE sprzyjała MŚP, lecz **pragnąłby,** aby przyznano temu pełnomocnikowi wystarczające środki oraz, co istotniejsze, odpowiedni status i umocowanie polityczne do wypełnienia postawionych mu zadań.

1.20 **Z zadowoleniem przyjmuje** proponowane włączenie zasady „najpierw myśl na małą skalę" do wszystkich polityk wspólnotowych i pragnąłby, by w większym stopniu brano pod uwagę MŚP przy procedurze analizy wpływu wspólnotowych propozycji legislacyjnych.

1.21 **Popierałby** również inne inicjatywy na rzecz większej spójności i przewidywalności polityki rozwoju MŚP, tak aby MŚP były w stanie przewidzieć następstwa i lepiej się na nie przygotować.

1.22 **Odnotowuje** sukces punktów kompleksowej obsługi, które okazały się niezwykle skuteczne przy wspieraniu i pobudzaniu rozwoju MŚP w kilku regionach UE, **zdaje sobie sprawę** z ich potencjału jako punktów informujących o zamówieniach publicznych i pomagających wyjaśnić proces przyznawania zamówień na świadczenie usług publicznych oraz **wzywa** do większego wykorzystania tego modelu w ogóle, np. w postaci konferencji i seminariów na temat najlepszych wzorców, które pomogłyby upowszechnić najbardziej udane inicjatywy regionalne w tej dziedzinie.

Poprawa potencjału rozwoju MŚP

1.23 **Z zadowoleniem przyjmuje** zobowiązanie do zwiększenia udziału MŚP w programach i inicjatywach unijnych, lecz **uważa**, że należy ściśle kontrolować zobowiązania wobec konkretnych programów, aby zapewnić faktyczne wypełnienie tych zobowiązań.

1.24 **Z zadowoleniem przyjąłby** bardziej konkretne objaśnienie roli i poziomu wsparcia otrzymywanego przez MŚP z funduszy strukturalnych UE oraz wykorzystania innych instrumentów wspólnotowych, pragnąłby również bardziej spójnego podejścia do realizacji programów wspierających MŚP.

1.25 **Uznaje** znaczenie łączenia MŚP z inicjatywami badawczymi i technologicznymi oraz trudności napotykane przez MŚP przy pozyskiwaniu i wykorzystywaniu badań naukowych, innowacji i własności intelektualnej, lecz **wzywa** do przyjęcia różnicowanego podejścia do mniejszych i nietechnologicznych MŚP pod względem wspierania pomyślnej adaptacji nowych pomysłów.

1.26 **Popiera** inicjatywy współpracy między instytucjami lokalnymi i regionalnymi, przedsiębiorstwami i ich stowarzyszeniami, szkołami wyższymi, uniwersytetami i ośrodkami badawczymi, jako instrumenty przemysłowej polityki terytorialnej, poprzez utworzenie sieci wsparcia dla MŚP w celu pokonania barier hamujących konkurencyjność, poprawy kształcenia i wykorzystania innowacji.

1.27 **Popiera** proponowaną reformę zasad pomocy publicznej w celu przejęcia części ryzyka MŚP, uproszczenia procedur oraz przyjmowania bardziej elastycznego podejścia do wsparcia dla MŚP.

1.28 **Odnotowuje** znaczenie, jakie może odegrać siódmy program ramowy na rzecz badań i rozwoju przy wspieraniu działalności badawczej MŚP, lecz **wzywa** do położenia większego nacisku na innowacje, rozwój i transfer technologii do małych przedsiębiorstw, ze względu na ograniczony potencjał badawczy większości z nich.

1.29 **Sugeruje**, by wzmocnić programy promujące stowarzyszanie się małych i średnich przedsiębiorstw, jak też środki ułatwiające powstawanie takich sieci. W szczególności wspieranie sieci tzw. aniołów biznesu mogłoby być nadzwyczaj przydatne dla rozwiązywania problemów MŚP w dostępie do alternatywnych źródeł finansowania.

Wzmocnienie dialogu i konsultacji z zainteresowanymi MŚP

1.30 **Uznaje** potrzebę uwzględnienia obaw MŚP we wczesnym stadium przygotowywania prawodawstwa UE oraz w procesie standaryzacji, lecz **wzywa** do bardziej konkretnych mechanizmów i działań, dzięki którym osiągnięta zostanie poprawa w konsultacjach z zainteresowanymi podmiotami po stronie MŚP.

1.31 **Odnotowuje** utworzenie paneli MŚP jako mechanizmu umożliwiającego szybką konsultację w sprawie wniosków Komisji oraz rozwój komunikacji między MŚP a instytucjami europejskimi, jednakże chciałby zadać kilka pytań na temat reprezentatywności takich paneli.

1.32 **Podkreśla** znaczenie konsultacji z podmiotami lokalnymi i regionalnymi oraz wzywa do objaśnienia sposobu, w jaki Komisja zamierza tego dokonać, oraz wyjaśnienia, czy Komisja Europejska będzie zachęcać do bardziej zdecentralizowanego podejścia w dziedzinie wsparcia dla MŚP.

1.33 **Podkreśla** wyjątkową funkcję, jaką pełnią władze lokalne i regionalne jako kluczowe organy wdrożeniowe, lecz również jako partnerzy w komunikacji ze stronami zainteresowanymi oraz w promocji przedsiębiorczości.

2. **Zalecenia Komitetu Regionów**

2.1 **Wzywa** państwa członkowskie do konsultacji z samorządami lokalnymi i regionalnymi w sprawie krajowych programów reform i zadbania o to, aby programy te były źródłem konkretnych działań wspierających tworzenie i rozwój MŚP oraz **wzywa** do jasnej i wyraźnej oceny korzyści płynących dla MŚP z realizacji krajowych programów reform przez państwa członkowskie.

2.2 **Proponuje**, by w ramach bieżącej analizy strategii lizbońskiej i krajowych programów reform określić w celu sporządzenia przewodnika dobrych praktyk środki zastosowane na szczeblu lokalnym i regionalnym z myślą o wspieraniu rozwoju MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem klastrów przedsiębiorstw i sieci małych firm.

2.3 **Wzywa** Komisję Europejską do wyraźniejszego uznania roli, jaką władze lokalne i regionalne mogą odegrać we wspieraniu MŚP, tworzeniu otoczenia umożliwiającego ich rozwój i dalsze przetrwanie w drodze ich przeniesienia, a także występując w charakterze dużych odbiorców dóbr i usług dostarczanych bądź świadczonych przez MŚP w drodze zamówień publicznych. W tym względzie wzywa również do skuteczniejszej konsultacji inicjatyw w ramach polityki MŚP z organami lokalnymi i regionalnymi.

2.4 **Zaleca** wyznaczenie konkretnych celów i terminów dla realizacji nowych środków przedstawionych w komunikacie w celu wsparcia oceny ich realizacji, rozpowszechnienia wzorcowych osiągnięć oraz zapewnienia zaangażowania w osiąganiu wyników.

2.5 **Zaleca** uwzględnienie w większym stopniu różnorodności MŚP i wzywa do stosowania wsparcia bardziej dostosowanego do potrzeb, takiego jak elastyczne systemy kształcenia i szkolenia oraz prawodawstwo wrażliwe na te różnorodne potrzeby. **Wzywa** do przyjęcia bardziej zróżnicowanego podejścia w programach wspólnotowych dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i nietechnologicznych przedsiębiorstw na rzecz wspierania pomyślnego zastosowania nowych pomysłów.

Wspieranie przedsiębiorczości i umiejętności

2.6 **Wzywa** Komisję Europejską oraz państwa członkowskie do współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, które opracowały i wdrażają nowatorskie działania na rzecz wspierania przedsiębiorczego potencjału kobiet prowadzących działalność gospodarczą, młodzieży, mniejszości, imigrantów oraz osób starszych prowadzących działalność gospodarczą, w celu ich wykorzystania w przyszłości przy tworzeniu polityki w tym zakresie oraz **zaleca** rozważenie przeznaczenia specjalnych środków i funduszy dla tych grup.

Lepszy dostęp MŚP do rynków

2.7 **Zaleca**, by proponowany przez Komisję Europejską przegląd centrów Euro-Info (EIC) zajął się kwestią dostatecznej wysokości finansowania tych centrów oraz ich zdolności do świadczenia w swoich rejonach kompleksowego wsparcia i doradztwa MŚP w kwestiach procesu internacjonalizacji.

2.8 **Wzywa** władze lokalne i regionalne do głębszego rozważenia sposobu, w jaki mogą one lepiej pomóc MŚP w swoich rejonach i umożliwić im dostęp do możliwości rynkowych, zwłaszcza pod względem dostarczania dóbr i świadczenia usług w drodze zamówień publicznych.

Ograniczenie biurokracji

2.9 **Wzywa** do zwiększonych wysiłków na rzecz ograniczania oddziaływania prawodawstwa UE na MŚP i dbania o to, by działania mające na celu standaryzację nie prowadziły do dalszej biurokratyzacji, negatywnie wpływającej na MŚP, oraz wzywa do współpracy z przedstawicielami MŚP w celu zapewnienia, by przyszłe prawodawstwo nie ograniczało wzrostu i potencjału innowacyjnego MŚP.

2.10 **Zaleca** przyznanie pełnomocnikowi ds. MŚP odpowiednich środków, statusu i siły politycznej, pozwalających na wypełnienie postawionych mu zadań i spełnienie oczekiwań MŚP.

2.11 **Wzywa** do lepszej koordynacji polityk i programów pomocowych dla MŚP poprzez dalszy rozwój modelu kompleksowej obsługi, obejmującego np. portale e-administracji i punkty kompleksowej informacji na temat zamówień publicznych;

2.12 **wzywa** Komisję Europejską oraz państwa członkowskie do rozważenia inicjatyw na rzecz większej spójności i przewidywalności polityki rozwoju MŚP, jak np. wprowadzenie dwóch stałych dat w roku, kiedy wszelkie nowe przepisy wchodziłyby w życie, tak aby MŚP były w stanie przewidzieć ich następstwa i lepiej się na nie przygotować;

Bruksela, 15 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie ochrony mniejszości i polityki walki z dyskryminacją w rozszerzonej Europie

(2006/C 229/09)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego z dnia 8 czerwca 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Prezydium z 11 października 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Konstytucyjnych i Sprawowania Rządów w Europie przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie ochrony mniejszości i polityki walki z dyskryminacją w rozszerzonej Europie, T6-0228/2005,

uwzględniając art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 13 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy, podpisany 29 października 2004 r. oraz w szczególności Kartę Praw Podstawowych, stanowiącą jego część II,

uwzględniając dyrektywę 2000/43/WE wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne oraz dyrektywę 2000/78/WE ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Niedyskryminacja i równe szanse dla wszystkich — strategia ramowa" (COM(2005) 224 końcowy) oraz wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Roku na rzecz Równych Szans dla Wszystkich (2007) — W kierunku sprawiedliwego społeczeństwa (COM (2005) 225 końcowy),

uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie homofobii w Europie (RSP/2005/2666),

uwzględniając swoją opinię w sprawie Zielonej księgi w sprawie równości i niedyskryminacji w rozszerzonej Unii Europejskiej COM(2004) 379 wersja ostateczna (CdR 241/2004 fin) [1],

uwzględniając zalecenia sieci niezależnych ekspertów UE do spraw praw podstawowych opublikowane w Uwagach tematycznych nr 3: Ochrona mniejszości w Unii Europejskiej (ang. Thematic Comments No. 3: The protection of Minorities in the European Union),

uwzględniając sprawozdania Europejskiego Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii (EUMC) dotyczące sytuacji imigrantów, mniejszości oraz w szczególności Romów,

uwzględniając projekt opinii (CdR 53/2006 rev. 1) przyjęty jednogłośnie dnia 7 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (sprawozdawcy: Boris Sovič, Burmistrz Mariboru oraz Eberhard Sinner, Minister Stanu, Szef Kancelarii Stanowej Bawarii),

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Szacunek dla praw podstawowych, różnorodności kulturowej i językowej to szczególny atut Europy, który należy podtrzymywać we wszystkich regionach Unii Europejskiej i który stanowi priorytet dla Komitetu Regionów.

2. Wszelkie formy dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną muszą być zwalczane z równą intensywnością i przy zachowaniu świadomości faktu, że wszyscy mieszkańcy przyczyniają się do bogactwa Europy.

---

[1] Dz.U. C 71 z 22.3.2005, str. 62.

3. Istnieje różnica pomiędzy ochroną mniejszości a polityką walki z dyskryminacją — równe traktowanie jest podstawowym prawem wszystkich obywateli, a nie przywilejem.

4. Każdy poszczególny człowiek ma prawo być inny; tolerancja i szacunek powinny być powszechnymi postawami wobec życia, opartymi na wzajemności, a nie względami okazywanymi tylko wobec niektórych.

5. Władze lokalne mają do odegrania ważną rolę w zakresie utrzymania w mocy podstawowego prawa do wolności zgromadzeń.

6. Przedstawiciele władz lokalnych są w szczególny sposób odpowiedzialni za ustanawianie wzorców do naśladowania i szerzenie dobrych przykładów.

7. Władze lokalne i regionalne posiadają znaczne uprawnienia w kwestiach dotyczących publicznych rejestrów i akt, edukacji, policji, służby zdrowia, mieszkalnictwa i pomocy społecznej, bez których nie jest możliwe zagwarantowanie praw podstawowych.

8. Komitet Regionów rozpoczął, na prośbę Parlamentu Europejskiego, zbieranie przykładów najlepszych praktyk na szczeblu lokalnym i regionalnym i pragnie dzięki temu znacząco przyczynić się do lepszej ochrony mniejszości i wdrażania polityki walki z dyskryminacją,

przyjął jednogłośnie na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 15 czerwca) następującą opinię:

Komitet Regionów

1. **Uwagi ogólne**

1.1 **przyjmuje z zadowoleniem** rezolucję Parlamentu Europejskiego i **zgadza się** z zawartym tam stwierdzeniem, że stan wdrażania polityki walki z dyskryminacją jest niezadowalający; **zauważa** jednakże, że nawet jeżeli poziom wdrażania różni się w poszczególnych państwach członkowskich, a niektóre z nich wykazują się większą aktywnością, to UE, jej państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne wypracowały już obszerną listę najlepszych praktyk;

1.2 **podziela** stanowisko PE, że różnorakie lokalne, regionalne i krajowe organy władzy państw członkowskich mogłyby lepiej koordynować środki mające na celu zwalczanie wszelkich form dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, włącznie z antysemityzmem i atakami na grupy mniejszościowe, a w szczególności Romów;

1.3 **dostrzega** fakt, że władze lokalne i regionalne stoją przed podwójnym wyzwaniem: z jednej strony z uwagi na odpowiedzialność administracji regionalnej i lokalnej za przeciwdziałanie praktykom dyskryminującym oraz przestrzeganie zasady równości w dostępie do praw indywidualnych, gospodarczych i społecznych, a z drugiej strony z uwagi na odpowiedzialność za aktywne promowanie praw podstawowych, włącznie z poszanowaniem praw mniejszości;

1.4 **podkreśla**, że przepisy stosowane przez władze lokalne i polityka przez nie prowadzona nie mogą dyskryminować ani w teorii, ani w praktyce, oraz muszą sprzyjać integracji społecznej, gospodarczej i politycznej;

1.5 **dostrzega** fakt, że bieda, wykluczenie społeczne i tworzenie się gett mogą prowadzić do ekstremizmu i **jest zdania**, że skuteczna polityka integracji, obejmująca działania w zakresie edukacji i mieszkalnictwa na szczeblu regionalnym i lokalnym, może bezpośrednio pomóc zapobiegać gwałtownym wybuchom ekstremizmu, a szczególną uwagę należy zwrócić na młodych ludzi żyjących w miejskich gettach;

1.6 **wskazuje** na fakt, że w wielu miastach, gminach i regionach podejmowane są pozytywne działania zmierzające do zapewnienia członkom mniejszości wyższego poziomu ochrony, oparte na idei społeczeństwa wielokulturowego oraz świadomości bogactwa i zróżnicowania UE; **przedstawia** zatem, w załączeniu do niniejszej opinii, wstępny i niepełny zbiór przykładów dobrych praktyk na szczeblu lokalnym i regionalnym, sporządzony na podstawie materiałów zebranych przez członków KR-u;

2. **Poglądy i zalecenia**

2.1 *Zdecentralizowane działania promujące różnorodność i dialog międzykulturowy*

2.1.1 **jest zdania**, że władze lokalne i regionalne powinny przyczyniać się do walki z rasizmem, antysemityzmem, islamofobią, ksenofobią i homofobią oraz atakami na grupy mniejszościowe, a w szczególności Romów, poprzez wspieranie różnorodności na najniższych szczeblach oraz stosowanie zasady, zgodnie z którą różnorodność tworzy bogactwo społeczeństwa;

2.1.2 **proponuje**, by władze lokalne i regionalne podjęły właściwe, zdecentralizowane działania zmierzające do zwiększenia poziomu ochrony praw mniejszości i zwalczania rasizmu i ksenofobii w europejskich miastach i regionach, takie jak:

— utworzenie regionalnych i lokalnych biur ds. walki z dyskryminacją, do których zadań należałoby monitorowanie i rejestrowanie skarg grup odczuwających dyskryminację,

— rozpowszechnienie podstawowych informacji na temat sytuacji mniejszości i polityki walki z dyskryminacją wśród ogółu społeczeństwa,

— prezentowanie opinii publicznej wzorcowych działań przez oficjalnych przedstawicieli miast, gmin, regionów itp.,

— uaktywnienie punktów kontaktowych serwisu EuropeDirect służących promowaniu praw mniejszości i środków walki z dyskryminacją,

— organizowanie imprez i obchodów mających na celu zbliżenie przedstawicieli różnych kultur, tradycji i grup językowych zamieszkujących te same tereny,

— programy szkoleniowe dla pracowników administracji lokalnej i regionalnej, nauczycieli i dziennikarzy, promujące walkę z dyskryminacją i równe traktowanie wszystkich obywateli,

— utworzenie dla członków mniejszości dróg łatwego i bezpośredniego kontaktu ze służbami administracyjnymi, tam gdzie mogą oni być narażeni na dyskryminację;

2.1.3 **popiera** podkreślenie przez Parlament sytuacji Romów jako źródła szczególnej troski i **jest** w związku z tym **zdania**, że społeczność romska wymaga szczególnej ochrony, także z uwagi na jej liczebność i specyfikę;

2.1.4 **jest przekonany**, że integracja Romów stanowi duże wyzwanie dla władz regionalnych i lokalnych i **wzywa** instytucje UE, rządy krajowe oraz władze lokalne i regionalne do opracowania wspólnego, zintegrowanego i zdecentralizowanego podejścia ułatwiającego integrację polityczną, społeczną i gospodarczą, promującego jednocześnie tolerancję i poszanowanie dla różnorodności. W tym kontekście **proponuje** następujące działania na szczeblu lokalnym i regionalnym:

— opracowanie elastycznych strategii edukacyjnych, aby w miarę możliwości zwiększyć szanse na integrację,

— wymiana przykładów działań do naśladowania pomiędzy tymi miastami i regionami, gdzie mieszkają przedstawiciele społeczności romskiej,

— finansowanie imprez kulturalnych mających na celu promowanie dziedzictwa kulturowego i tradycji Romów;

2.1.5 **podkreśla** znaczenie dialogu pomiędzy grupami religijnymi i etnicznymi na szczeblu regionalnym i lokalnym, którego celem jest uniknięcie ekstremizmu i segregacji, a który mógłby też prowadzić do powszechnego zrozumienia równości i różnorodności europejskich społeczeństw;

2.1.6 **popiera** podkreślenie przez Parlament homofobii w Europie jako szczególnego powodu do obaw, przede wszystkim w odniesieniu do „serii niepokojących wydarzeń, które miały ostatnio miejsce w szeregu państw członkowskich";

2.2 *Wykorzystywanie i promowanie standardów i planów na rzecz równego traktowania*

2.2.1 **jest zdania**, że w celu osiągnięcia standardów równego traktowania w zakresie świadczenia usług władze lokalne i regionalne powinny rozważyć ustanowienie wskaźników i celów politycznych, które pomogłyby mierzyć postępy we wdrażaniu polityki i **pragnie** przyczynić się do sporządzenia takich wskaźników;

2.2.2 **dostrzega** fakt, że standardy i plany na rzecz równego traktowania dotyczące strategii równości społeczności oraz równości bez względu na rasę, płeć, niepełnosprawność i orientację seksualną pozwolą w większym stopniu podkreślić znaczenie sprawiedliwego traktowania i równego dostępu do lokalnych usług samorządowych i zatrudnienia; opracowano je jako narzędzie umożliwiające władzom lokalnym i regionalnym włączenie problematyki płci, rasy i niepełnosprawności do strategii gmin i działań na wszystkich szczeblach;

2.2.3 **jest zdania**, że władze lokalne i regionalne powinny świadczyć ogólnodostępne usługi lokalne wysokiej jakości, które odpowiadają potrzebom różnych dzielnic i społeczności miejskich i które pozwalają na umocnienie spójności i trwałości społeczności, stosując określone wcześniej wzory do naśladowania, takie jak:

— pomoc prawna w formie porad dotyczących indywidualnego statusu,

— finansowanie gminnych ośrodków przyjęć,

— utworzenie forum integracyjnego dla publicznych dyskusji, aby nasilić kontakty pomiędzy obywatelami/mieszkańcami i nowo przybyłymi,

— utworzenie organów doradczych ds. walki z dyskryminacją oraz wprowadzenie instytucji specjalnych doradców ds. przypadków dyskryminacji ze względu na rasę lub płeć;

2.3 *Dostęp do nauki języków, edukacji i rynku pracy*

2.3.1 **wskazuje na** fakt, że edukacja jest podstawowym narzędziem integracji mniejszości w życie społeczne i polityczne krajów, w których mieszkają oraz nauczania tolerancji i poszanowania dla różnorodności, a także na fakt, że władze regionalne odgrywają ważną rolę w tej dziedzinie;

2.3.2 **wzywa** państwa członkowskie, powtarzając wezwanie Parlamentu Europejskiego, by zrobiły wszystko w celu zagwarantowania skutecznego włączenia dzieci uchodźców, osób ubiegających się o azyl oraz imigrantów do systemów szkolnictwa. Władze publiczne powinny także pomagać w zapewnianiu członkom mniejszości wszelkich dostępnych możliwości nabywania umiejętności językowych niezbędnych do pomyślnego przebiegu integracji;

2.3.3 **podkreśla**, że fakt nabycia wystarczających umiejętności językowych w zakresie języka urzędowego społeczności, w której żyją mniejszości, zwiększa możliwości skutecznej integracji oraz **przekonuje**, że władze lokalne i regionalne powinny w ramach swoich kompetencji — i gdy jest to właściwe — gwarantować programy integracyjne obejmujące m.in. fakultatywne, bezpłatne kursy nauki języków urzędowych nawet w przedszkolach;

2.3.4 **jest zaniepokojony** zniechęceniem wywoływanym przez wysokie bezrobocie wśród młodych ludzi i **zaleca** wykorzystywanie pozytywnych środków, przede wszystkim w odniesieniu do dostępu wszystkich defaworyzowanych grup do rynku pracy;

2.3.5 **proponuje** zaktywizowanie sieci kontaktów swoich członków w celu poparcia:

— organizowania praktyk w instytucjach gminnych dla członków mniejszości,

— systemu stypendiów dla najlepszych studentów wywodzących się z mniejszości narodowych i grup defaworyzowanych,

— specjalnych programów językowych dla dzieci imigrantów;

2.3.6 **odnotowuje** istniejące dobre praktyki na szczeblu regionalnym i lokalnym w dziedzinie edukacji i dostępu do rynku pracy, takie jak:

— przyjmowanie dzieci każdej narodowości do szkół państwowych,

— nieodpłatny, gwarantowany przez gminy dostęp do nauki języków dla każdego,

— równy dostęp do edukacji, także dla osób niepełnosprawnych, niebędących obywatelami UE i starszych, zgodnie z zasadami kształcenia przez całe życie,

— projekty edukacyjne mające na celu zwalczanie dyskryminacji,

— kursy prowadzone w języku mniejszości,

— wirtualne biura polityki integracyjnej,

— działania mające na celu zwalczanie dyskryminacji w zakresie zatrudnienia na szczeblu lokalnych urzędów pracy np. poprzez przesyłanie pracodawcom anonimowych informacji o poszukujących pracy, bez podawania imion i nazwisk takich osób;

2.4 *Dostęp do mieszkań socjalnych i usług publicznych*

2.4.1 **wzywa** państwa członkowskie do utworzenia krajowej bazy danych dobrych przykładów lub krajowych wytycznych dotyczących działań dla władz odpowiedzialnych za mieszkalnictwo, w celu systematycznego i skrupulatnego zbierania danych dotyczących warunków mieszkaniowych imigrantów i członków mniejszości etnicznych;

2.4.2 **wzywa** władze lokalne i regionalne do zwiększenia wysiłków w celu zapewnienia, że stosowane są środki niedyskryminujące, a w szczególności, że:

— mieszkania socjalne przyznawane są rodzinom niezależnie od narodowości,

— unika się segregacji w zakresie mieszkalnictwa i w razie potrzeby stosowana jest pozytywna dyskryminacja,

— utworzone zostały plany działania na szczeblu lokalnym i regionalnym w celu zagwarantowania równego dostępu do mieszkań;

2.4.3 **podkreśla** najlepsze praktyki władz lokalnych i regionalnych mające na celu zagwarantowanie wszystkim obywatelom równego dostępu do mieszkań i usług publicznych, takie jak:

— zapewnianie gwarancji technicznych i prawnych oraz ubezpieczeń dla wszystkich grup społeczeństwa,

— przyznawanie mieszkań komunalnych imigrantom i obywatelom państw trzecich,

— tworzenie organizacji doradczych w celu poprawy dostępu uchodźców i imigrantów do mieszkań,

— wprowadzenie nienastawionych na zysk programów wynajmu mieszkań,

— zapewnienie udziału imigrantów w publicznych forach, na których omawia się politykę dotyczącą sektora mieszkaniowego,

— zapewnienie równego dostępu do usług publicznych i jednakowej ich jakości dla każdego członka społeczności lokalnych.

2.5 *Aktywny dostęp do życia politycznego i obywatelskiego*

2.5.1 **zdecydowania popiera** udział członków grup mniejszościowych w życiu politycznym na wszystkich szczeblach (lokalnym, regionalnym, narodowym i europejskim), a w szczególności ich większy udział w polityce lokalnej. W tym celu należy zadbać o większą przejrzystość i przystępność struktur i procedur decyzyjnych władz lokalnych i regionalnych, tak by zachęcić mniejszości do udziału oraz zapewnić nieograniczoną wolność słowa i zgromadzeń;

2.5.2 **proponuje** władzom lokalnym i regionalnym, by zachęcały przedstawicieli imigrantów z różnych grup etnicznych do odgrywania bardziej odpowiedzialnej roli w społeczeństwach państw członkowskich oraz w samych władzach regionalnych i lokalnych;

2.5.3 **przyjmuje z zadowoleniem** inicjatywy podjęte w wielu miastach i regionach, wprowadzające określone środki promowania korzystania z praw politycznych, takie jak:

— tworzenie organów doradczych;

— obecność jednego lub kilku przedstawicieli mniejszości w radzie miasta;

— pełny udział członków mniejszości w wyborach lokalnych i wyborach władz miasta;

— stworzenie przestrzeni dla wspólnych działań obywateli/mieszkańców, imigrantów i wszelkich grup defaworyzowanych;

2.5.4 **zachęca** do wdrażania konkretnych środków włącznie z tworzeniem warunków pozwalających przedstawicielskim instytucjom członków mniejszości narodowych faktycznie uczestniczyć w opracowywaniu i wdrażaniu polityk i programów dotyczących edukacji i zawodowej integracji mniejszości;

2.5.5 **podkreśla** odpowiedzialność mediów lokalnych i regionalnych za promowanie tolerancji i poszanowania dla różnorodności oraz ich rolę w zapewnianiu skutecznej komunikacji i stymulowaniu bardziej aktywnego udziału członków mniejszości w lokalnym życiu politycznym i obywatelskim;

2.6 *Promowanie zbierania danych na szczeblu regionalnym i lokalnym*

2.6.1 **jest zdania**, że zbieranie danych z rozróżnieniem przynależności etnicznej jest kluczowe dla oceny wpływu polityki walki z dyskryminacją;

2.6.2 **powtarza** swoje wezwanie, by Komisja opublikowała wademekum dobrych praktyk w zakresie walki z dyskryminacją dla władz lokalnych jako pracodawców, dostawców i nabywców towarów i usług oraz liderów w zakresie umacniania spójności społeczności i walki z dyskryminacją. Takie wademekum powinno dotyczyć obowiązków władz lokalnych w zakresie utrzymania w mocy praw podstawowych, włącznie z wolnością zgromadzeń, oraz szczególnej odpowiedzialności władz lokalnych za przykładne zwalczanie „mowy nienawiści" lub wypowiedzi, które mogłyby wywołać efekt uzasadniania, szerzenia lub lansowania nienawiści rasowej, ksenofobii, antysemityzmu, homofobii lub innych form dyskryminacji lub nienawiści opartej na nietolerancji. W tym kontekście **oferuje** Komisji wsparcie w zbieraniu danych na szczeblu regionalnym i lokalnym;

2.6.3 **jest zdania**, że lepsze zbieranie, monitorowanie i ocena danych są ważne dla opracowywania skutecznych polityk promujących równość oraz dla zwalczania wszelkich form dyskryminacji, a także **podkreśla**, że władze lokalne i regionalne powinny zostać zaangażowane, u boku Komisji, w opracowywanie porównywalnych danych ilościowych w celu zidentyfikowania i podkreślenia zakresu istniejących nierówności;

3. *Uwagi końcowe*

3.1 **podkreśla** znaczenie poprawy współpracy międzyinstytucjonalnej pomiędzy instytucjami UE, Radą Europy, ONZ oraz OBWE dla skutecznej ochrony mniejszości oraz podkreśla rolę organizacji pozarządowych oraz krajowych, międzynarodowych i europejskich stowarzyszeń władz regionalnych i lokalnych w tym procesie;

3.2 **pragnie**, aby wymiar regionalny został w większym stopniu uwzględniony w sprawozdaniach Europejskiego Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii (EUMC) oraz sieci niezależnych ekspertów UE do spraw praw podstawowych;

3.3 **jest zdania**, że UE mogłaby uzupełniać działania państw członkowskich na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym poprzez przyznawanie odpowiednich środków, a państwa członkowskie mogłyby wydelegować część uprawnień decyzyjnych w zakresie funduszy strukturalnych do władz regionalnych i lokalnych, w duchu polityki decentralizacji prowadzonej przez UE;

3.4 **wzywa** do właściwego finansowania działań władz lokalnych i regionalnych mających na celu zwalczanie dyskryminacji oraz zapewnienie, że chronione są prawa wszystkich obywateli.

Bruksela, 15 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

ZAŁĄCZNIK

OCHRONA MNIEJSZOŚCI NA SZCZEBLU REGIONALNYM I LOKALNYM: DOBRE PRAKTYKI [1]

Informacje o wielu opisanych poniżej dobrych praktykach władz regionalnych i lokalnych, zmierzających do poprawy sytuacji mniejszości i wspierających strategie walki z dyskryminacją, pochodzą z ankiety przeprowadzonej wśród członków KR-u, przedstawicieli władz regionalnych i miejskich, organizacji i stowarzyszeń. KR pragnie rozbudować tę ograniczoną listę i wykorzystać ją w działaniach UE promujących standardy równego traktowania wszystkich osób.

1. Promowanie różnorodności i dialogu międzykulturowego

— W Niemczech Forum Bawarskie opracowało szereg działań kierując się mottem „integracja w dialogu" (tj. dyskusje publiczne). Celem tych działań jest wzmocnienie kontaktów pomiędzy mieszkańcami a obcokrajowcami oraz uniknięcie tworzenia się gett kulturowych i językowych, czyli tzw. „społeczeństw równoległych".

— We Francji, w mieście Corps-Nuds, nowo przybyli są uznawani za członków społeczności i zachęca się ich do uczestniczenia we wszystkich lokalnych przejawach życia społecznego. Ponadto do szkół państwowych przyjmowane są dzieci każdej narodowości. Dostęp do edukacji i kształcenia zawodowego jest zapewniony także dla osób niepełnosprawnych i dorosłych poszukujących zatrudnienia, zgodnie z zasadami kształcenia przez całe życie.

— W Bremen (Niemcy) odbywa się kilka imprez związanych z polityką na rzecz integracji. Ich wspólną cechą jest promowanie dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego, jako z jednej strony podejścia do problemu ksenofobii, a z drugiej strony sposobu na przeciwstawienie się tendencjom ku radykalizacji i segregacji.

  — Noc młodych: Odbywa się co roku w ratuszu Bremen ku pamięci ofiar narodowego socjalizmu. Ogólnym celem nocy młodych jest połączenie spojrzenia w przeszłość ze staraniami o to, by współczesność była przyjazna ludziom. W nocach młodych bierze udział średnio do 3 tys. osób, a trzy czwarte z nich to ludzie młodzi. Temat imprezy zmienia się co roku — jeden z nich brzmiał „Spotkanie z Sinti i Romami". Obok relacji naocznych świadków, wystaw i forów dyskusyjnych organizowane są występy teatralne, pokazy sportowe i koncerty różnych rodzajów muzyki — od klasycznej po hip hop — odpowiadające wszystkim gustom i grupom wiekowym.

  — Religijna mapa miasta: Jest projektem prowadzonym dla młodzieży przez młodzież, który wyodrębnił się z nocy młodych. Zapoczątkowali go młodzi mieszkańcy Bremen należący do różnych grup religijnych — jego celem jest ułatwienie wymiany między religiami i lepsze wzajemne zrozumienie przekonań religijnych. Stanowi forum dla młodych ludzi ze wszystkich bremeńskich grup religijnych, którzy podczas wspólnej pracy nad planem miasta poznają się, współdziałają ze sobą i po prostu cieszą się czasem spędzonym wspólnie. Założyli oni portal internetowy z planem miasta, na którym umieszczono wszystkie kościoły, meczety i zbory znajdujące się w każdej dzielnicy. W internecie działa również forum dyskusyjne, na którym młodzież może dosłownie wymieniać poglądy w sprawie Boga i świata. Projekt ten pokazuje, że wśród młodych ludzi istnieje potrzeba dialogu międzyreligijnego, który nie ma wystarczająco wielu możliwości zaistnienia w ramach edukacji religijnej, realizowanej w podziale na wyznania. Młodzież pragnie uczyć się nawzajem o życiu i przekonaniach religijnych innych poprzez dialog, który odbywa się na ich poziomie, z pominięciem hierarchii czy władz.

  — Bremeński Tydzień Islamu: W Bremen szczególną uwagę przywiązuje się do integracji obywateli wyznania muzułmańskiego. Podczas Tygodnia Islamu muzułmanie mają okazję do publicznego przedstawienia swojego wyznania i kultury. Każdy może dowiedzieć się czegoś o islamie, jak jest wyznawany i praktykowany w Bremen — liczne prezentacje, dyskusje i wystawy zachęcają do zasięgania informacji, dyskusji i nieformalnych spotkań. Chodzi o rozmawianie z muzułmanami, a nie o nich. Głosy krytyczne są nie tylko dopuszczalne, ale i mile widziane.

  — Przyjęcie w bremeńskim ratuszu na „zakończenie postu": Z końcem ramadanu senat wolnego hanzeatyckiego miasta Bremen zaprasza muzułmańskich mieszkańców miasta na przyjęcie w ratuszu miasta, aby wraz z członkami innych wspólnot religijnych świętować koniec okresu postu. Muzułmanie zawsze chętnie przyjmują to zaproszenie, stanowiące dowód uznania, jakim cieszą się w mieście oni, ich wiara i dziedzictwo kulturowe.

— Projekt „Porto bez granic" realizowany w Porto (Portugalia) to strategia obejmująca analizę, refleksję i działania dotyczące imigracji. Prace prowadzone są wraz z 33 stowarzyszeniami imigrantów, reprezentującymi różne społeczności imigranckie Porto. Działania o rozmaitych celach prowadzone w ramach programu łączy dążenie do

[1] Źródła: informacje zebrane przez członków KR-u; *Uwagi tematyczne nr 3: Ochrona mniejszości w Unii Europejskiej* (ang. Thematic Comments No. 3: The protection of Minorities in the European Union) sieci niezależnych ekspertów UE do spraw praw podstawowych (2005); oraz roczne sprawozdanie EUMC, część II: *Rasizm i ksenofobia w państwach członkowskich UE – trendy, rozwój sytuacji i dobre praktyki* (ang. Racism and Xenophobia in the EU Member States trends, developments and good practice), 2005.

aktywnego i szerokiego rozwoju wszystkich uczestników programu, tak by podtrzymywać i rozszerzać spójność społeczną. Zwracamy tu uwagę na dwa działania, ze względu na to, że są realizowane systematycznie i angażują stowarzyszenia imigrantów na etapie planowania, realizacji i oceny:

— **„Opowiem Ci historię"** Celem tej akcji jest wyszukiwanie, kolekcjonowanie i propagowanie istotnych przekazów należących do kulturowego dziedzictwa tych społeczności; są one inscenizowane i przedstawiane podczas wieczornych występów rozrywkowych organizowanych regularnie w prestiżowych punktach miasta.

— **Spotkanie wspólnot:** Głównym celem tej akcji jest poprawa i zacieśnianie stosunków między poszczególnymi społecznościami, dowartościowanie i promocja różnorodności kulturowej Porto. W ramach akcji organizowane są działania o charakterze społeczno-kulturalnym i informacyjnym, angażujące miejscową i napływową ludność w organizowanie wystawy i sprzedaży wyrobów gastronomicznych i rękodzieła artystycznego. Ta doroczna impreza, odbywająca się w obiekcie stanowiącym wizytówkę miasta, przyciąga setki zwiedzających.

— W Walonii (Belgia) program Inter-Nation koncentruje się na wielokulturowości i nabywaniu wyspecjalizowanych umiejętności zawodowych, aby pomagać w znalezieniu zatrudnienia tym osobom poszukującym pracy, które wciąż jeszcze niezbyt często cieszą się dostatecznie dużym zainteresowaniem na rynku pracy. Chodzi zwłaszcza o osoby obcego pochodzenia i podkreślenie atutów płynących z ich międzykulturowości w międzynarodowym środowisku pracy. Jednocześnie Inter-Nation oferuje przedsiębiorstwom kompetentnych pracowników, gotowych wspierać je w ich przedsięwzięciach.

— Miasto Monachium opracowało projekt „Zusammen aktiv in Neuperlach", w ramach którego ogródki mieszkańców przekształcają się w obszary wspólnych działań Niemców i imigrantów mieszkających na tym samym obszarze. Projekt ten zwiększa komunikację i integrację pomiędzy ludźmi z różnych środowisk kulturowych, etnicznych i rasowych.

— W Holandii, miasto Amsterdam zainicjowało projekt „Druga wojna światowa w ujęciu perspektywicznym" mający na celu zwalczanie dyskryminacji i antysemityzmu oraz zwiększanie tolerancji i szacunku.

2. Promowanie i stosowanie standardów i programów równouprawnienia

— Region autonomiczny Madrytu w Hiszpanii posiada regionalny plan integracji na lata 2006-2008, opracowany przy wsparciu wszystkich regionalnych sektorów społecznych, który tworzyło przeszło 1000 przedstawicieli i ekspertów, a którego celem jest zapewnienie integracji imigrantów. Po raz pierwszy hiszpański region przeznaczył przeszło 4,4 mld euro na integrację imigrantów. Wszyscy imigranci, niezależnie od swojego administracyjnego statusu, mają dostęp do bezpłatnego systemu edukacji i madryckiej służby zdrowia na tych samych zasadach, co reszta mieszkańców. Utworzono również centra pomocy społecznej dla imigrantów (CASI — Centro de Atención Social al Inmigrante), aby wzmocnić sieć podstawowej pomocy społeczności imigrantów w szczególnie trudnej sytuacji i centra uczestnictwa i integracji imigrantów (CEPIS — Centro de Participación e Integración de Inmigrantes), aby promować, uaktywniać i obrazować kulturowe bogactwo społeczności imigranckich.

— Władze miejskie w Wiedniu założyły wirtualne biura polityki integracyjnej. Ponadto utworzono specjalny dział ds. „integracji i różnorodności" w celu dalszego rozwijania zarządzania różnorodnością oraz rozszerzenia usług w dziedzinie doradztwa dla nowych imigrantów osiedlających się w tym mieście. Dział ten współpracuje z organizacjami imigrantów i wspiera projekty i działania na rzecz integracji, jak np. kursy języka.

— We Włoszech, w regionie Emilia-Romania, utworzono organy konsultacyjne ds. walki z dyskryminacją, a organy władzy szczebla lokalnego wprowadziły instytucję specjalnych doradców, wyposażonych w kompetencje do interweniowania w przypadkach dyskryminacji ze względu na rasę i płeć.

3. Dostęp do nauki języków, edukacji i rynku pracy

— We Francji, na obszarze metropolitalnym Rennes, dla zapewnienia integracji nowo przybyłych w lokalnej społeczności oferowane są różne formy aktywności i różne możliwości kształcenia. Ponadto pewna ilość środków budżetowych przeznaczana jest na tworzenie gminnych ośrodków przyjęć.

— W Wiedniu zarząd miasta oferuje nowo przybyłym imigrantom kursy alfabetyzacji i podstawowe kursy jęz. niemieckiego, w szczególności dla kobiet, zapewniając przy tym opiekę nad dziećmi.

— W Škocjan (w Słowenii) realizacja polityki integracyjnej rozpoczęła się od programu mającego na celu informowanie mieszkańców o ksenofobii.

— W celu zwalczenia dyskryminacji w zakresie zatrudnienia prefektura francuskiego departamentu Rodan-Alpy zachęcała lokalne urzędy pracy do przesyłania pracodawcom anonimowych informacji o poszukujących pracy, bez podawania imion i nazwisk tych osób.

4. Dostępność mieszkań i usług publicznych

— W Austrii, w Wiedniu, usługi publiczne świadczone przez miasto są tej samej jakości i dostępne w równym stopniu dla wszystkich członków społeczności, bez względu na narodowość, płeć, rasę czy religię. Ponadto władze miejskie wspierają i finansują projekty służące promowaniu i opracowywaniu polityk pluralistycznych. Miasto promuje różnorodność kulturową, językową oraz różnorodność społeczności, a dla każdego członka społeczności dostępna jest pomoc prawna w formie porad dotyczących statusu jednostek.

— W Barcelonie usługi publiczne są udostępniane wszystkim zarejestrowanym osobom, nawet jeśli nie posiadają one dokumentów pobytu. Katalońskie władze lokalne starają się dostosować istniejące usługi lokalne do potrzeb imigrantów, zwłaszcza poprzez wsparcie techniczne dla przyjmowania imigrantów i ich osiedlania się, wsparcie finansowe na rzecz różnorodności i działań obywatelskich oraz ekspertyzę na rzecz procesu decyzyjnego.

— We Francji, w ramach strategii mieszkaniowej wspólnoty aglomeracji, której częścią jest miasto Corps-Nuds, przyznaje się mieszkania socjalne przedstawicielom szczególnych grup społecznych, niezależnie od narodowości, włącznie z Romami.

— Rząd kataloński stworzył „La Red de Bolsa de Vivienda Social" w celu poprawy dostępu do przyzwoitych warunków mieszkaniowych dla wszystkich grup społecznych, zapewnienia gwarancji technicznych i prawnych, ubezpieczeń oraz poręczeń na maksimum sześć miesięcy.

— W Austrii, miasta Salzburg, Krems i Guntramsdorf przyznają mieszkania komunalne imigrantom i obywatelom państw trzecich. Organizacja doradcza „Wohndrehscheibe", której prace zmierzają do poprawy dostępu uchodźców i emigrantów do mieszkań, została w 2004 r. nominowana wśród 107 innych „dobrych praktyk" do nagrody Dubai International Award.

— W Czechach program na rzecz budowy mieszkań socjalnych dla osób wymagających szczególnej troski wymaga od gmin wspierania budowy nowych domów oraz zapewniania dla nich usług socjalnych, pomagając tym samym grupom zagrożonych wykluczeniem społecznym.

— W Hiszpanii w regionie autonomicznym Madrytu od 1994 r. prowadzony jest program szczegółowy pośrednictwa mieszkaniowego, który pomaga imigrantom osiedlać się w regionie. Ułatwia im dostęp do przyzwoitych lokali mieszkaniowych i buduje liczne systemy pośrednictwa i gwarancji, aby wynajdować lokale na rynku nieruchomości i oferować je społeczności imigranckiej. Program obejmuje również formuły zajmowania lokali przez współmieszkańców i pomaga tworzyć grupy, które wspólnie zajmują lokale jako współlokatorzy lub współwłaściciele.

— W Słowenii program na 2005 r. na rzecz zapewniania wynajmu mieszkań w gminach bez nastawienia na zysk zachęca gminy do budowy i remontu mieszkań przeznaczonych do nielukratywnego wynajmu.

— W Gandawie podmioty publiczne i prywatne podpisały porozumienie niedyskryminacyjne, aby eliminować i zapobiegać wszelkim formom dyskryminacji w sektorze mieszkalnictwa.

— W Weronie spółdzielnia „La casa per gli Extracomunitari" oferuje domy imigrantom i zapewnia ich udział w forach publicznych, gdzie omawiana jest polityka dotycząca sektora mieszkalnictwa.

5. Aktywny dostęp do życia politycznego i obywatelskiego

— We Włoszech miasto Turyn umożliwiło udział w wyborach do władz miasta wszystkim cudzoziemcom, którzy legalnie przebywali w tym mieście przez ostatnie sześć lat.

— W Danii, zgodnie z duńską ustawą integracyjną, gminy mogą ustanawiać rady ds. integracji, do których kompetencji należy sporządzanie sprawozdań konsultacyjnych na temat inicjatyw i osiągnięć w dziedzinie integracji w danej gminie lub na temat organizowanych przez gminę programów wprowadzających dla imigrantów. Poszczególne rady ds. integracji składają się co najmniej z siedmiu mieszkańców gminy, mianowanych przez radę gminy (kommunalbestyrelse) spośród członków lokalnych stowarzyszeń imigrantów lub uchodźców, bądź też członków komitetów rodzicielskich szkół czy innych organizacji lokalnych. Tworzenie rad ds. integracji uważa się za pierwszy krok w integrowaniu imigrantów i uchodźców w procesy polityczne. Z doświadczenia wynika, że wielu imigrantów i uchodźców będących członkami gminnych rad ds. integracji włącza się później w bardziej formalne procesy polityczne, np. zostając członkami rady gminy. Około 60 gmin w Danii postanowiło założyć rady ds. integracji.

— Miejska komisja ds. wspólnot w Porto (Portugalia) to organ doradczy przy zarządzie miasta. Stanowi ona interaktywne forum informacyjno-dyskusyjne społeczności imigranckich zamieszkujących Porto; służy również do ich kontaktów z lokalnymi władzami. Na spotkaniach komisji lokalne władze zapoznają się z opiniami wspólnot w sprawie planowanych przedsięwzięć ułatwiających integrację imigrantów. Uczestnicy tych spotkań omawiają również najważniejsze problemy, z jakimi borykają się wspólnoty podczas realizacji własnych przedsięwzięć. Od początku istnienia komisji stowarzyszenia reprezentujące społeczności imigranckie w Porto okazały wielkie zainteresowanie tym projektem. Obecnie komisja gromadzi przedstawicieli 13 stowarzyszeń; można więc pokusić się o stwierdzenie, że lokalne władze aktywnie współpracują z dość szeroką reprezentacją społeczności imigranckiej w Porto. Komisja wzbudziła też dość istotne zainteresowanie w instytucjach: status obserwatora przyznano wysokiemu komisarzowi ds. imigracji i mniejszości etnicznych. Istnieją więc silne podstawy, na których można będzie budować w przyszłości. Ten organ doradczy jest kluczowym składnikiem strategii przybliżenia zarządu miasta Porto ku jego mieszkańcom i wskazuje na wagę, jaką władze przykładają do promowania aktywnego obywatelstwa i demokracji uczestniczącej. Celem władz jest, by komisja jak najszerzej reprezentowała rozmaite społeczności imigrantów mieszkających w Porto; dostęp do niej jest w dalszym ciągu otwarty dla nowych stowarzyszeń, które proszone są o nadsyłanie zgłoszeń przewodniczącemu zarządu miasta.

— W Hiszpanii, rząd Asturii gwarantuje dostępność świadczeń socjalnych dla wszystkich osób mieszkających na terytorium regionu, zapewnia wsparcie techniczne i gospodarcze dla rozwoju zasobów ludzkich oraz wprowadził środki zapobiegawcze w celu ułatwienia uczestnictwa w życiu społecznym różnym grupom, które cierpią lub mogą cierpieć z powodu dyskryminacji. Sporządzono plan integracji społecznej przewidujący specyficzne środki promujące integrację społeczną mniejszości w sektorze mieszkalnictwa, kształcenia, służby zdrowia i usług socjalnych.

— We Włoszech, przedstawiciele mniejszości zasiadają w Radzie Miejskiej Florencji (np. przewodniczący społeczności senegalskiej w Toskanii).

— W Niemczech, w Berlinie, celem ułatwiania integracji wprowadzono system regularnego monitorowania sytuacji mniejszości. Miasto Berlin uruchomiło fundusz sąsiedztwa, który stanowi pozytywny wzór poprawy integracji i udziału w życiu publicznym.

6. Ochrona mniejszości romskiej

Belgia

— W Belgii dekret Rady Flamandzkiej w sprawie równości i szans w edukacji przyznaje dodatkowe fundusze dla niektórych szkół na podstawie ilości uczniów należących do grup defaworyzowanych, łącznie z Romami.

— W Belgii w 1997 r. rząd flamandzki utworzył flamandzką komisję ds. domów ruchomych w celu sformułowania konkretnych propozycji znalezienia rozwiązania dla problemów powiązanych z mieszkalnictwem i przygotowywaniem terenów dla społeczności wędrownych.

— We Flandrii, zgodnie z dekretem w sprawie flamandzkiej polityki w zakresie mniejszości etnicznych i kulturowych, w regionalnych centrach integracji utworzono pięć jednostek ds. społeczności wędrownych. Jednostki te mają oceniać i wdrażać politykę dotyczącą mniejszości. W Walonii w 2001 r. utworzono Walońskie Centrum Mediacji dla Społeczności Wędrownych w celu prowadzenia nadzoru nad wszystkimi projektami dotyczącymi społeczności wędrownych oraz mediacji pomiędzy tymi społecznościami a władzami publicznymi.

Republika Czeska

— W Czechach koordynatorzy ds. Romów istnieją zarówno na szczeblu regionalnym jak i w mieście stołecznym Pradze, podczas gdy na szczeblu lokalnym Romowie uznawani są za mniejszość narodową.

— W Czechach w 2004 r. organizacja pozarządowa „Vzájemné Soužití" we współpracy z regionem Ostrawa zorganizowała obóz letni dla dzieci romskich. Celem była poprawa komunikacji oraz współpracy pomiędzy policją a Romami.

Francja

— We Francji w niektórych szkołach zatrudniony jest specjalny nauczyciel pomagający w integracji dzieci romskich. Część autobusów szkolnych została wydzielona dla przewożenia dzieci romskich i monitoruje się ich efektywny udział w zajęciach.

Niemcy

— W Niemczech, Centralna Rada Niemieckich Sinti i Romów to organizacja parasolowa, łącząca dziewięć stowarzyszeń z krajów związkowych oraz wiele stowarzyszeń regionalnych i lokalnych. Reprezentuje ona i chroni interesy rad wspólnotowych.

Grecja

— Miasto Patras (Grecja) przyjęło ważne środki w celu ochrony mniejszości romskiej, takie jak: wprowadzenia regularnych wizyt lekarskich i szczepień, stworzenie programów ułatwiających mieszkającym tam Romom dostęp do rynku pracy, sformułowanie aktywnej polityki w zakresie mieszkalnictwa obejmującej dotacje państwa do czynszów.

Węgry

— Na Węgrzech, samorząd lokalny oraz samorząd lokalnej mniejszości Ózd wprowadziły program odnowy obszaru o szczególnie niskiej jakości życia i ogromnym wykluczeniu społecznym.

Słowenia

— Mniejszości w Słowenii mają konstytucyjnie zagwarantowane korzystanie z własnego języka jako języka urzędowego na terenach przez siebie zamieszkanych. Obejmuje to mniejszość węgierską i włoską, które mają również swoich przedstawicieli w parlamencie narodowym.

— Rząd, za pośrednictwem Biura ds. Mniejszości Narodowych, przygotowuje środki prawne dotyczące specjalnego statusu, specjalnych praw i ochrony społeczności romskiej na terenie kraju. Jest to prawdopodobnie pierwsze tego typu działanie w UE. Na mocy ustawy o samorządzie lokalnym i ustawy o wyborach lokalnych, ludność romska w Republice Słowenii ma od bieżącej kadencji możliwość wyboru reprezentujących społeczność romską radnych w gminach zamieszkałych przez Romów. W ramach rządowego programu środków pomocy Romom gmina Rogašovci wdroży program inicjatyw publicznych „dla Romów o Romach", obejmujący finansowanie ze środków publicznych przedsięwzięć, które zmierzają do rozwiązania problemów związanych z infrastrukturą usług publicznych, edukacją, kwestiami natury społecznej i kulturowej oraz z pomocą prawną dla ludności romskiej.

— W Słowenii, Instytut Badań Edukacyjnych z siedzibą w Ljubljanie stworzył projekt poświęcony integracji dzieci romskich w systemie szkolnictwa ogólnego w Słowenii. Celem projektu jest poprawa perspektyw edukacyjnych dzieci romskich w przedszkolach i szkołach podstawowych w okręgu Dolenjska.

Hiszpania

— W Hiszpanii program „Prolloguer", zainicjowany przez rząd kataloński, ma na celu wspieranie Romów i innych grup odczuwających dyskryminację. Idea tego programu jest całkiem prosta: puste mieszkania są kupowane, odnawiane i wynajmowane imigrantom i członkom grup defaworyzowanych.

— W Madrycie od 1999 r. prowadzony jest program APOI — skoncentrowany na działaniach socjalnych na rzecz mniejszości etnicznych z Europy Wschodniej. Proces integracji dzieli się na trzy fazy: fazę powitania, fazę osiedlania, obejmującą aktywne poszukiwania pracy i lokum oraz fazę kontynuacji. Działania APOI toczą się jednocześnie na czterech poziomach: indywidualnym, rodzinnym, grupowym i wspólnotowym. Stosuje się metody aktywne, włączając uczestników programu w dotyczący ich proces integracji, a pojawiające się problemy rozpatrywane są w sposób zindywidualizowany, z uwzględnieniem szerokiego kontekstu.

— W Hiszpanii Rada Miasta Barcelony stworzyła Miejską Radę Społeczności Romskiej w Barcelonie, która stanowi organ doradczy mający na celu zwiększenie dobrobytu i jakości życia Romów żyjących w tym mieście.

Zjednoczone Królestwo

— W Zjednoczonym Królestwie wprowadzony został projekt Gypsy/Traveller Achievement Project w celu zaangażowania rodziców, przeprowadzenia rozmów z dziećmi oraz zmodyfikowania i dostosowania programów szkół wyższych tak, by zwiększyć udział studentów pochodzenia romskiego. Większość władz lokalnych posiada jednostkę ds. kształcenia dla społeczności wędrownych, której celem jest zachęcanie Romów do uczestnictwa w edukacji. W szczególności jedna szkoła rozpoczęła elastyczny program sesji pozaszkolnych poświęconych umiejętności czytania i pisania, matematyce oraz zajęciom na powietrzu, a jeden z organów władzy opracował pakiety pomocy w przechodzeniu ze szkół podstawowych do średnich.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: „Wkład Komisji w okres refleksji i plany na przyszłość: Plan D dla demokracji, dialogu i debaty" i Białej księgi w sprawie europejskiej polityki komunikacyjnej

(2006/C 229/10)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: „Wkład Komisji w okres refleksji i plany na przyszłość: Plan D dla demokracji, dialogu i debaty" COM(2005) 494 końcowy oraz Białą księgę w sprawie europejskiej polityki komunikacyjnej COM(2006) 35 końcowy,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 13 października 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Prezydium z dnia 15 listopada 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając Traktat z Nicei (2001/C 80/01),

uwzględniając Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy podpisany przez szefów państw i rządów dnia 29 października 2004 r. (CIG 87/04 REV1, CIG 87/04 ADD1 REV1, CIG 87/04 ADD2 REV1),

uwzględniając Deklarację szefów państw lub rządów państw członkowskich Unii Europejskiej w sprawie ratyfikacji Traktatu Ustanawiającego Konstytucję dla Europy (Rada Europejska 16-17 czerwca 2005 r.),

uwzględniając umowę o współpracy między Komitetem Regionów a Komisją Europejską (CdR 197/2005 punkt 11) podpisaną dnia 17 listopada 2005 r.,

uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie: „Okres refleksji: struktura, zagadnienia i kontekst oceny debaty nad Unią Europejską" (A6-0414/2005),

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wkład Komisji w okres refleksji i plany na przyszłość: Plan D dla demokracji, dialogu i debaty" (CESE 1390/2005 fin) ([1]),

uwzględniając swą opinię z dnia 13 października 2005 r. w sprawie: „Okres refleksji: struktura, zagadnienia i ramy oceny debaty nad Unią Europejską" (CdR 250/2005 fin) ([2]),

uwzględniając swą opinię z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie: „Strategii informacyjnej i komunikacyjnej dla Unii Europejskiej" (CdR 124/2002 fin) ([3]),

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 52/2006 rev.1) przyjęty dnia 7 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (sprawozdawca: Mercedes BRESSO, przewodnicząca regionu Piemontu (IT/PSE)),

a także mając na uwadze, co następuje:

1) Trudności UE w komunikacji z jej obywatelami wskazują przede wszystkim na istnienie deficytu demokratycznego UE. Istotne decyzje wpływające na życie Europejczyków podejmowane są w drodze złożonych negocjacji międzyrządowych i międzyinstytucjonalnych, wobec których obywatele są w większości biernymi i przypadkowymi obserwatorami.

([1]) Dz.U. C 65 z 17.3.2006, str. 92-93
([2]) Dz.U. C 81 z 4.4.2006, str. 32-36
([3]) Dz.U. C 73 z 23.3.2003., str. 46-52

2) Dopóki — z jednej strony — deficyt demokratyczny nie zostanie zlikwidowany za pomocą reform instytucjonalnych przygotowanych zresztą w ramach projektu traktatu konstytucyjnego, i — z drugiej strony — rola i praca już istniejących organów demokratycznych Unii Europejskiej nie zostaną ostatecznie zaakceptowane, dopóty podstawowym zadaniem instytucji unijnych będzie wkład w niwelowanie deficytu demokratycznego za pomocą innych środków i tym samym stworzenie obywatelom możliwości wyrażenia opinii w sprawie przyszłości politycznej projektu europejskiego.

3) Należy pilnie ustalić i odpowiednio wcześnie upublicznić nie tylko skuteczne środki komunikacji, ale przede wszystkim cele działania w tym zakresie. Konieczne jest także zwiększenie obszarów uczestnictwa obywateli, jak również włączenie podstaw projektu europejskiego w ramy szkolnictwa. Celem tego procesu jest zniwelowanie deficytu demokratycznego oraz umożliwienie obywatelom zabrania głosu w sprawie przyszłości politycznego projektu europejskiego — szczególnie charakteru instytucjonalnego i politycznego Europy: w sprawie tego, czy należy zmierzać do poszerzenia czy też ograniczenia wspólnych polityk, a także czy należy pogłębić, utrzymać czy też ograniczyć integrację gospodarczą i polityczną.

4) Polityka komunikacyjna Unii powinna być ukierunkowana na rozwój szerszej świadomości spraw europejskich. Świadomość taka zaistnieje wówczas, gdy stworzy się obywatelom płaszczyznę europejskiej współpracy. W tym celu należy zacząć od tematów i spraw, które mają wpływ na codzienne życie obywateli i dzięki którym współpraca europejska może stanowić rzeczywistą wartość dodaną. Jednocześnie wszyscy muszą pamiętać, że chodzi tu o kwestię wymagającą długiej perspektywy czasowej.

5) Władze regionalne i lokalne mają do odegrania kluczową rolę w debacie nad przyszłością Europy, mobilizując obywateli w odniesieniu do zagadnień, które najbardziej ich dotyczą, jak również organizując sformalizowane debaty ze społeczeństwem, przedstawicielami instytucji lokalnych i regionalnych i posłami do Parlamentu Europejskiego. Wyraża się nadzieję, że Komitet Regionów, jako instytucja przedstawicielska władz regionalnych i lokalnych, oraz Parlament Europejski, jako wcielenie obywatelstwa ponadnarodowego, mogą być integralną częścią tego procesu, będącego wyrazem prawdziwej wieloszczeblowej komunikacji.

jednomyślnie przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 15 czerwca) następującą opinię:

STANOWISKO I ZALECENIA KOMITETU REGIONÓW

1. *Komitet Regionów wobec okresu refleksji i planu D*

Komitet Regionów

1.1 **Uznaje,** że okres refleksji stanowi okazję do ożywienia dynamiki wspólnotowej i że obecny kryzys sprawowania rządów w Europie nie powinien podważyć słuszności projektu integracji europejskiej. Wszystkie strategie komunikacyjne pozostaną bezowocne, jeżeli nie będą oparte na ponownym ujęciu projektu europejskiego w demokratyczne ramy.

1.2 **Podkreśla**, że Unia Europejska nie będzie mogła urzeczywistnić się jako wspólnota losów, jeżeli nie będzie umiała ugruntować i rozpowszechnić wśród swych obywateli poczucia wspólnej tożsamości opartej na różnorodności, przekazać swych wartości założycielskich nowym pokoleniom, wyrazić i promować tych wartości w kontaktach zewnętrznych, objaśnić swym obywatelom głównych mechanizmów dialogu i interakcji z instytucjami oraz przekazać im podstawowej wiedzy na temat zasadniczych aspektów integracji europejskiej na płaszczyźnie ekonomicznej, politycznej, historycznej i społecznej, a przede wszystkim jeżeli nie będzie umiała sprawić, by stali się oni aktywnymi uczestnikami integracji europejskiej i europejskiego procesu decyzyjnego.

1.3 **Podkreśla**, że realizacja procesu konstytucyjnego pozostaje jednym z jego celów; **sprzeciwia się** zatem porzuceniu traktatu konstytucyjnego na rzecz traktatu z Nicei i formom selektywnego wdrażania (ang. „cherry-picking"); **opowiada się** za przyjęciem traktatu konstytucyjnego, który wzmocniłby tworzenie politycznej, pomyślnie się rozwijającej, silnej oraz obywatelskiej Europy; **wzywa** do przeprowadzenia ratyfikacji do 2009 r., przy czym należy wziąć pod uwagę zarówno trudności napotykane w niektórych państwach członkowskich, jak i pozycję państw, które ratyfikowały już traktat; **uwypukla** w związku z tym potrzebę przedłużenia okresu refleksji, podczas którego nie należy pomijać żadnych możliwości promowania integracji europejskiej, które poprawiłyby obraz Europy w oczach obywateli, czy to przez częściowe czy przez całościowe porozumienia.

1.4 W związku z tym Komitet **zwraca uwagę** na tendencje nacjonalistyczne i protekcjonistyczne, które pojawiają się w różnych państwach członkowskich. Tendencje te stanowią zagrożenie dla dalszego rozwoju Unii.

1.5 **Podkreśla,** że okres refleksji stanowi okazję do uczynienia kluczowym tematem debaty europejskiej zalet wieloszczeblowego sprawowania rządów (ang. „multilevel governance") w celu realizacji ideału projektu europejskiego streszczonego w motcie traktatu konstytucyjnego — „jedność w różnorodności".

1.6 **Uważa,** że w celu zapewnienia skuteczności i legitymizacji metoda wspólnotowa powinna w pełni obejmować zasadę pomocniczości i proporcjonalności, która jest na tym etapie niezbędnym instrumentem zbliżenia obywateli do Unii Europejskiej.

1.7 **Uznaje**, że europejska przestrzeń publiczna będzie mogła się narodzić tylko wtedy, gdy Europa ponownie ożywi integrację polityczną, dzięki której obywatele będą mogli aktywnie włączyć się w wybranie jasnych linii politycznych dla przyszłości kontynentu.

1.8 **Stwierdza,** że należy podjąć wszelkie możliwe starania na rzecz kontynuacji rozwoju europejskiego ducha obywatelskiego, który sprzyjać będzie pełnemu i świadomemu udziałowi obywateli w realizacji projektu europejskiego.

1.9 **Stwierdza**, że wszyscy demokratycznie wybrani przedstawiciele ponoszą odpowiedzialność za zaspokojenie tych naglących potrzeb i **wzywa,** by demokratycznie wybrani przedstawiciele lokalni, regionalni, krajowi i europejscy działali wspólnie na rzecz budowania demokratycznych więzi z obywatelami; w związku z tym **opowiada się** za pogłębieniem współpracy międzyinstytucjonalnej z Parlamentem Europejskim i innymi instytucjami w celu znacznego wzmocnienia konsultacji regionalnych i lokalnych wewnątrz UE.

1.10 **Jest przekonany**, że dialog z obywatelami, organizacjami politycznymi, związkami zawodowymi oraz stowarzyszeniami powinien zostać wprowadzony na stałych zasadach oraz na podstawie paktu opartego na zaufaniu. Uważa zatem, że okres refleksji powinien zostać wykorzystany w celu zapoznania się z wymogami obywateli. Wymaga to otwartości i dostępności ze strony instytucji europejskich, co ułatwi obywatelom udział w debatach i dyskusjach**.** Z tejże przyczyny konieczna jest stała i zorganizowana współpraca między instytucjami, które powinny wysłuchać obywateli.

1.11 **Uważa** za istotne systematyczne podkreślanie przez UE oraz wszystkie jej instytucje i organy znaczenia wymiaru lokalnego i regionalnego w państwach członkowskich dla procesu integracji europejskiej. Ten wymiar terytorialny jest szczególną cechą naszego procesu integracji, będącą w stanie zapewnić wszystkim decyzjom podejmowanym przez UE większą demokratyczną legitymizację. W tym kontekście opinie KR-u muszą być w większym stopniu brane pod uwagę, jeśli pragnie się wzmocnić demokratyczną legitymizację Unii Europejskiej.

1.12 **Podkreśla**, że zgodnie z duchem białej księgi w sprawie sprawowania rządów oraz z projektem traktatu konstytucyjnego, KR powinien posiadać instrumenty pozwalające na kontrolowanie wprowadzenia przez Komisję środków przyjętych zgodnie z jego opinią, przynajmniej w dziedzinach objętych obowiązkiem konsultacji.

1.13 **Uważa,** że zdecentralizowane strategie komunikacyjne powinny wykorzystywać demokratyczny potencjał członków KR-u i ich europejski mandat. Oznacza to, że plany krajowe przewidziane w „planie D" — z których część jest już w trakcie realizacji — powinny zakładać ich zaangażowanie, że przedstawicielstwa Komisji w państwach członkowskich powinny uznać ich udział i że powinni oni uczestniczyć w inicjatywach wspólnotowych zaproponowanych w ramach „planu D" oraz w działaniach prowadzonych przez Parlament Europejski. Unia Europejska powinna przewidzieć na ten cel wystarczające środki finansowe, inaczej istnieć będzie zagrożenie, że realizacja planu skończy się na dobrych intencjach.

1.14 **Uważa,** że należy wyjść poza okres refleksji: instytucje europejskie i demokratycznie wybrani przedstawiciele powinni zaangażować się w zorganizowaną debatę z obywatelami i ich stowarzyszeniami, przy zastosowaniu metody promowanej przez Konwent zajmujący się traktatem konstytucyjnym. Debatę należy zacząć od omówienia praktycznych problemów, z którymi stykają się obywatele europejscy, takich jak np. poziom życia, zatrudnienie, środowisko naturalne czy kwestie energetyczne, oraz od podjęcia, jak proponuje Parlament Europejski, określonych priorytetowych kwestii dotyczących przyszłości Europy, a mianowicie:

i. Jaki jest cel integracji europejskiej?

ii. Jaką rolę powinna odgrywać Europa w skali światowej?

iii. W świetle globalizacji, jaka jest przyszłość europejskiego modelu gospodarczo-społecznego?

iv. Jak zdefiniować granice Unii Europejskiej?

v. Jak promować wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość?

vi. Jak finansować Unię Europejską?

1.15 **Uważa**, że należy zrobić więcej dla zdobycia zaufania obywateli niż tylko prowadzić z nimi dialog i spisywać ich życzenia. Obywatele UE muszą wiedzieć, że w ostateczności to oni sami, poprzez swoich wybranych przedstawicieli, decydują o przyszłości Unii. Na podane w poprzednim punkcie pytania trzeba zatem odpowiedzieć w ramach, o ile to możliwe, wspólnych politycznych stanowisk wszystkich organów lokalnych, regionalnych i krajowych.

1.16 **Uważa,** że przedstawiciele szczebla lokalnego, regionalnego, krajowego i europejskiego, oprócz przeprowadzania kampanii informacyjnych i komunikacyjnych, powinni działać na rzecz przyjęcia przez ich własne instytucje, jednostki czy gremia, w ramach codziennych obowiązków, odpowiedzialności za przekazywanie informacji dotyczących europejskiego wymiaru ich działania. Komitet Regionów proponuje w tym celu opracować, w nawiązaniu do niniejszej opinii, przewodnik najlepszych praktyk zawierający przykłady konkretnych akcji podjętych na szczeblu lokalnym i regionalnym, związanych z wprowadzeniem w życie planu D (na rzecz demokracji, dialogu i debaty).

1.17 **Uważa**, że — oprócz demokracji, dialogu i debaty — do planu D należy włączyć czwarty wymiar związany z decentralizacją poprzez wykorzystanie zewnętrznych źródeł komunikacji, takich jak władze lokalne i regionalne, które — wziąwszy pod uwagę ich kompetencje — mają w tej mierze do odegrania kluczową rolę poprzez fora, inicjatywy i debaty. Punktem

wyjścia dla debaty powinny być fora lokalne i regionalne, w których uczestniczyliby demokratycznie wybierani przedstawiciele (od szczebla lokalnego i regionalnego po krajowy i europejski), przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i stowarzyszeń obywatelskich. Wyniki tej debaty zostałyby przekazane z forów do parlamentów krajowych i do parlamentu w Strasburgu.

2. *Komitet Regionów a europejska polityka komunikacyjna*

Komitet Regionów

2.1 **Pragnie**, by istniała koordynacja z organami lokalnymi i regionalnymi, ponieważ wieloszczeblowe sprawowanie rządów sformułowane przez UE i regiony może także ułatwić wieloszczeblową komunikację, połączoną z działaniami ukierunkowanymi na wzajemne zrozumienie zgodnie ze wspólnym podejściem opartym na pomocniczości; **uważa** za oczywiste, że samorządy lokalne i regionalne będą czynnie angażowane w europejską politykę komunikacji. Zważywszy na istniejącą w UE różnorodność oraz mając na uwadze zasadę pomocniczości, trzeba powiedzieć, że organy władzy znajdujące się najbliżej obywatela są najodpowiedniejszymi podmiotami, by informować go o projekcie europejskim.

2.2 **Z zadowoleniem przyjmuje** w tym względzie opublikowanie Białej księgi w sprawie europejskiej polityki komunikacyjnej, opartej na wzmocnionym dialogu, zbliżeniu do obywateli i zdecentralizowanym podejściu, lecz **żałuje**, że dokumentowi temu nie towarzyszy wizja polityczna, a zatem służy on jedynie jako instrument; **podkreśla** w szczególności brak wizji strategicznej w odniesieniu do charakteru i roli Unii Europejskiej w zakresie ochrony i wspierania interesów oraz potrzeb obywateli europejskich w nadchodzących latach.

2.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że biała księga uznaje rolę władz lokalnych i regionalnych, a w szczególności lokalnych i regionalnych środków masowego przekazu w nawiązaniu dialogu z obywatelami i aktywnym włączeniu do tematyki europejskiej społeczności lokalnych i regionalnych. **Zachęca** więc do lepszego połączenia kompleksowej sieci środków masowej informacji w Brukseli z lokalnymi redakcjami (poprzez warsztaty, zapraszanie dziennikarzy do Brukseli). W tym kontekście **przypomina**, że skuteczność władz lokalnych i regionalnych wymaga odpowiednich środków operacyjnych.

2.4 **Podkreśla,** że również dzięki swemu wkładowi oraz wkładowi wybranych przedstawicieli lokalnych i regionalnych, Unia Europejska dysponuje odpowiednimi ramami demokratycznymi, by nawiązać ponownie dialog z obywatelami, rozwinąć europejskiego ducha obywatelskiego i przekształcić działania wspólnotowe, dążąc do zbliżenia do obywateli. **Przypomina**, że prasa lokalna i regionalna jest kluczowym pośrednikiem w komunikacji z obywatelami.

2.5 **Żałuje**, że w białej księdze przyznano mu marginalną rolę, lecz gotów jest przyjąć na siebie odpowiedzialność za ukierunkowanie i koordynację władz lokalnych i regionalnych oraz lokalnej i regionalnej prasy, tym samym wnosząc swój wkład na tym etapie refleksji w ramach współpracy z innymi instytucjami. W tym kontekście **podkreśla**, że konieczne jest zapewnienie mu większej ilości środków budżetowych i przyznanie mu budżetu potrzebnego, by mógł przyczynić się do odnowionej polityki informacyjnej i komunikacyjnej.

2.6 **Z zadowoleniem przyjmuje** w tym kontekście otwarcie negocjacji z odpowiednimi służbami Komisji Europejskiej w celu sporządzenia aneksu do umowy o współpracy między KR-em a Komisją Europejską przedłużonej w listopadzie 2005 r., który dotyczyłby polityki informacyjnej i komunikacyjnej.

2.7 **Pragnie** wnieść swój wkład do europejskiej karty lub kodeksu postępowania w zakresie komunikacji i wzywa Komisję do sprecyzowania koncepcji, celów oraz wartości dodanej tego dokumentu.

2.8 Za niezbędne **uznaje** połączenie polityki komunikacyjnej z aktywnym obywatelstwem poprzez działania wspierające szeroko nagłośnione wydarzenia, badania, instrumenty informacyjne oraz platformy dialogu i refleksji skierowane do jak najszerszego grona odbiorców ponad granicami, a dotyczące kwestii bliskich obywatelom, takich jak np. zatrudnienie, rozwój miast i obszarów wiejskich, bezpieczeństwo i imigracja, ochrona środowiska i energetyka, a zarazem takich, w wypadku których działania Unii posiadają wartość dodaną. Kwestie te mają także wielki wpływ na politykę samorządów lokalnych i regionalnych.

2.9 **Uznaje,** że jednym z celów białej księgi jest lepsze zrozumienie opinii publicznej poprzez sondaże przeprowadzone przez Eurobarometr i sugeruje, by badania opinii były lepiej dostosowane do szczebla lokalnego i regionalnego i że Eurobarometr powinien być bardziej powiązany z KR-em oraz jego członkami; lokalne i regionalne podmioty publiczne oraz organizacje pozarządowe same bezpośrednio odbierają sygnały od opinii publicznej.

2.10 **Zachęca**, by do programów szkolnych włączono kursy europejskiej edukacji obywatelskiej uczące o tym, czym jest projekt europejski, jego wartości założycielskie, geneza, początkowe cele i wyzwania na przyszłość, przy czym w programach nauczania szkół i uniwersytetów należy przewidzieć odpowiedni rozkład godzin i zapewnić odpowiednią kadrę nauczycielską.

2.11 **Opowiada się za** europejską polityką informacyjną, która umożliwiałaby UE zdobycie niezależnych instrumentów medialnych, w szczególności zaś **z zadowoleniem przyjąłby** rozwój instrumentów informowania o Europie w regionalnych agencjach prasowych, możliwości programów szkoleniowych z zakresu komunikacji dla urzędników publicznych oraz przekształcenie *Europe by Satellite* (EbS) z instrumentu audiowizualnego w prawdziwą europejską agencję prasową.

2.12 **Proponuje** stworzyć proste, zdecentralizowane mechanizmy finansowania mniejszych organizacji pozarządowych, aby wesprzeć ich działalność informacyjną na temat UE, docierającą bezpośrednio do obywateli poprzez dyskusje, szkolenia, broszury dostosowane do lokalnych problemów lub wizyty w Brukseli.

2.13 **Zaleca,** by informacje te zostały sformułowane, a później rozpowszechnione, poprzez instytucje regionalne i lokalne. **Pragnie**, by inne instytucje europejskie nawiązały z nim stałą współpracę umożliwiającą wspólne sporządzenie planów w zakresie komunikacji i informacji tak, jak było to przewidywane.

2.14 **Pragnie,** aby informowanie o UE postrzegane było w końcu jako logiczne podstawy, na których powinny się opierać zarówno gremia, jednostki i instytucje lokalne, regionalne i krajowe, jak i środki masowego przekazu w celu dostarczania pełnych i wiarygodnych informacji.

Bruksela, 15 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE